

**cyprus energy
regulatory authority**

ρυθμιστική αρχή
ενέργειας κύπρου

2014

ΡΑΕΚ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ 2014 ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

Ετήσια Έκθεση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014

Έκδοση
Αύγουστος 2015

Εκτύπωση & Παραγωγή Έκδοσης
Δ.Σ. Χρώμασυν Λτδ

ISSN 1450-2186

**Εξοχότατο Πρόεδρο
της Κυπριακής Δημοκρατίας
κ. Νίκο Αναστασιάδη**

9 Σεπτεμβρίου 2015

Εξοχότατε κ. Πρόεδρε

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλουμε τη 11η Ετήσια Έκθεση και τους Λογαριασμούς της ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, που περιλαμβάνει και την Ετήσια Έκθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, για το χρόνο που τελείωσε στις 31 Δεκεμβρίου 2014, καθώς επίσης και την Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η Έκθεση αυτή και οι Λογαριασμοί υποβάλλονται σε σας σύμφωνα με τα Άρθρα 18(1), 19(3), 61(3) και 62(3) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003-2012.

Με τιμή

Γιώργος Σιαμμάς
Πρόεδρος

Κύπρος Κυπριανίδης
Μέλος

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή	6
1.1	Ηλεκτρική Ενέργεια- Αρμοδιότητες/Εξουσίες/Υποχρεώσεις ΡΑΕΚ	6
1.2	Φυσικό Αέριο- Αρμοδιότητες/Εξουσίες/Υποχρεώσεις ΡΑΕΚ	7
2	Διοικητική Οργάνωση	8
3	Εισαγωγικό Σημείωμα	10
4	Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Πολιτική - Νομοθετικές Ρυθμίσεις	13
4.1	Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Πολιτική	13
4.1.1	Οδηγίες/ Κανονισμοί/ Αποφάσεις/ Έγγραφα COM/ Έγγραφα SEC και SWD	13
4.1.2	Έργα κοινού ενδιαφέροντος	17
4.2	Εθνικά Σχέδια Δράσης και Μέτρα	19
4.3	Νομοσχέδια και Κανονισμοί σε εξέλιξη	20
4.4	Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2014	20
4.4.1	Ρυθμιστικές Αποφάσεις	20
4.4.2	Προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων	21
4.4.3	Αποφάσεις	22
4.5	Κανόνες Αγοράς	24
4.6	Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής	24
5	Διεθνείς και Τοπικές Δραστηριότητες	25
5.1	Διεθνή	25
5.1.1	Διεθνή Συλλογικά Όργανα	25
5.1.2	Άλλες Διεθνείς Δραστηριότητες	26
5.1.3	Συγχρηματοδοτούμενα έργα	27
5.1.4	Ομιλίες και Παρουσιάσεις ΡΑΕΚ εκτός Κύπρου	27
5.2	Τοπικά	27
5.2.1	Σημαντικές Δραστηριότητες	27
5.2.2	Ομιλίες και Παρουσιάσεις ΡΑΕΚ στην Κύπρο	28

6	Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας	33
6.1	Αδειοδοτήσεις Ηλεκτροπαραγωγής	33
6.1.1	Στοιχεία Αιτήσεων και Αδειοδοτημένης Ηλεκτροπαραγωγής	33
6.1.1.1	Συμβατικές Μονάδες	33
6.1.1.2	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	34
6.1.1.3	Σχέδιο ΝΕΡ 300 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	35
6.1.1.4	Αρχείο Αιτήσεων Αδειοδότησης και Εκδοθεισών Αδειών	36
6.1.2	Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	38
6.1.2.1	Μονάδες Παραγωγής από Συμβατικά Καύσιμα	38
6.1.2.2	Μονάδες Παραγωγής Ηλεκτρισμού από Φωτοβολταϊκά	39
6.1.2.2.1	Φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος 21-150kW	39
6.1.2.2.2	Φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος 151kW-10MW Μειοδοτικός Διαγωνισμός	39
6.1.2.2.3	Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού σε οικίες και κτήρια που αποτελούν έδρα Τοπικών Αρχών	39
6.1.2.2.4	Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο Αυτοπαραγωγής σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά	40
6.2	Εγκατεστημένη Ικανότητα Σταθμών Παραγωγής και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014	40
6.2.1	Εγκατεστημένη Ικανότητα Συμβατικών Μονάδων και Κατασκευαστικά έργα κατά το 2014	40
6.2.2	Εγκατεστημένη Ικανότητα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014	40
6.3	Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας	41
6.3.1	Μέγιστη Συνολική Παραγωγή Ισχύος και Παραγωγή Ενέργειας κατά το 2014	41
6.3.2	Πρόγνωση Ετήσιας Παραγωγής για τη Δεκαετία 2014-2024	43
6.4	Ασφάλεια Εφοδιασμού σε Ηλεκτρική Ενέργεια	43
6.4.1	Επάρκεια Ηλεκτρικής Ενέργειας	43
7	Αγορά Φυσικού Αερίου	45
7.1	Νομοθετικό Πλαίσιο Αγορά Φυσικού Αερίου	45
7.2	Οργάνωση της Αγοράς Φυσικού Αερίου	45
7.3	Ανάπτυξη της Αγοράς Φυσικού Αερίου	46
7.3.1	Εγχώριο Φυσικό Αέριο	46
7.3.2	Ενδιάμεση Λύση Προμήθειας Φυσικού Αερίου	46
8	Προστασία Καταναλωτών και Επίλυση Παραπόνων	49
8.1	Εισαγωγή	49
8.2	Ηλεκτρική Ενέργεια	50
9	Έκθεση και Οικονομικές Καταστάσεις ΡΑΕΚ	63
10	Ετήσια Έκθεση ΔΣΜΚ	97

1. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014

1. Εισαγωγή

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ανεξάρτητη Αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της Αγοράς Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Παράλληλα, ευθύνη της ΡΑΕΚ είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε όλα τα θέματα που αφορούν στην Αγορά Ενέργειας.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση πεπραγμένων της ΡΑΕΚ καλύπτει το 2014 και είναι η ενδέκατη που εκδίδεται.

Με βάση τον πιο πάνω Νόμο, η ΡΑΕΚ υποβάλλει, μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους, Ετήσια Έκθεση των Δραστηριοτήτων της στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και καταθέτει αντίγραφο της Έκθεσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στην Ετήσια Έκθεση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου είναι ενσωματωμένη και η Έκθεση Δραστηριοτήτων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), όπως προνοεί ο Νόμος Ν.122(Ι)/2003.

1.1 Ηλεκτρική Ενέργεια - Αρμοδιότητες/ Εξουσίες/ Υποχρεώσεις ΡΑΕΚ

- Ενθαρρύνει και διευκολύνει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην Αγορά Ηλεκτρισμού αποφεύγοντας δυσμενείς διακρίσεις με απώτερο στόχο τη μείωση των τιμών.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής Αγοράς Ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζει την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας για ικανο-

ποίηση όλων των εύλογων αναγκών και απαιτήσεων για ηλεκτρισμό.

- Εξασφαλίζει τη Συνέχεια, Ποιότητα, Αξιοπιστία και Ασφάλεια της παροχής ηλεκτρισμού.
- Ενθαρρύνει την αποδοτική χρήση και παραγωγή ηλεκτρισμού.
- Χορηγεί, ελέγχει, επιβάλλει, τροποποιεί, ανακαλεί Άδειες ή παρέχει Εξαίρεση από Άδειες.
- Διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι Αδειών λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι.
- Καθορίζει, δημοσιεύει και επιβάλλει επίπεδα ποιότητας με τα οποία θα συμμορφώνονται οι κάτοχοι αδειών.
- Ρυθμίζει τις διατιμήσεις, χρεώσεις και άλλους όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται από τους αδειούχους για οποιοσδήποτε υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των αδειών τους.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Κοινότητας με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυννοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς (Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής και Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού) ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με το Νόμο.
- Καθορίζει τους κανόνες ή τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται παράπονα που αφορούν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους κατόχους αδειών, περιλαμβανομένης, όπου το θεωρεί αναγκαίο, της διεξαγωγής έρευνας και της λήψης αποφάσεων για τέτοια παράπονα.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.

- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Προωθεί τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
- Ενθαρρύνει την Έρευνα και Ανάπτυξη στον τομέα.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών και περιλαμβάνει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

1.2 Φυσικό Αέριο - Αρμοδιότητες/ Εξουσίες/ Υποχρεώσεις ΡΑΕΚ

- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Διασφαλίζει την ασφάλεια, συνέχεια στην παροχή, ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην παροχή φυσικού αερίου.
- Παρακολουθεί τα θέματα της ασφάλειας της προμήθειας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο προμήθειας/ ζήτησης στην αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και των διαθέσιμων προμηθειών, καθώς και το επίπεδο ανταγωνισμού της αγοράς.
- Δημοσιοποιεί μέτρα, τα οποία δυνατό να ληφθούν σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης στην αγορά ενέργειας ή όταν απειλείται η ασφάλεια προσώπων, έργων ή εγκαταστάσεων ή και η ακεραιότητα των δικτύων.
- Ετοιμάζει και δημοσιεύει τους Τεχνικούς Κανόνες που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων υδροποιημένου Φυσικού Αερίου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών Φυσικού Αερίου.

- Λαμβάνει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον έλεγχο και τη διαφάνεια, ώστε να αποφεύγεται τυχόν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδιαίτερα σε βάρος των καταναλωτών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των τελικών καταναλωτών.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Ένωσης με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα, για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει ως αρμόδια αρχή την εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στον Κανονισμό σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Επιλύει διαφορές για την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, σε σχέση με διαπραγματεύσεις για πρόσβαση στο δίκτυο.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Καθορίζει τους κανόνες διαχείρισης και διανομής του δυναμικού διασύνδεσης σε συνεννόηση με την ή τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με τα οποία υπάρχει διασύνδεση.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με τον προγραμματισμό του εφοδιασμού και της μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση με τέτοιο τρόπο ώστε να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του συστήματος, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών και περιλαμβάνει την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

2. ORGANISATIONAL STRUCTURE

MEMBERS OF CERA

CHAIRMAN

G. Shamas,
Mechanical-Electrical Engineer
(since 02/02/2010)

VICE CHAIRMAN

C. Eliopoulos
Mechanical-Electrical Engineer
(from 02/02/2010 until 04/11/2014)

MEMBER

K. Kyprianides
Electrical-Mechanical Engineer
(from 21/01/2004 until 20/01/2010 and
since 02/02/2010)

ADVISORS

LEGAL ADVISOR

Legal Partners Orphanides, Christofides & Partners L.L.C. were appointed, following tender procedures, as CERA's Legal Advisors as from 17 January 2011.

ACCOUNTANTS

The Nexia Poyiadjis firm was appointed, following tender procedures, as CERA's Accountants as from 19 March 2004.

COMMUNICATION

THE CYPRUS ENERGY REGULATORY AUTHORITY

is housed at the Jacovides Building in Nicosia.
81-83 Griva Dhigeni Avenue Jacovides Building,
3rd Floor
1080 Nicosia
P.O.Box 24936
1305 Nicosia

Telephone: + 357 22 66 63 63

Fax: + 357 22 66 77 63

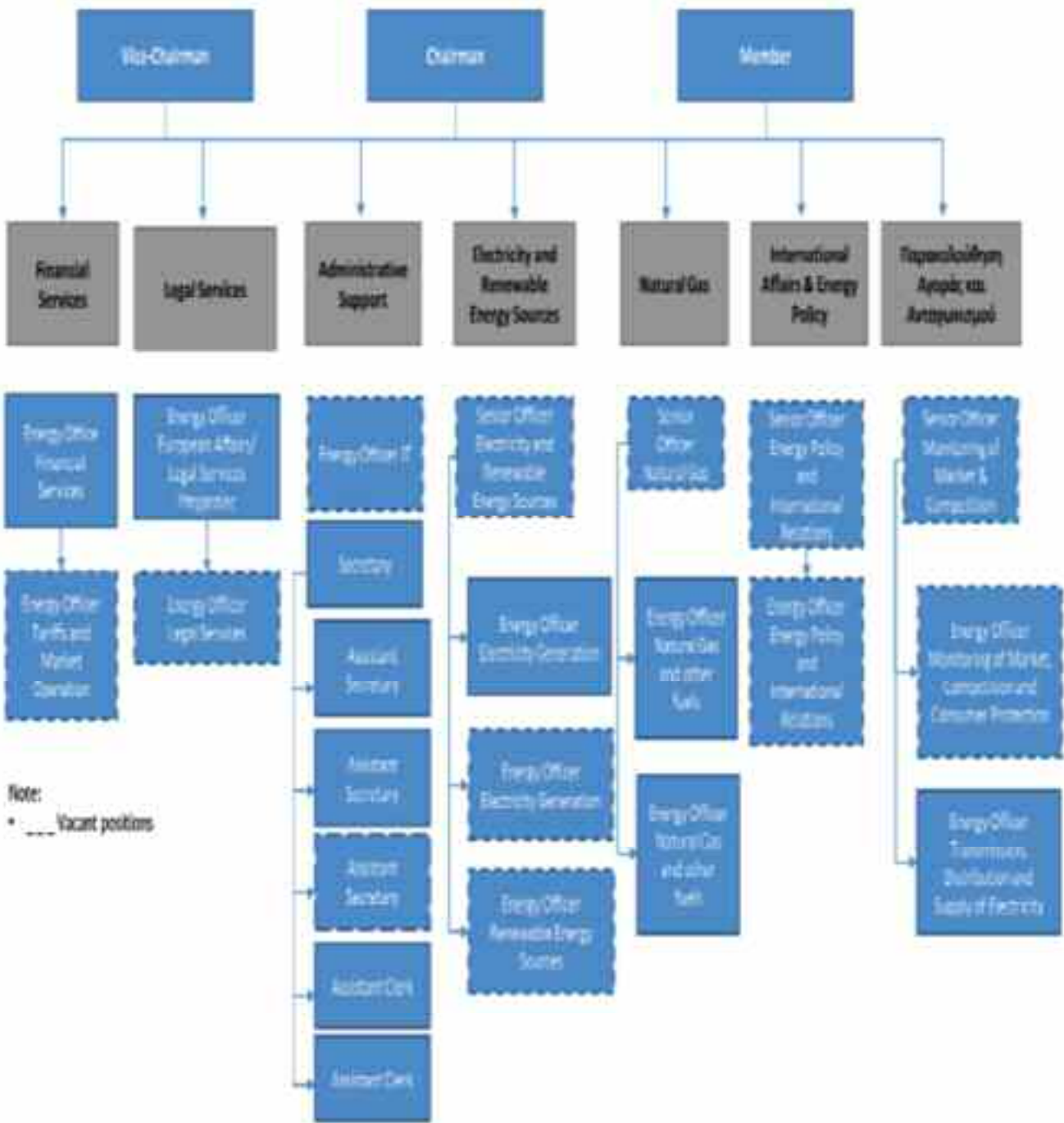
E-mail: info@cera.org.cy

Website: www.cera.org.cy

CERA Organisational Chart

Note:
 •   Vacant positions

3. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΡΑΕΚ

Η ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία ανήκει η Κύπρος, έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα γύρω από έναν κοινό στόχο: τη διασφάλιση του απρόσκοπτου εφοδιασμού της αγοράς με ενεργειακά προϊόντα και υπηρεσίες σε κόστος που θα μπορούν να καλύψουν όλοι οι καταναλωτές, ιδιώτες και επιχειρήσεις, συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη των ευρύτερων κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης. Πολύ πρόσφατα η σημασία της ενέργειας τονίστηκε περαιτέρω με την πολιτική της Ενεργειακής Ένωσης.

Η ενέργεια αποτελεί έναν πολύ κρίσιμο τομέα για κάθε Κράτος, αλληλένδετο με την οικονομία, που επηρεάζει την ευημερία ανθρώπων, επιχειρήσεων αλλά και του περιβάλλοντος σε μεγάλο βαθμό. Το 2014 ήταν μια ιδιαίτερα σημαντική χρονιά τόσο σε επίπεδο ευρωπαϊκής όσο και εθνικής πολιτικής, που επηρέασε, και αναμένεται να αναδιαμορφώσει, το ενεργειακό σκηνικό του τόπου μας αλλά και της Ευρώπης γενικότερα.

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης της ΡΑΕΚ τη χρονιά που πέρασε ήταν η λήψη μιας δέσμης εξαιρετικά σημαντικών αποφάσεων που καθορίζουν το νέο Ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας με έμφαση στην ασφάλεια του εφοδιασμού, την προστασία των καταναλωτών και τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού μέσα από την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ενέργειας και τη δυνατότητα συμμετοχής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην ανταγωνιστική αγορά.

Η ολοκλήρωση της μελέτης για αναδιάρθρωση της αγοράς και η έκδοση προσχεδίου της Ρυθμιστικής Απόφασης που καθορίζει το λεπτομερή σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρισμού με τρόπο που να διευκολύνεται η ενεργοποίηση του υγιούς ανταγωνισμού και η ένταξη και συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην ανταγωνιστική αγορά ήταν η πιο σημαντική εξέλιξη στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού. Παράλληλα εκδόθηκε προσχέδιο Ρυθμιστικής απόφασης για τη Μεθοδολογία διατιμήσεων, ενώ προηγουμένως είχαν εκδοθεί οι τρεις σημαντικές Ρυθμιστικές αποφάσεις για το λογιστικό και

λειτουργικό διαχωρισμό της καθετοποιημένης επιχείρησης ΑΗΚ στις τέσσερις ρυθμιζόμενες δραστηριότητες που θα διασφαλίζουν τη διαφάνεια στη λειτουργία της και στην τιμολόγηση των καταναλωτών.

Η ΡΑΕΚ θεωρεί πως η δέσμη των πέντε σημαντικών Ρυθμιστικών αποφάσεων για το Μοντέλο αγοράς ηλεκτρισμού, τη μεθοδολογία διατιμήσεων και το Λειτουργικό και Λογιστικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ είναι καθοριστικό βήμα για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των προνοιών των Άρθρων των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, καθώς και για τη διευκόλυνση του εποπτικού και ελεγκτικού ρόλου της ΡΑΕΚ.

Παράλληλα, η ΡΑΕΚ παρακολουθεί με βάση τις αρμοδιότητές της το θέμα των διεργασιών για επίτευξη εισαγωγής φυσικού αερίου για την ηλεκτροπαραγωγή για να είναι έτοιμη να δώσει τη γνώμη της καθηκόντως.

Περαιτέρω, η ΡΑΕΚ αποφάσισε για σκοπούς διασφάλισης του δικαιώματος των ευάλωτων καταναλωτών για μη διακοπή σύνδεσης σε κρίσιμες περιόδους όπως δώσει οδηγίες προς την ΑΗΚ υπό την ιδιότητά της ως Προμηθευτή να εφαρμόσει το μέτρο μη διακοπής σύνδεσης σε όλες τις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών, όπως αυτές έχουν καθοριστεί με Διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού Κ.Δ.Π. 218/2013, για την περίοδο 23 Δεκεμβρίου 2014 μέχρι και τις 15 Μαρτίου 2015, και επιπλέον να επανασυνδέσει τους ευάλωτους καταναλωτές των οποίων η παροχή έχει αποκοπή για μη πληρωμή των οφειλών τους.

Η ΡΑΕΚ είχε, επίσης, ενεργό ρόλο στις συναντήσεις του Κράτους με την Τρόικα στα πλαίσια των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις πρόνοιες του Μνημονίου και σχετίζονται με τα θέματα ενέργειας.

Με βάση τα δεδομένα και τις εξελίξεις του 2014 στον τομέα της ενέργειας και της αειφόρου ανάπτυξης, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει

να εκτελεί τα καθήκοντά της με την ίδια κορυφαία προτεραιότητα, που είναι η διαμόρφωση μιας ανθρωποκεντρικής και έξυπνης ενεργειακής στρατηγικής με επίκεντρο τον καταναλωτή. Η σωστή λειτουργία των Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου είναι κρίσιμη για την οικονομία και τη σταθερότητα του Κράτους ως επίσης και την ευημερία των πολιτών του. Το ζήτημα της σοβαρής υποστελέχωσης του Γραφείου της ΡΑΕΚ, επιβεβαιώθηκε με ανεξάρτητη μελέτη που ετοίμασε η Αυστριακή Ρυθμιστική Αρχή με την ενθάρρυνση της Ομάδας Υποστήριξης της ΕΕ. Το θέμα αυτό παραμένει ως το πλέον σο-

βαρό εμπόδιο στην εκτέλεση των καθηκόντων της ΡΑΕΚ με το αναγκαίο επίπεδο επαγγελματικής επάρκειας και αναμένεται να επηρεάσει την επίτευξη του φιλόδοξου στόχου της λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς.

Τέλος, εκφράζονται ιδιαίτερες ευχαριστίες στα μέλη του προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ για την ευσυνειδησία και την επιμέλεια που κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες επέδειξαν, αντιμετωπίζοντας πολύ ικανοποιητικά όλες τις προκλήσεις που προέκυψαν κατά το 2014.

Στιγμιότυπο κατά την επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης της ΡΑΕΚ για το 2013 στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκο Αναστασιάδη, 16/02/2015

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

& ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

& ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

4.1 Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Πολιτική

4.1.1 Οδηγίες/ Κανονισμοί/ Αποφάσεις/ Έγγραφα COM/ Έγγραφα SEC και SWD

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1348/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Δεκεμβρίου 2014 σχετικά με την αναφορά δεδομένων για την εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφοι 2 και 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας

Ο Κανονισμός REMIT 1227/2011 (Regulation on Wholesale Energy Markets Integrity and Transparency) της ΕΕ για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρεμπορική αγορά ενέργειας έχει τεθεί σε ισχύ από τις 28 Δεκεμβρίου 2011. Στις 18 Δεκεμβρίου 2014 δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ο Εκτελεστικός Κανονισμός ΕΕ 1348/2014 ο οποίος εξειδικεύει την εφαρμογή των άρθρων 8(2) και 8(6) του Κανονισμού REMIT (Πράξεις Εφαρμογής).

Με τον Κανονισμό REMIT δημιουργείται ένα σταθερό κανονιστικό πλαίσιο των ενεργειακών αγορών χονδρεμπορικής, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το οποίο:

- Απαγορεύεται ρητά η εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών κατά τις συναλλαγές και η οιαδήποτε χειραγώγηση ή απόπειρα χειραγώγησης της αγοράς.
- Απαιτείται αποτελεσματική και έγκαιρη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών από τους συμμετέχοντες στην αγορά.
- Υποχρεώνονται οι εταιρείες που διεκπεραιώνουν συναλλαγές να υποβάλλουν στοιχεία των συναλλαγών.

• Θεσμοθετούνται διαδικασίες διερεύνησης ύποπτης συμπεριφοράς.

Ο Κανονισμός REMIT δημιουργεί ένα πολύ σημαντικό πλαίσιο για τον εντοπισμό και την τιμωρία περιπτώσεων χειραγώγησης της αγοράς σε όλη την Ευρώπη. Αυτό βοηθά τους καταναλωτές, τη βιομηχανία και άλλους συμμετέχοντες να έχουν εμπιστοσύνη ότι οι τιμές της ενέργειας σε επίπεδο χονδρεμπορικής είναι διαφανείς, δίκαιες και ανταγωνιστικές όπως απαιτείται σε μια εύρυθμη λειτουργούσα αγορά.

Αναμένεται ότι τους επόμενους μήνες θα έχουν ολοκληρωθεί οποιοσδήποτε διαδικασίες απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή του Κανονισμού και στην Κύπρο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2030/* COM/2014/015 final */

Η Επιτροπή παρουσίασε το πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030 στις 22 Ιανουαρίου 2014. Η ανακοίνωση καθορίζει πλαίσιο για τις πολιτικές της ΕΕ που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο 2020-2030. Το πλαίσιο προορίζεται για την έναρξη συζητήσεων σχετικά με τον τρόπο προώθησης αυτών των πολιτικών στο τέλος του υφιστάμενου πλαισίου για το 2020.

Το πλαίσιο του 2030 αποσκοπεί να βοηθήσει την ΕΕ να αντιμετωπίσει ζητήματα όπως:

- τα επόμενα βήματα για την επίτευξη του στόχου της μείωσης

των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95 % κάτω των επιπέδων του 1990 έως το 2050,

- τις υψηλές τιμές της ενέργειας και την ευπάθεια της οικονομίας της ΕΕ σε περίπτωση μελλοντικών αυξήσεων των τιμών, ιδίως για το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο,
- την εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές ενέργειας, συχνά από πολιτικά ασταθείς περιοχές,
- την ανάγκη για την αντικατάσταση και την αναβάθμιση της ενεργειακής υποδομής και την παροχή σταθερού ρυθμιστικού πλαισίου για τους δυνητικούς επενδυτές,
- την ανάγκη να υπάρξει συμφωνία της ΕΕ σχετικά με έναν στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030, ως μέρος της συμβολής της στις επικείμενες διαπραγματεύσεις για νέα παγκόσμια συμφωνία για την αλλαγή του κλίματος.

Το πλαίσιο 2030 προτείνει νέους στόχους και μέτρα για να καταστούν η οικονομία και το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ περισσότερο ανταγωνιστικά, ασφαλή και βιώσιμα. Περιλαμβάνει στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προτείνει νέο σύστημα διακυβέρνησης και δείκτες επιδόσεων.

Ειδικότερα, προτείνει τις ακόλουθες δράσεις:

- δέσμευση για τη συνέχιση της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, ορίζοντας ένα στόχο μείωσης κατά 40 % μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990,
- στόχο που συνίσταται στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατά ποσοστό 27% τουλάχιστον της κατανάλωσης ενέργειας, με παροχή ευελιξίας στα κράτη μέλη για τον καθορισμό εθνικών στόχων,
- βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μέσω ενδεχόμενων τροποποιήσεων της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση,
- μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ ώστε να συμπεριληφθεί ένα αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς,
- βασικούς δείκτες - σχετικά με τις ενεργειακές τιμές, τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού, τις διασυνδέσεις μεταξύ των κρατών μελών και τις τεχνολογικές εξελίξεις - για τη μέτρηση της προόδου προς την κατεύθυνση ενός πιο ανταγωνιστικού, ασφαλούς και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος,
- νέο πλαίσιο διακυβέρνησης για την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη, με βάση τα εθνικά σχέδια που συντονίζονται και αξιολογούνται σε επίπεδο ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με το πλαίσιο 2030 το Μάρτιο του 2014 και επισκόπησε την πρόοδο κατά τη σύνοδό του τον Ιούνιο του 2014. Κατά τη σύνοδο του Ιουνίου, οι ηγέτες της ΕΕ συζήτησαν, επίσης, τη στρατηγική της Επιτροπής για την ενεργειακή ασφάλεια, η οποία συνδέεται στενά με το πλαίσιο 2030.

Κατά τη σύνοδό του στις 23-24 Οκτωβρίου 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σχετικά με το πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030 για την ΕΕ. Το Συμβούλιο ενέκρινε επίσης συμπεράσματα, και ειδικότερα καθόρισε τέσσερις σημαντικούς στόχους:

- δεσμευτικό στόχο της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% τουλάχιστον έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990,
- στόχο, δεσμευτικό σε επίπεδο ΕΕ, για κατανάλωση τουλάχιστον κατά 27% ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2030,
- ενδεικτικό στόχο σε επίπεδο ΕΕ για βελτίωση τουλάχιστον κατά 27% της ενεργειακής απόδοσης το 2030,
- στήριξη της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας με την επίτευξη του ισχύοντος στόχου της ηλεκτρικής διασύνδεσης σε ποσοστό 10% επείγοντως και το αργότερο το 2020, ιδίως στις χώρες της Βαλτικής και την Ιβηρική Χερσόνησο, και με στόχο να επιτευχθεί ποσοστό 15% έως το 2030.

Όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε περαιτέρω μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της ΕΕ και την αύξηση της ασφάλειας της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/COM/2014/020 final - 2014/0011 (COD) */

Η νομοθετική πρόταση για τη μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ της ΕΕ) υποβλήθηκε από την Επιτροπή, παράλληλα με το πλαίσιο του 2030 για το κλίμα και την ενέργεια, στις 22 Ιανουαρίου 2014. Σύμφωνα με αυτή γίνεται πρόταση για τη θέσπιση ενός αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Αυτό θα καταστήσει το σύστημα πιο ανθεκτικό στις ανισορροπίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπών.

Βάσει των ισχύοντων κανόνων, η προσφορά δικαιωμάτων σε πλειστηριασμό των δικαιωμάτων εκπομπών στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι πολύ άκαμπτη. Ωστόσο, η ζήτηση για δικαιώματα εκπομπών είναι ευέλικτη και επηρεάζεται έντονα από την οικονομική συγκυρία και άλλους παράγοντες, όπως η τιμή των ορυκτών καυσίμων. Αυτό οδήγησε σε πλεόνασμα περίπου 2 δισεκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπών στην τρέχουσα περίοδο εμπορίας (2013-2020). Το μεγάλο πλεόνασμα αποδυναμώνει τα κίνητρα για επενδύσεις χαμηλών εκπομπών άνθρακα και επηρεάζει αρνητικά τη σχέση κόστους-απόδοσης του συστήματος. Εάν δεν αντιμετωπιστεί αυτή η ανισορροπία, θα επηρεάσει την ικανότητα του ΣΕΔΕ της ΕΕ να επιτύχει τους

στόχους του σε μελλοντικές φάσεις.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση του ΣΕΔΕ της ΕΕ θα αντιμετωπίσει αυτή την ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης. Επίσης, θα βοηθήσει ώστε να εξασφαλίζεται ότι η τιμή του διοξειδίου του άνθρακα θα επηρεάζεται πιο έντονα από τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες μειώσεις των εκπομπών και, ως εκ τούτου, θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις για χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση της αρχικής οδηγίας περί συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ για τη δημιουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς. Αυτό θα λειτουργήσει κατά την τέταρτη φάση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, από το 2021. Το προτεινόμενο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς θα λειτουργεί μέσω της ενεργοποίησης αναπροσαρμογών των ετήσιων δικαιωμάτων εκπομπών που τίθενται σε πλειστηριασμό αν ο αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο εύρος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια/* COM/2014/0330 final */

Στις 28 Μαΐου 2014 η Επιτροπή παρουσίασε σε σχετική ανακοίνωση την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια η οποία στοχεύει στην σταθερή και άφθονη παροχή ενέργειας προς όφελος των Ευρωπαίων πολιτών και της οικονομίας. Κύρια στοιχεία της είναι η διαφοροποίηση του εξωτερικού ενεργειακού εφοδιασμού, η αναβάθμιση των ενεργειακών υποδομών, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και η εξοικονόμηση ενέργειας. Υπογραμμίζεται, επίσης, η ανάγκη συντονισμού των εθνικών αποφάσεων σε θέματα ενεργειακής πολιτικής, καθώς και η σημασία του να μιλά η ΕΕ με μία φωνή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη της τα σημερινά γεωπολιτικά δεδομένα και την εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές, προωθεί μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Κύρια στοιχεία της στρατηγικής είναι η διαφοροποίηση του εξωτερικού ενεργειακού εφοδιασμού, η αναβάθμιση των ενεργειακών υποδομών, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας. Υπογραμμίζεται, επίσης, η ανάγκη συντονισμού των εθνικών αποφάσεων σε θέματα ενεργειακής πολιτικής, καθώς και η σημασία του να μιλά η ΕΕ με μία φωνή στις διαπραγματεύσεις της με εξωτερικούς εταίρους.

Για την αντιμετώπιση των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού, η Επιτροπή προτείνει δράσεις σε πολλούς καίριους τομείς:

- Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και η συμπλήρωση των κενών που υπάρχουν σε συνδέσεις υποδομών

είναι ζωτικής σημασίας για να αντιμετωπίζονται γρήγορα τυχόν κρίσεις εφοδιασμού, με κατεύθυνση των ροών ενέργειας ανά την ΕΕ ανάλογα με τις ανάγκες. Η Επιτροπή έχει επισημάνει 33 έργα υποδομών ζωτικής σημασίας για την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ. Επιπλέον, πρότεινε αύξηση του στόχου όσον αφορά τη διασύνδεση της εγκατεστημένης δυναμικότητας ηλεκτρικής ενέργειας στο 15% μέχρι το 2030, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την παράμετρο του κόστους και τη δυνατότητα εμπορικών συναλλαγών στις εκάστοτε περιοχές. (Τα κράτη μέλη έχουν ήδη δεσμευθεί να επιτύχουν διασυνδεσιμότητα 10% μέχρι το 2020)

- Διαφοροποίηση των χωρών και των διαύλων εφοδιασμού. Το 2013 το 39% των εισαγωγών φυσικού αερίου στην ΕΕ κατ' όγκο προερχόταν από τη Ρωσία, το 33% από τη Νορβηγία και το 22% από τη Βόρεια Αφρική (Αλγερία, Λιβύη). Η ΕΕ θα διατηρήσει τις σχέσεις της με αξιόπιστους εταίρους, παράλληλα όμως θα επιδιώξει συμφωνίες με νέες χώρες-εταίρους και διαύλους εφοδιασμού, π.χ στην περιοχή της Κασπίας Θάλασσας, επεκτείνοντας περαιτέρω τον Νότιο Διάδρομο Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, αναπτύσσοντας τον Μεσογειακό Κόμβο Φυσικού Αερίου και αυξάνοντας τις προμήθειες υδροπληθύνοντου φυσικού αερίου (ΥΦΑ).
- Ενίσχυση των μηχανισμών έκτακτης ανάγκης και αλληλεγγύης και προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις διατάξεις και την εφαρμογή του κανονισμού για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο.
- Αύξηση της εγχώριας παραγωγής ενέργειας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την περαιτέρω ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη βιώσιμη παραγωγή ορυκτών καυσίμων.
- Βελτίωση του συντονισμού των εθνικών ενεργειακών πολιτικών και το να μιλά η ΕΕ με μία φωνή στα θέματα εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής. Η Επιτροπή προτίθεται να συμμετέχει ήδη από τα πρώτα στάδια στις διαπραγματεύσεις για ενδεχόμενες διακυβερνητικές συμφωνίες με τρίτες χώρες, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ασφάλεια του εφοδιασμού. Επιπλέον, η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε όλες οι συμφωνίες και όλα τα έργα υποδομής στο έδαφος της ΕΕ να σέβονται πλήρως τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ.
- Περαιτέρω ανάπτυξη των ενεργειακών τεχνολογιών.
- Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης. Δεδομένου ότι τα κτίρια καταναλώνουν το 40% της ενέργειας και το ένα τρίτο του φυσικού αερίου, ο τομέας αυτός παίζει καθοριστικό ρόλο.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Συγκριτική αξιολόγηση της εγκατάστασης έξυπνων μετρητών στην ΕΕ-27 με επικέντρωση στην ηλεκτρική ενέργεια/* COM/2014/0356 final */

Στις 17 Ιουνίου 2015 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση για την εκτίμηση της προόδου όσον αφορά την εγκατάσταση ευφυών συστημάτων μέτρησης στα κράτη μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με

τις διατάξεις της τρίτης δέσμης μέτρων για την ενέργεια. Με βάση το αποτέλεσμα μιας πιθανής οικονομικής αξιολόγησης των μακροπρόθεσμων στοιχείων κόστους και οφέλους, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καταρτίσουν χρονοδιάγραμμα (έως δεκαετίας, στην περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας) για την εγκατάσταση ευφών συστημάτων μέτρησης. Στην εν λόγω έκθεση εξετάστηκε η μέχρι σήμερα πρόοδος της ΕΕ-27 και διατυπώθηκαν συστάσεις για τη μελλοντική πορεία.

Η έκθεση αυτή συνοδεύεται από δύο έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής. Τα έγγραφα αυτά παρουσιάζουν τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις όσον αφορά την εφαρμογή των έξυπνων συστημάτων μέτρησης στην ΕΕ και περιλαμβάνουν επισκόπηση των αναλύσεων κόστους-οφέλους που έχουν διενεργηθεί από τα κράτη μέλη με σχετικά στοιχεία ανά χώρα.

Η τρίτη δέσμη μέτρων για την ενέργεια επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να εξασφαλίσουν την εφαρμογή ευφών συστημάτων μέτρησης προς μακροπρόθεσμο όφελος των καταναλωτών. Η εν λόγω εφαρμογή μπορεί να εξαρτάται από θετική οικονομική αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων στοιχείων κόστους και οφέλους (ανάλυση κόστους-οφέλους/ΑΚΟ), η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τις 3 Σεπτεμβρίου 2012. Για την ηλεκτρική ενέργεια, έχει τεθεί ως στόχος η εμπορική εξάπλωση, μέχρι το 2020, σε ποσοστό τουλάχιστον 80% των περιπτώσεων με θετική αξιολόγηση.

Οι κύριες διαπιστώσεις της έκθεσης, ιδίως όσον αφορά τις συνέπειες των έξυπνων συστημάτων μέτρησης για την αγορά, τις σχέσεις μεταξύ των βασικών ενδιαφερόμενων μερών και τη διαχείριση δεδομένων, θα τροφοδοτήσουν την πρωτοβουλία για τη λιανική αγορά ενέργειας που βρίσκεται σε εξέλιξη. Συνιστάται στις αρχές των κρατών μελών που μελετούν τα επόμενα βήματα για την εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης να εξετάσουν ορισμένα ζητήματα που παρουσιάζονται ακολούθως:

- Πίστη και εμπιστοσύνη των καταναλωτών.
- Αγορά καινοτόμων ενεργειακών υπηρεσιών.
- Προστασία των δεδομένων.
- Διαχείριση των δεδομένων.
- Λειτουργικές δυνατότητες των έξυπνων συστημάτων μέτρησης.
- Μακροπρόθεσμη οικονομική εκτίμηση του κόστους και των οφελών.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Η ενεργειακή απόδοση και η συμβολή της στην ενεργειακή ασφάλεια και το πλαίσιο του 2030 για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια/* COM/2014/0520 final */

Στις 23 Ιουλίου 2014 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά

με την ενεργειακή απόδοση και η συμβολή της στην ενεργειακή ασφάλεια και το πλαίσιο του 2030 για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια. Σύμφωνα με την ανακοίνωση οι τρέχουσες προβλέψεις δείχνουν ότι συντελείται πρόοδος προς την επίτευξη του υφιστάμενου στόχου ενεργειακής απόδοσης για το 2020. Η Επιτροπή δεν σκοπεύει να προτείνει νέα μέτρα αλλά ζητεί από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις τρέχουσες προσπάθειές τους προκειμένου να διασφαλιστεί η συλλογική επίτευξη του στόχου για το 2020. Η Επιτροπή θα συμπληρώσει τις εν λόγω προσπάθειες με κατάλληλη καθοδήγηση και με τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων της Ένωσης.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής για ένα πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 προσδιορίστηκε ένα επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας της τάξεως του 25% στο πλαίσιο στρατηγικής για την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 40% με τον πλέον οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Ωστόσο, δεδομένης της αυξημένης σημασίας που έχει η ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ και η μείωση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να προτείνει ως υψηλότερο στόχο το 30%. Αυτό θα αυξήσει το κόστος του πλαισίου για το 2030 κατά 20 δισεκατ. ευρώ ανά έτος, αλλά θα αποφέρει απτά οφέλη τόσο από οικονομική άποψη όσο και από άποψη ενεργειακής ασφάλειας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ένα επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη/* COM/2014/0903 final */

Στις 26 Νοεμβρίου 2014 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ένα Επενδυτικό Σχέδιο ύψους 315 δισ. ευρώ, με στόχο την επανεκκίνηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη μείωση της ανεργίας σε όλη την Ευρώπη.

Το Σχέδιο στηρίζεται σε τρεις κύριους άξονες:

- τη δημιουργία ενός νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), εγγυημένου με δημόσιο χρήμα, για την πραγματοποίηση πρόσθετων επενδύσεων ύψους τουλάχιστον 315 δισ. ευρώ κατά την επόμενη τριετία (2015-2017),
- την ανάπτυξη ενός αξιόπιστου διαύλου έργων σε συνδυασμό με ένα πρόγραμμα βοήθειας, ώστε οι επενδύσεις να κατευθύνονται εκεί όπου χρειάζονται περισσότερο,
- τη διαμόρφωση ενός φιλόδοξου χάρτη πορείας με στόχο να γίνει η Ευρώπη πιο ελκυστική για επενδύσεις και να αρθούν τα κανονιστικά εμπόδια.

Σύμφωνα με συνολικές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτρο-

πής, τα προτεινόμενα μέτρα θα μπορούσαν να προσθέσουν την επόμενη τριετία 330 — 410 δισ. ευρώ στο ΑΕΠ της ΕΕ και να δημιουργήσουν έως και 1,3 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας.

4.1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε κατάλογο με 250 ευρωπαϊκά έργα υποδομής καίριας σημασίας στον τομέα της ενέργειας, τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις να συγχρηματοδοτηθούν από τον κοινοτικό μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» με 5,85 δισ. ευρώ την περίοδο 2014-2020.

Τα σχέδια που αφορούν την Κύπρο είναι: η ηλεκτρική διασύνδεση με υποθαλάσσιο καλώδιο για τη διασύνδεση Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας, ο τερματικός σταθμός υγροποίησης φυσικού αερίου στην περιοχή του Βασιλικού και ο νότιος αγωγός Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας, μέσω Κρήτης, για τη μεταφορά φυσικού αερίου.

Ο κατάλογος περιλαμβάνει 140 έργα στον τομέα της μεταφοράς και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, 100 περίπου έργα στον τομέα της μεταφοράς και αποθήκευσης φυσικού αερίου και υγροποιημένου φυσικού αερίου, καθώς και διάφορα έργα στους τομείς του πετρελαίου και των «έξυπνων» δικτύων. Τα έργα αυτά θα τύχουν ευνοϊκής ρύθμισης:

- ταχύτερες διαδικασίες σχεδιασμού και αδειοδότησης (υποχρεωτική μέγιστη προθεσμία τρεισήμισι ετών),
- μία μόνον αρμόδια εθνική αρχή θα λειτουργεί ως σημείο ενιαίας εξυπηρέτησης για τις διαδικασίες αδειοδότησης,
- μικρότερο διοικητικό κόστος για τους διαχειριστές των έργων και τις αρχές χάρη στις εξορθολογισμένες διαδικασίες εκτίμησης του περιβαλλοντικού αντικτύπου, με παράλληλη όμως τήρηση των απαιτήσεων της ενωσιακής νομοθεσίας,
- μεγαλύτερη διαφάνεια και συμμετοχή του κοινού,
- αυξημένη προβολή και ελκυστικότητα των έργων για τους επενδυτές, χάρη στη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου, ώστε το κόστος να κατανέμεται στις χώρες που θα αντλούν τα μεγαλύτερα οφέλη από το ολοκληρωμένο έργο,
- δυνατότητα χρηματοδότησης από το μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», που θα συμβάλει σημαντικά στην κινητοποίηση των απαραίτητων ιδιωτικών και δημόσιων πόρων.

Για να συμπεριληφθεί στον κατάλογο, ένα έργο πρέπει να αποδίδει σημαντικά οφέλη σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη, να συμβάλει στην ολοκλήρωση της αγοράς και την τόνωση του ανταγωνισμού, να ενισχύει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και να μειώνει τις εκπομπές CO₂.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή των μέτρων αδειοδότησης, καθώς και την υλοποίηση των έργων. Τέλος, ο κατάλογος των έργων θα επικαιροποιείται κάθε

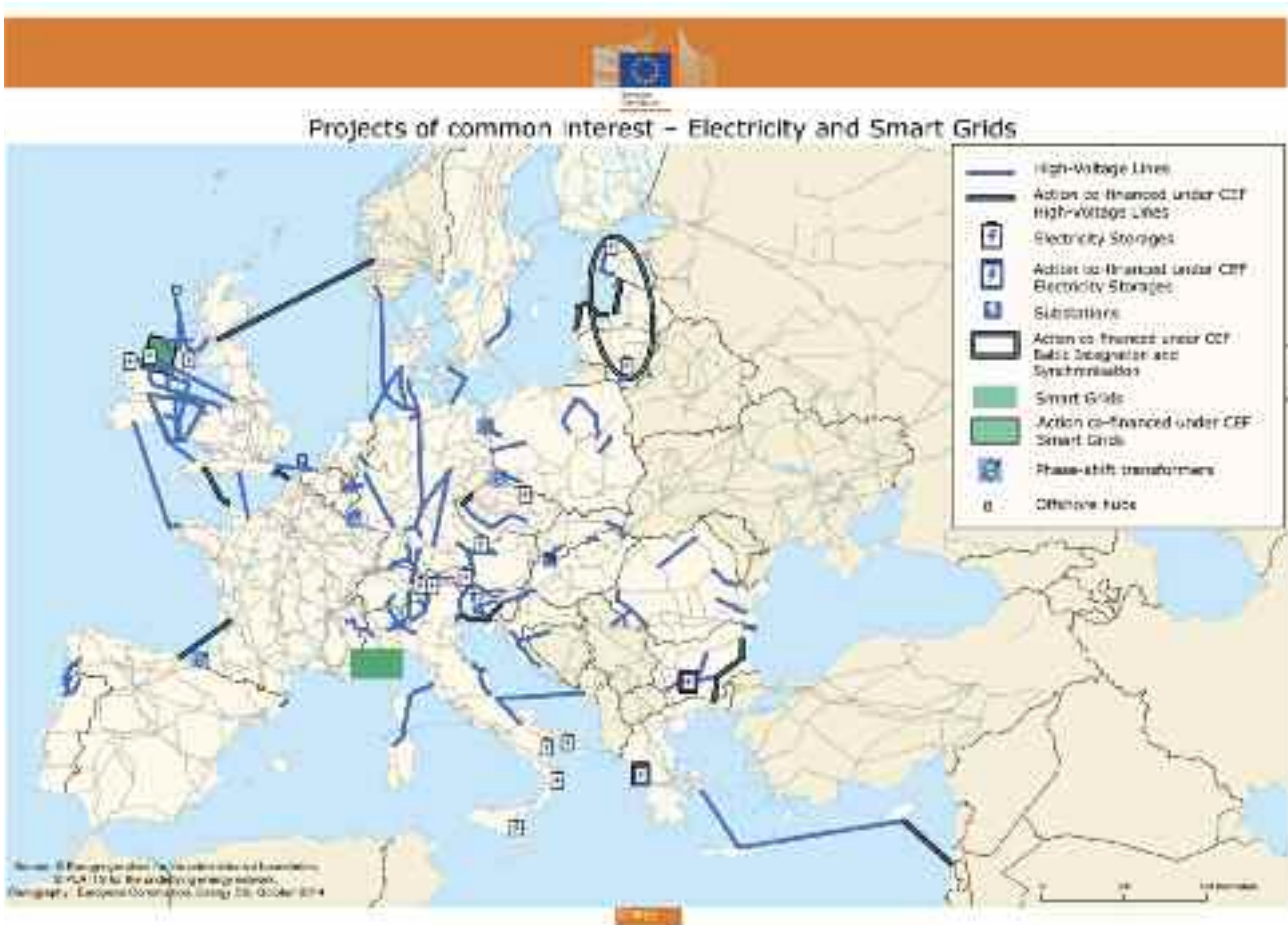
δύο χρόνια, έτσι ώστε να προστίθενται έργα που καλύπτουν νέες ανάγκες και να διαγράφονται ξεπερασμένα έργα.

EuroAsia Interconnector

Με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2013 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε στις 14 Οκτωβρίου 2013 τον πρώτο ενωσιακό κατάλογο Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος στον οποίο ενέκρινε το έργο EuroAsia Interconnector για την Κύπρο στην κατηγορία ηλεκτρικής ενέργειας. Περισσότερη αναφορά στον εν λόγω Κανονισμό δίδεται σε άλλη ενότητα της παρούσας Ετήσιας Έκθεσης.

Το έργο EuroAsia Interconnector προτάθηκε για την ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας. Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εντάχθηκε στον πιο πάνω πρώτο ενωσιακό κατάλογο ως Ομάδα Έργων (Cluster) που αποτελείται από τρία διακριτά έργα: Ισραήλ-Κύπρος, Κύπρος-Κρήτη και Κρήτη-Αττική. Το έργο αποτελείται από υποθαλάσσιο καλώδιο συνεχούς ρεύματος (HVDC) 600 kV συνολικής ισχύος 2000 MW, καθώς και τον απαιτούμενο ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, ήτοι σταθμών μετατροπής του ηλεκτρικού ρεύματος από συνεχές (DC) σε εναλλασσόμενο (AC) και αντίστροφα, για τη μεταφορά του από και προς των χωρών. Το συνολικό μήκος του υποθαλάσσιου καλωδίου υπολογίζεται γύρω στα 820 ν.μ./ περίπου 1518 χλμ. (329 χλμ. μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ, 879 χλμ. μεταξύ Κύπρου και Κρήτης και 310 χλμ. μεταξύ Κρήτης και Αττικής). Υπολογίζεται ότι η πόνηση του καλωδίου σε ορισμένα σημεία μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ θα ξεπεράσει τα 2000 μέτρα και τα 2500 μέτρα μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας. Με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού ορίζονται Φορείς Υλοποίησης των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος. Ο Φορέας Υλοποίησης (ΦΑ) του εν λόγω έργου έχει οριστεί η εταιρεία ΔΕΗ Quantum Energy.

Η πιθανή υλοποίησή του θα έχει ως αποτέλεσμα η Κύπρος να παύσει να αποτελεί απομονωμένο σύστημα από το ευρωπαϊκό δίκτυο, πράγμα που είναι και ένας από τους σημαντικότερους πυλώνες που έχει θέσει η ΕΕ. Επίσης, αναμένεται να συμβάλει θετικά στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, στην ασφάλεια του εφοδιασμού, την καλύτερη ενεργειακή αποδοτικότητα και τον εφεδρικό ανεφοδιασμό σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η ΠΑΕΚ θέτει ως προϋποθέσεις για υλοποίηση την ολοκλήρωση μελετών από το φορέα υλοποίησης που θα αποδεικνύουν πως είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά βιώσιμο το έργο.

*Χάρτης 1: Απεικονίζει το χάρτη των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα του ηλεκτρισμού που έχουν ενταχθεί στον ενωσιακό κατάλογο για το 2014
(Πηγή: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_pcielec_smart_grid_cef.pdf)*

Eastern Mediterranean Pipeline

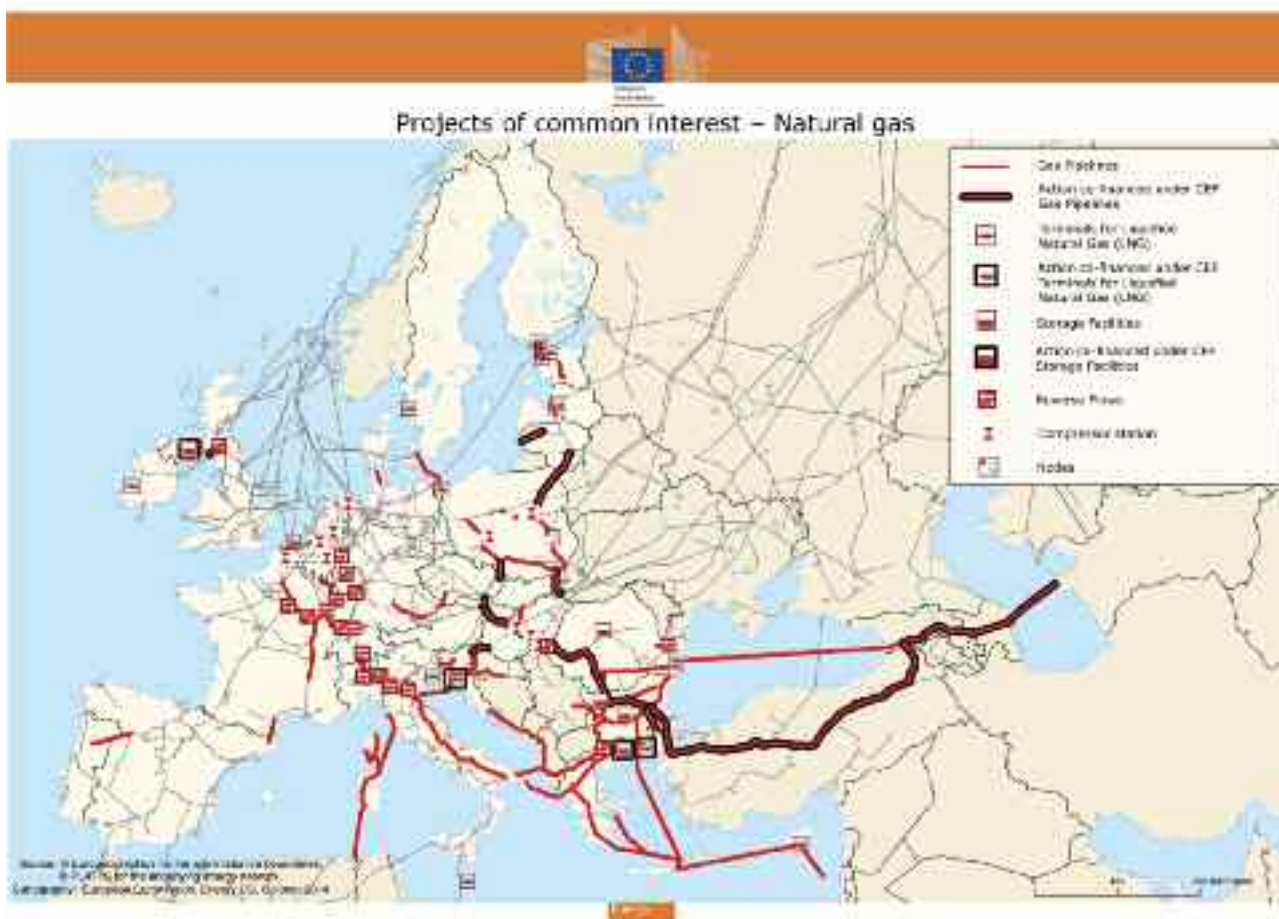
Το έργο Eastern Mediterranean Pipeline αφορά υποθαλάσσιο αγωγό φυσικού αερίου που θα συνδέει τα υπεράκτια κοιτάσματα φυσικού αερίου στη Λεκάνη της Λεβαντίνης (Κύπρος, Ισραήλ) με την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βουλγαρία) ή και την Ιταλία μέσω της Ελλάδας. Το εν λόγω έργο, στοχεύει αρχικά στη μεταφορά φυσικού αερίου από τη λεκάνη της Λεβαντίνης προς την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης. Ο προτεινόμενος αγωγός αναμένεται να έχει δυναμικότητα της τάξης των 24.5 MCM/ημέρα. Ακολούθως, μέσω του ελληνικού δικτύου μεταφοράς αερίου θα διασυνδεθεί είτε με το δίκτυο μεταφοράς αερίου της Ιταλίας είτε/και με το δίκτυο μεταφοράς αερίου της Βουλγαρίας. Αποτελεί ένα από τα δύο έργα που αποτελούν ένα σύμπλεγμα των υποδομών φυσικού αερίου και συναφούς εξοπλισμού για τη μεταφορά των νέων πηγών φυσικού αερίου από τα υπεράκτια κοιτάσματα στην Ανατολική Μεσόγειο. Το έργο αυτό θεωρείται ως συμπληρωματικό προς το έργο, που είναι γνωστό ως "Mediterranean Gas Storage".

Mediterranean Gas Storage

Το έργο Mediterranean Gas Storage αφορά εγκαταστάσεις αποθήκευσης και εξαγωγής ΥΦΑ που θα βρίσκονται στην Κύπρο, για τη μεταφορά φυσικού αερίου από τη λεκάνη της Λεβαντίνης σε τερματικούς σταθμούς επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου που βρίσκονται στη Μεσόγειο Θάλασσα (δηλαδή στην Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία). Το φυσικό αέριο θα μπορεί στη συνέχεια να διαβιβάζεται περαιτέρω μέσω των αντίστοιχων εθνικών συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου (με τη χρήση υφιστάμενων ή νέων/αναβαθμισμένων δικτύων/αγωγών μεταφοράς), από τις χώρες αυτές προς την Κεντρική και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι προτεινόμενες εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγροποιημένου φυσικού αερίου και οι εγκαταστάσεις εξαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου θα αποτελούνται αρχικά από μια δεξαμενή αποθήκευσης υγροποιημένου φυσικού

αερίου (συνολικά θα κατασκευαστούν τρεις δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου σταδιακά) και τις συναφείς εγκαταστάσεις εξαγωγών ΥΦΑ, η οποία θα είναι σε θέση να εξαγάγει 5 ΜΤΡΑ του υγροποιημένου φυσικού αερίου (η εξαγωγική ικανότητα υπολογίζεται ότι σταδιακά θα επεκταθεί σε 15 ΜΤΡΑ).

*Χάρτης 2: Απεικονίζει το χάρτη των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα του φυσικού αερίου που έχουν ενταχθεί στον ενωσιακό κατάλογο για το 2014
(Πηγή <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>)*

4.2 Εθνικά Σχέδια Δράσης και Μέτρα

Σύμφωνα με την Οδηγία 2009/28/ΕΚ απαιτείται να θεσπιστεί από κάθε κράτος μέλος Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ανανεώσιμη ενέργεια. Στα εν λόγω σχέδια δράσης ορίζονται οι εθνικοί δεσμευτικοί στόχοι των κρατών μελών για το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που θα καταναλώνεται στις μεταφορές, στην ηλεκτροπαραγωγή και στη θέρμανση και ψύξη το έτος 2020.

Η ΡΑΕΚ στα πλαίσια προσφοράς προς την Πολιτεία και προκειμένου να επιτύχει τους πιο πάνω δεσμευτικούς της στόχους έναντι της ΕΕ αναφορικά με τον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής για τον οποίο είναι αρμόδια, είχε συστήσει ειδική τεχνική συμβουλευτική επιτροπή, αποτελούμενη από εκπροσώπους διαφόρων κυβερνητικών τμημάτων, οργανισμών, πανεπιστημίων κ.ά., για την εξέταση της διείσδυσης των ΑΠΕ ηλεκτροπαραγωγής στο σύστημα της Κύπρου. Το 2010 υποβλήθηκε μελέτη που αποτέλεσε τη βάση για την ετοιμασία του Εθνικού σχεδίου δράσης διείσδυσης των ΑΠΕ μέχρι το 2020, η οποία επικαιροποιήθηκε το 2011.

Ωστόσο, η ΡΑΕΚ και αφού τα προηγούμενα έτη είχε υποβάλει στην Πολιτεία συγκεκριμένες μελέτες που αφορούσαν το εν λόγω θέμα, αναμένει να ενημερωθεί από το Κράτος που έχει την ευθύνη, κατά πόσο το αρχικό Εθνικό Σχέδιο Δράσης που υπέβαλε η Κυπριακή Δημοκρατία στην ΕΕ έχει αναθεωρηθεί για να υποβάλει τις απόψεις της.

Η πιο πάνω ενημέρωση, η οποία ουσιαστικά θα περιέχει τους νέους Εθνικούς Στόχους για το 2020 λαμβάνοντας υπόψη τυχόν διαφοροποιήσεις που οφείλονται κύρια στις αλλαγές στην αναμενόμενη τελική κατανάλωση ενέργειας στους τομείς θέρμανσης/ψύξης, μεταφορών και ηλεκτρισμού, είναι αναγκαία για να μπορεί η ΡΑΕΚ να ασκήσει αποτελεσματικά τις δικές της υποχρεώσεις με βάση τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, ειδικά όσον αφορά τον προγραμματισμό σε θέματα ηλεκτροπαραγωγής.

Είναι ξεκάθαρο ότι η πιθανή αναθεώρηση των εκτιμώμενων ποσοτήτων διείσδυσης των άλλων δύο τομέων ΑΠΕ μέχρι το 2020, ήτοι μεταφορές και θέρμανση/ψύξη, θα επηρεάσει άμεσα και το ποσοστό της ηλεκτροπαραγωγής. Λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία εγκεκριμένη πρόβλεψη για τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι το 2020, που είναι σημαντικά μειωμένη σε σχέση με το 2010, η εν λόγω πληροφόρηση είναι αναγκαία ούτως ώστε να επιτευχθεί μία συγκροτημένη ετοιμασία του Σχεδίου για το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που θα καταναλώνεται στις μεταφορές, στην ηλεκτροπαραγωγή και στη θέρμανση/ψύξη το έτος 2020 και συνεπακόλουθα η Κυπριακή Δημοκρατία να πετύχει τους δεσμευτικούς στόχους που της έχουν ανατεθεί.

4.3 Νομοσχέδια και Κανονισμοί σε εξέλιξη

Τροποποιητικό Νομοσχέδιο των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003-2012

Η ΡΑΕΚ, αφού μελέτησε και ανέλυσε σε βάθος τις θέσεις και εισηγήσεις της κοινοπραξίας Συμβούλων σε σχέση με τη Μελέτη για τις Νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου, και κατόπιν συζητήσεως του όλου θέματος με ανώτερα στελέχη του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER), καθώς και των προτάσεων από τους κυριότερους προμηθευτές κατάλληλων λογισμικών με τεράστια εμπειρία στο θέμα, που προέκυψαν κατά τις παρουσιάσεις που οργανώθηκαν από το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, πρότεινε την εφαρμογή του Μοντέλου Υβριδικής Αγοράς Διμερών Συμβολαίων και Κοινοπραξίας Ισχύος (Net Pool).

Η ΡΑΕΚ προσέλαβε, μέσω του Support Group της ΕΕ για την Κύπρο, εξειδικευμένη Εξωτερική Σύμβουλο, η οποία επεξεργάστηκε και εκπόνησε σχετική μελέτη αναφορικά με το λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου στη βάση του πιο πάνω προτεινόμενου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη τις γενικότερες απαιτήσεις του 3ου Ενεργειακού Πακέτου αξιολόγησε το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και μετά από ολοκληρωμένη στοιχειοθέτηση με τη βοήθεια ανεξάρτητου

Συμβουλευτικού Οίκου αιτιολογήθηκε η αναγκαιότητα για τροποποίηση του πλαισίου Αγοράς Ηλεκτρισμού και η μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο το 'Υβριδικό' το οποίο κρίθηκε ως το καταλληλότερο μοντέλο για την αγορά της Κύπρου. Για το σκοπό αυτό και για να διευκολυνθεί περαιτέρω η διαδικασία μετάβασης, η ΡΑΕΚ ετοίμασε και υπέβαλε στις 8 Μαΐου 2014 στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού τις προτάσεις για την τροποποίηση των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων 2003-2012.

4.4 Ρυθμιστικές Αποφάσεις, Προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και Σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2014

Η ΡΑΕΚ κατά το 2014 έλαβε Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

4.4.1 Ρυθμιστικές Αποφάσεις

• Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2014 Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων και Επιτρεπόμενα Έσοδα της ΑΗΚ για το έτος 2014

Στις 14 Φεβρουαρίου 2014, η ΡΑΕΚ εξέδωσε την πιο πάνω Ρυθμιστική Απόφαση, με την οποία τίθενται οι βάσεις για τη δημιουργία Ρυθμιζόμενης Βάσης Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ) της ΑΗΚ για σκοπούς υπολογισμού των διατιμήσεων. Στην Απόφαση, η ΡΑΕΚ δίνει οδηγίες στην ΑΗΚ για τη δημιουργία ΡΒΑΠ, για την υποβολή για έγκριση των λειτουργικών εξόδων της για το 2014 και για τον υπολογισμό της ΡΒΑΠ του 2013 και 2014.

• Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 02/2014 αναφορικά με τις Ρυθμιστικές Λογιστικές Οδηγίες για την Ετοιμασία Χωριστών Λογαριασμών

Με την πιο πάνω Ρυθμιστική Απόφαση, η ΡΑΕΚ, βάσει της Νομοθεσίας και των Κανονισμών, δίνει κατευθυντήριες γραμμές στις κάθετα ή οριζόντια ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρισμού για την ετοιμασία των Χωριστών Λογαριασμών τους. Οι χωριστοί λογαριασμοί κατά δραστηριότητα σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση αποτελούν τη βάση υπολογισμού των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας με τις οποίες χρεώνονται τόσο οι πελάτες της ΑΗΚ όσο και οι χρήστες του Συστήματος Μεταφοράς ή/και του Συστήματος Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο και θεωρούνται σημαντικοί για τη διαφάνεια και τον εποπτικό έλεγχο της ρυθμιζόμενης επιχείρησης.

• Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 03/2014 αναφορικά με το Λογιστικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες της Νομοθεσίας και ιδιαίτερα το Άρθρο 108 (3), όπου οι ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρισμού στο εσωτερικό τους λογιστικό σύστημα τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες παραγωγής,

μεταφοράς και διανομής, ως θα είχαν υποχρέωση να πράξουν αν οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονταν από χωριστές εταιρείες και για το σκοπό αποφυγής διάκρισης, διεπιδόησης και νόθευσης του ανταγωνισμού, εξέδωσε την πιο πάνω ρυθμιστική Απόφαση, με την οποία δίνει οδηγίες στην ΑΗΚ για το Λογιστικό Διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της, την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών, την ετοιμασία χωριστών προϋπολογισμών και με την οποία δίνει κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση των πιο πάνω.

• Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 04/2014 αναφορικά με το Λειτουργικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της, και επειδή ο Λειτουργικός Διαχωρισμός σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή του Λογιστικού Διαχωρισμού των κατά τις άδειες δραστηριοτήτων, που απαιτείται στο Νόμο και, επομένως, αναγκαία προϋπόθεση στη δημιουργία, διατήρηση και εφαρμογή χωριστών λογαριασμών (Separated Regulatory Accounts, SRAs), και επειδή οι χωριστοί λογαριασμοί κατά δραστηριότητα σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση και συνεπώς και στην ΑΗΚ αποτελούν τη βάση υπολογισμού των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας με τις οποίες χρεώνονται τόσο οι πελάτες της ΑΗΚ όσο και οι χρήστες του Συστήματος Μεταφοράς ή/και του Συστήματος Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, και επειδή για να επιτευχθεί ο Λειτουργικός Διαχωρισμός σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση είναι απαραίτητο όπως πρώτα διασφαλιστεί διαχωρισμός των διοικητικών λειτουργιών, διασφαλίζοντας ανεξαρτησία μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων όσον αφορά στη διεύθυνση, την οργάνωση και τη λήψη αποφάσεων, η ΡΑΕΚ εξέδωσε την πιο πάνω Ρυθμιστική Απόφαση, όπου έδωσε κατευθυντήριες γραμμές στην ΑΗΚ για το λειτουργικό διαχωρισμό της.

Όπως αναφέρεται στην Απόφαση, η ΡΑΕΚ δεν υπεισέρχεται σε θέματα Οργανικής Δομής της ΑΗΚ αλλά το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ καλείται να επανεξετάσει την Οργανωτική Δομή της ΑΗΚ και να τη διαμορφώσει με τρόπο που το ίδιο θα κρίνει καλύτερο, ώστε να διευκολύνεται αφενός η λειτουργία του Οργανισμού και αφετέρου να διασφαλίζεται ο Λειτουργικός Διαχωρισμός των τεσσάρων (4) βασικών Δραστηριοτήτων μεταξύ τους αλλά και σε σχέση με τις Άλλες Δραστηριότητες.

4.4.2 Προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων

• Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης- Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού

Στις 28 Νοεμβρίου 2014 η ΡΑΕΚ έθεσε σε Δημόσια Διαβούλευση προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης σχετικά με τη Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρι-

σμού με στόχο την εναρμόνισή της με τις καλύτερες/ βέλτιστες πρακτικές στην Ευρώπη, και τον πιο ορθολογιστικό τρόπο υπολογισμού των επιτρεπόμενων εσόδων και, επομένως, των διατιμήσεων της ΑΗΚ.

Η Δημόσια Διαβούλευση έχει ολοκληρωθεί και έχουν ληφθεί σχόλια από τους ενδιαφερομένους, τα οποία αξιολογούνται και εντός του 2015 η ΡΑΕΚ θα εκδώσει την τελική Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού.

• Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης - Προτεινόμενο Λεπτομερή Σχεδιασμό για διαφοροποίηση του Πλαισίου Ρύθμισης της Λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού

Στις 5 Δεκεμβρίου 2014 η ΡΑΕΚ δημοσίευσε και έθεσε σε Δημόσια Διαβούλευση Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης αναφορικά με τον Προτεινόμενο Λεπτομερή Σχεδιασμό για διαφοροποίηση του Πλαισίου Ρύθμισης της Λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού ο οποίος βασίστηκε σε Μελέτη Συμβούλου της ΡΑΕΚ με τίτλο «Οι νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου». Συγκεκριμένα, το Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης έχει ως περιεχόμενο την εν λόγω Μελέτη με τίτλο «Οι νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου» αναφορικά με το Λεπτομερή Σχεδιασμό του Μοντέλου Υβριδικής Αγοράς Διμερών Συμβολαίων και Κοινοπραξίας Ισχύος.

Η μελέτη περιγράφει το σύνολο των διευθετήσεων και ρυθμιστικών παρεμβάσεων που προτείνονται για τη λειτουργία ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο. Επιγραμματικά, στην εν λόγω μελέτη περιγράφεται το ιστορικό της αναδιοργάνωσης της αγοράς και ο σκοπός της έκθεσης. Παρουσιάζεται εισαγωγή στα βασικά τμήματα της αγοράς, στους συμμετέχοντες και στους αντίστοιχους ρόλους τους στην αγορά. Παρουσιάζεται η λειτουργία της Προθεσμιακής Αγοράς φυσικών προϊόντων, η οποία οργανώνεται σε διμερή βάση. Παρουσιάζονται οι λεπτομέρειες οργάνωσης της Προ-ημερήσιας Αγοράς, καθώς επίσης και ο τρόπος οργάνωσης του Μηχανισμού Εξισορρόπησης. Αναπτύσσεται το πλαίσιο ρυθμίσεων για την εξασφάλιση και την προμήθεια των απαραίτητων εφεδρειών και παρουσιάζονται οι ρυθμίσεις για τη διευθέτηση των ανισοζυγίων. Αναλύεται ο τρόπος οργάνωσης της αγοράς σε σχέση με τη λειτουργία σταθμών ΑΠΕ, με τον οποίο εισάγονται διαφορετικές ρυθμίσεις για τη λειτουργία σταθμών ΑΠΕ εντός Εθνικών Σχεδίων Χορηγιών σε σχέση με τη λειτουργία σταθμών ΑΠΕ εκτός Εθνικών Σχεδίων Χορηγιών. Παρουσιάζονται συνολικά οι συναλλαγές στη χονδρεμπορική αγορά μεταξύ του Λειτουργού της Αγοράς και των συμμετεχόντων σε αυτή. Παρουσιάζονται μια σειρά από διάφορες άλλες ρυθμίσεις που απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για κάλυψη του σχετικού χρηματοοικονομικού κινδύνου, των

απαιτήσεων για ανάπτυξη μεθοδολογίας κατάτμησης των μετρήσεων, τη διαχείριση των απωλειών, τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης κ.ά. Επίσης, προτείνεται οι περικοπές παράγωγης ΑΠΕ να περιοριστούν μόνο για λόγους ασφάλειας του συστήματος. Η πρόταση αυτή αποτελεί βασική επιλογή του κανονιστικού πλαισίου, η υιοθέτηση της οποίας επηρεάζει το σχεδιασμό της αγοράς. Τέλος, εξετάζεται συνοπτικά ο τρόπος με τον οποίο η Απόκριση της Ζήτησης θα μπορούσε να ενταχθεί στον προτεινόμενο σχεδιασμό της αγοράς σε μελλοντικό στάδιο και παρουσιάζεται συνοπτική περιγραφή των προσφορών παραγωγής τύπου μπλοκ.

4.4.3 Αποφάσεις

• Απόφαση Αρ. 1034/2014 - Μείωση στις διατιμήσεις της ΑΗΚ

Στις 27 Φεβρουαρίου 2014, η ΡΑΕΚ αποφάσισε την επιβολή μόνιμης μείωσης επί όλων των βασικών διατιμήσεων της ΑΗΚ ύψους 8%, με εφαρμογή στις τιμολογήσεις των καταναλωτών με μηνιαία καταμέτρηση, οι μετρήσεις των οποίων θα αρχίσουν να καταγράφονται από το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου 2014 και των καταναλωτών με διμηνιαία καταμέτρηση, οι μετρήσεις των οποίων θα αρχίσουν να καταγράφονται από την 1η Μαρτίου 2014.

• Απόφαση ΡΑΕΚ 1038/2014 - Κώδικας ENTSO-E "Load Frequency Control and Reserves" σε σχέση με την Απόφαση της ΡΑΕΚ 564/2011

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ που αφορά το πιο πάνω θέμα, αποφάσισαν όπως δώσουν οδηγίες στο ΔΣΜΚ να προβεί στις δέουσες από μέρους του ενέργειες σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, ήτοι σύγκλιση των Συμβουλευτικών Επιτροπών Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής και Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού, ούτως ώστε να συζητηθεί η σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ, ο οποίος στη συνέχεια να υποβάλει τελική εισήγηση στη ΡΑΕΚ για έγκριση για τυχόν τροποποιήσεις στους εν λόγω Κανόνες, όπου αυτό εφαρμόζεται και απαιτείται.

• Απόφαση 1051/2014 - Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2014 – 2023

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ που αφορά το πιο πάνω θέμα αποφάσισαν όπως εγκρίνουν το εν λόγω προτεινόμενο 10ετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2014-2023 συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων σχολίων που έθεσε η ΡΑΕΚ.

• Απόφαση 1075/2014 - Μελέτη κόστους οφέλους που υπέβαλε η ΑΗΚ για την εγκατάσταση συστήματος Advanced Metering Infrastructure (AMI) σε Παγκύπρια κλίμακα

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη τη σχετική μελέτη που υπέβαλε η ΑΗΚ, κατόπιν σχετικής εντολής της ΡΑΕΚ, κόστους-οφέλους για την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών σε Παγκύπρια βάση, ήτοι εγκατάσταση συστήματος Advanced Metering Infrastructure (AMI), αποφάσισαν και ενέκριναν την εν λόγω μελέτη, η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια εφαρμογής των προνοιών του Άρθρου 93(2) των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012. Σύμφωνα με αυτές, η ΡΑΕΚ στα πλαίσια των μέτρων προστασίας καταναλωτών εξασφαλίζει την εφαρμογή ευφύων συστημάτων μέτρησης, όπου είναι εφικτό και οικονομικά δυνατό, τα οποία βοηθούν την ενεργό συμμετοχή των πελατών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

• Απόφαση 1078/2014 - MoU on Information sharing and SLA for CEREMP

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν να προχωρήσουν με την υπογραφή του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Οργανισμού Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών που στόχο έχει να εδραιώσει κανόνες για την καθιέρωση μηχανισμών για ανταλλαγή των πληροφοριών που λαμβάνει ο Οργανισμός σύμφωνα με πρόνοιες του Κανονισμού REMIT αριθ. 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας με τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές. Παράλληλα, αποφάσισαν όπως προχωρήσουν με τη Συμφωνία που αφορά το Επίπεδο των Παρεχόμενων Υπηρεσιών "Service Level Agreement" που στόχο έχει την καθιέρωση ενός πλαισίου παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών από τον Οργανισμό (Provider) εξυπηρετώντας τις ανάγκες του Χρήστη σε σχέση με τη χρήση του μητρώου CEREMP.

• Απόφαση ΡΑΕΚ 06/2014-ΚΔΠ 1085/2014 - Έγκριση προσχεδίου Σχεδίου Χορηγιών 2014

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αφού εξέτασαν το προσχέδιο του Σχεδίου Χορηγιών για το 2014, όπως έχει ετοιμαστεί από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και αφού έλαβαν υπόψη τις διατάξεις των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, των σχετικών Κανονισμών και Αποφάσεων και το άρθρο 8.1 του Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των ΑΠΕ Νόμο, έδωσαν τη σύμφωνη γνώμη τους στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για περαιτέρω προώθηση και ανακοίνωση του Σχεδίου Χορηγιών για το έτος 2014.

• Απόφαση ΠΑΕΚ 06/2014-ΚΔΠ 1089/2014 – Ορισμός ΔΣΔ ως φορέα υλοποίησης του Σχεδίου συμψηφισμού μετρήσεων Φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οικίες και κτήρια Τοπικών Αρχών

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αφού έλαβαν υπόψη τις διατάξεις των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, των σχετικών Κανονισμών και των σχετικών Αποφάσεων που αφορούν τις Εξαιρέσεις από Άδειες και σε συνέχεια της ανακοίνωσης του Σχεδίου για ευρεία εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων παραγωγής/κατανάλωσης για οικιστικές μονάδες και κτήρια τοπικών Αρχών, όρισαν το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ) ως φορέα υλοποίησης του εν λόγω σχεδίου. Ο ΔΣΔ ανέλαβε μεταξύ άλλων να προλαμβάνει, να αξιολογεί, να εγκρίνει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και να προβαίνει στον έλεγχο και σύνδεση των Φωτοβολταϊκών συστημάτων στη βάση της διαδικασίας που καθόρισε η ΠΑΕΚ με τους Όρους Εντολής της.

• Απόφαση 1090/2014 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2014-2023

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ που αφορά στη Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγόμενης Ηλεκτρικής Ενέργειας για την περίοδο 2014-2023, αποφάσισαν και ενέκριναν την εν λόγω εισήγηση του.

• Απόφαση 1099/2014 - Τροποποίηση του χρόνου καταγραφής ενέργειας των μετρητών μεγάλων πελατών της ΑΗΚ από 20 λεπτά σε 30 λεπτά

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ όπως για τους μεγάλους πελάτες της ΑΗΚ, στους οποίους οι μετρητές είχαν ρυθμιστεί να καταγράφουν ενέργεια ανά 20-λεπτο, να γίνουν οι αναγκαίες διαφοροποιήσεις για καταγραφή ανά 30-λεπτο, καθώς και τις εν εξελίξει μελέτες και εργασίες που διεξήγαγε η ΠΑΕΚ, ήτοι αναθεώρηση του Μοντέλου Αγοράς, την αναθεώρηση της Μεθοδολογίας Διατιμήσεων, τη διαμόρφωση νέων διατιμήσεων της ΑΗΚ κτλ., οι οποίες επηρεάζονταν άμεσα από το χρόνο που καταγράφεται η ενέργεια από τους μετρητές της ΑΗΚ, αποφάσισαν να δώσουν οδηγίες στην ΑΗΚ ως ΔΣΔ να προβεί στις δέουσες από μέρους της ενέργειες ούτως ώστε για τους μεγάλους πελάτες στους οποίους οι μετρητές είχαν ρυθμιστεί να καταγράφουν ενέργεια ανά 20-λεπτο, να γίνουν οι αναγκαίες διαφοροποιήσεις για καταγραφή ανά 30-λεπτο.

• Απόφαση 1100/2014 - Εισήγηση ΔΣΔ για υποχρεωτική εγκατάσταση συστήματος τηλεέγχου στους Παραγωγούς από ΑΠΕ

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΔ που αφορά στο πιο πάνω θέμα, αποφάσισαν και ενέκριναν την εισήγησή του υπό κάποιους όρους, περιορισμούς και χρονοδιαγράμματα που έθεσε η ΠΑΕΚ.

• Απόφαση 1115/2014 - Ανάθεση μελέτης με θέμα 'taking on the Cypriot regulatory challenge' στην αυστριακή ρυθμιστική αρχή ενέργειας E-Control

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αποφάσισαν να αναθέσουν στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αυστρίας - Energie-Control Austria (E-Control) την εκπόνηση Μελέτης με τίτλο "Taking on the Cypriot Regulatory Challenge" αναφορικά με την «Οργανωσιακή Δομή και τον Οργανωσιακό Σχεδιασμό του Γραφείου της ΠΑΕΚ» σε θέματα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Στόχος είναι η διασφάλιση μιας αντικειμενικής ανεξάρτητης μελέτης για το θέμα των απαιτούμενων πόρων για την αποδοτική εκτέλεση των καθηκόντων της ΠΑΕΚ σύμφωνα με το κοινοτικό κεκτημένο.

• Απόφαση 1154/2014 - Μελέτη του ΕΠΙΣΕΥ-Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αναφορικά με την Εκτίμηση του Δυναμικού Διείσδυσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου

Τα Μέλη της ΠΑΕΚ αποφάσισαν ότι η Μελέτη με τίτλο "Evaluation of RES penetration potential in the Cyprus Electricity System" - «Εκτίμηση του Δυναμικού Διείσδυσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου» την οποία υπέβαλε στη ΠΑΕΚ στις 03/07/2014 το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τους όρους εντολής και τις συμβατικές υποχρεώσεις του ΕΠΙΣΕΥ-ΕΜΠ.

Επιπλέον, αποφάσισαν όπως υιοθετήσουν τα συμπεράσματα της μελέτης αναφορικά με τα όρια για την ανάπτυξη εγκατεστημένων μονάδων Αιολικού Δυναμικού συνολικής ισχύος μέχρι περίπου 175 MW και Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι 210 MW τα οποία θα ισχύουν μέχρι το έτος 2018 και θα αναθεωρηθούν όταν οι συνθήκες του συστήματος διαφοροποιηθούν, είτε λόγω σημαντικής αύξησης στην ελάχιστη και μέση ετήσια ζήτηση του φορτίου, είτε λόγω περιορισμών λόγω της υποχρεωτικής λειτουργίας συμβατικών μονάδων με φυσικό αέριο, είτε της ευρείας αξιοποίησης κατάλληλων συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

• Απόφαση Αρ. 1214/2014 -Αυξήσεις στα Ποσά των Προκαταβολών Πελατών (Deposits) και Αίτημα για Απλή Μεταβίβαση Λογαριασμού

Η ΠΑΕΚ αφού μελέτησε σχετικό αίτημα της ΑΗΚ και αφού αξιολόγησε τα δικαιολογητικά, αποφάσισε να εγκρίνει εν μέρει αυξήσεις στα ποσά καταθέσεων νέων πελατών της, ενώ εγκρίθηκε

μείωση στη χρέωση για απλή μεταβίβαση λογαριασμού σε κάποιες περιπτώσεις.

• Απόφαση 1218/2014 - Μη-Διακοπή σύνδεσης σε ευάλωτους καταναλωτές σε κρίσιμες περιόδους

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν για σκοπούς διασφάλισης του δικαιώματος των ευάλωτων καταναλωτών για μη διακοπή σύνδεσης σε κρίσιμες περιόδους όπως δώσουν οδηγίες προς την ΑΗΚ υπό την ιδιότητά της ως Προμηθευτή να:

- εφαρμόσει το μέτρο μη διακοπής σύνδεσης σε όλες τις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών, όπως αυτές έχουν καθοριστεί με Διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού Κ.Δ.Π. 218/2013 για την περίοδο 23 Δεκεμβρίου 2014 μέχρι και τις 15 Μαρτίου 2015,
- επανασυνδέσει τους ευάλωτους καταναλωτές των οποίων η παροχή έχει αποκοπή για μη πληρωμή των οφειλών τους.

Στην εν λόγω απόφαση αναφερόταν ότι σε περίπτωση όπου στο διάστημα αυτό ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού καθορίσει με Διάταγμα τους ευάλωτους καταναλωτές που θα απολαύουν του δικαιώματος της κρίσιμης περιόδου, τότε η εφαρμογή του προσωρινού μέτρου τερματίζεται.

Παράλληλα, η απόφαση ανέφερε ότι οι ευάλωτοι καταναλωτές υποχρεούνται να εξοφλήσουν τις οφειλές τους προς τον Προμηθευτή ανεξάρτητα με το δικαίωμα μη διακοπής σύνδεσης σε κρίσιμες περιόδους και ότι οι εν λόγω οφειλές δεν συμπεριλαμβάνονται στις Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας.

4.5 Κανόνες Αγοράς

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2012, οι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού, μεταξύ άλλων:

- Διέπουν τους μηχανισμούς, τις τιμές και άλλους όρους και προϋποθέσεις που τυγχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις που οι κάτοχοι αδειών αγοράζουν ή πωλούν ηλεκτρισμό με βάση διευθετήσεις που διενεργούνται από το ΔΣΜΚ.
- Διασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι αδειών από τους οποίους ζητείται να συμμετέχουν στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού, με βάση τις διευθετήσεις αυτές, δεν θα υπόκεινται σε δυσμενή διάκριση.
- Προάγουν την αποδοτικότητα και την οικονομία και διευκολύνουν τον ανταγωνισμό στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές.

Οι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή οι εξαιρέσεις τους.

Η ΡΑΕΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει η νομοθεσία και στο πλαίσιο εξέτασης για τυχόν βελτιώσεις των εν λόγω Κανόνων, κατά το 2012 είχε προκηρύξει ανοικτό Διαγωνισμό για την πρόσληψη ειδικού συμβούλου στα πλαίσια αξιολόγησης και αναδιάρθρωσης της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο. Στόχος ήταν η αξιολόγηση και η αναδιάρθρωση της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο με βάση τα νέα δεδομένα που επικρατούν σχετικά με τους ενεργειακούς πόρους της χώρας (φυσικό αέριο και δυναμικό ανανεώσιμων πηγών) αλλά και τις πιθανές επενδύσεις σε διασυνοριακές υποδομές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Κατά το υπό αναφορά έτος, δεν έγινε οποιαδήποτε τροποποίηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και η σε ισχύ έκδοση των Κανόνων Αγοράς παραμένει η αρχική Έκδοση 1.0.0. Αναμένεται δε ότι εντός του 2015, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών που διεξάγει η ΡΑΕΚ αναφορικά με τον προτεινόμενο λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου, θα συγκληθεί η Συμβουλευτική Επιτροπή των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού όπου και θα τύχουν αναθεώρησης.

4.6 Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2012, η ΡΑΕΚ λαμβάνει Ρυθμιστική Απόφαση με την οποία δίδονται οδηγίες στο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και στο Διαχειριστή Συστήματος Διανομής για σύνταξη και έκδοση τεχνικών κανόνων, υποκείμενων στην έγκριση της ΡΑΕΚ που σχετίζονται με τη λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς και του Συστήματος Διανομής αντίστοιχα.

Οι πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή εξαιρέσεις αντίστοιχα.

Κατά το υπό αναφορά έτος, δεν έγινε οποιαδήποτε αναθεώρηση στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής και η σε ισχύ έκδοση των Κανόνων παραμένει η Έκδοση 4.0.0.

Αναμένεται δε ότι εντός του 2015, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών που διεξάγει η ΡΑΕΚ αναφορικά με τον προτεινόμενο λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου, θα συγκληθεί η Συμβουλευτική Επιτροπή των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής για τυχόν αναθεώρηση που πιθανόν να προκύψει.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ
& ΤΟΠΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ

& ΤΟΠΙΚΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5.1 Διεθνή

5.1.1 Διεθνή Συλλογικά Όργανα

Το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (CEER), που ιδρύθηκε το 2000, αποτέλεσε την πρώτη αυτόνομα οργανωμένη κοινότητα ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας στην Ευρώπη, που ανέλαβε τους στόχους, αφενός της συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών και αφετέρου, της ενιαίας εκπροσώπησής τους ενώπιον των κοινοτικών οργάνων, ιδίως της Επιτροπής.

Βασικός σκοπός του Συμβουλίου αυτού είναι η προώθηση και ανάπτυξη μιας υγιούς ανταγωνιστικής αγοράς στον Ηλεκτρισμό και το Φυσικό Αέριο μέσα από σωστούς και αποδοτικούς μηχανισμούς. Όλες οι Ρυθμιστικές Αρχές συνεργάζονται μέσω αυτού του Συμβουλίου για την εγκαθίδρυση μιας κοινής πολιτικής στα θέματα Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου και συμβουλεύουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πάνω στα θέματα αυτά.

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως στις Βρυξέλλες. Η Κύπρος εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ. Κατά τη διάρκεια του 2014, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 98η, 100η, 103η, 104η και 106η Γενική Συνέλευση της CEER.

Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER)), είναι κοινοτικό Όργανο με νομική

προσωπικότητα και ιδρύθηκε με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Ο Οργανισμός έχει σκοπό να συντονίζει τη δράση των Ρυθμιστικών Αρχών, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το Άρθρο 39 της Οδηγίας 2009/73/E του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά την άσκηση σε κοινοτικό επίπεδο των ρυθμιστικών καθηκόντων που ασκούν τα κράτη μέλη. Επίσης, συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να λαμβάνονται δεσμευτικές αποφάσεις για τα κράτη μέλη. Παρεμβαίνει με εισηγήσεις για επίλυση διαφορών μεταξύ Ρυθμιστικών Αρχών και συμβάλλει στη δημιουργία κοινών πανευρωπαϊκών κωδίκων.

Ο Οργανισμός θα καλύψει το κενό στο ρυθμιστικό πλαίσιο σε κοινοτικό επίπεδο και θα συμβάλει στην αποτελεσματική λειτουργία των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο Οργανισμός θα επιτρέψει, επίσης, στις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με κοινοτική προοπτική και να συμμετάσχουν, επί κοινής βάσεως, στην άσκηση των λειτουργιών της κοινοτικής διάστασης.

Ο Οργανισμός αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο, το Διευθυντή και το Συμβούλιο Προσφυγών. Η Κύπρος εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ στο Ρυθμιστικό Συμβούλιο. Κατά τη διάρκεια του 2014, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 34η, 36η, 39η και 42η Γενική Συνέλευση του ACER.

Ένωση Ρυθμιστών της Μεσογείου για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο (ME-DREG)

Η συνεργασία στον τομέα της ενέργειας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μεσογειακών της εταίρων (Αλγερία, Κύπρος, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Μάλτα, Μαρόκο, Λίβανο, Παλαιστινιακή Αρχή, Συρία, Τυνησία, Τουρκία και Λιβύη) ανα-

πτύχθηκε από τη θέσπιση της πολυμερούς διαδικασίας της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης.

Το 2006 ιδρύθηκε, έτσι, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιφερειακό ρυθμιστικό όργανο, υπό τύπον μόνιμης ομάδας εργασίας για τον Ηλεκτρισμό και το Φυσικό Αέριο, με την ονομασία "Mediterranean Working Group on Electricity and Natural Gas Regulation".

Απώτερος στόχος, η σταδιακή εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο στην ενέργεια, ώστε να ενοποιηθεί το ρυθμιστικό περιβάλλον και να διευκολυνθεί η χρηματοδότηση επενδύσεων και η ενοποίηση της ευρωμεσογειακής αγοράς ενέργειας. Η Ένωση Ρυθμιστών της Μεσογείου για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο (MEDREG) αποτελεί σήμερα έναν οργανισμό με έδρα τη Ρώμη, που προωθεί και οργανώνει συστηματικά τη συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστών της λεκάνης της Μεσογείου και υποστηρίζεται ενεργά από την ΕΕ και το Συμβούλιο Ευρωπαίων Ρυθμιστών. Η Γενική Συνέλευση του MEDREG συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο.

Ευρωπαϊκά Fora

Fora της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 1998, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το Ευρωπαϊκό Forum της Φλωρεντίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια (Florence Forum) κι ένα έτος αργότερα το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Forum της Μαδρίτης για το φυσικό αέριο (Madrid Forum), με κύριο σκοπό την προώθηση της ρυθμιστικής συνεργασίας και συνακόλουθα, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας στην Κοινότητα δια της ενοποίησης των εθνικών αγορών. Τα ρυθμιστικά αυτά Fora, που συγκαλούνται κατά βάση δυο φορές το χρόνο με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπων των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας και των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, εκπροσώπων οργανώσεων εμπόρων, καταναλωτών, χρηστών δικτύων μεταφοράς, καθώς και των οργανωμένων αγορών ενέργειας, έχουν αναδειχθεί σήμερα σε ανεπίσημα συμβουλευτικά όργανα της Κοινότητας και χώρους ανάδειξης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς, καθώς και προώθησης λύσεων σε αυτά. Επίσης, αποτέλεσαν τη βάση για την ίδρυση των αντιστοίχων Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Fora του Λονδίνου (για την προστασία των καταναλωτών) και του Forum του Βουκουρεστίου (για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Η ΠΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά τα ευρωπαϊκά fora της ενέργειας και συμμετέχει στις εργασίες τους.

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_gas_madrid_en.htm

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_citizen_energy_en.htm

http://ec.europa.eu/energy/efficiency/bucharest/forum_en.htm

Κατά το 2014, η ΠΑΕΚ συμμετείχε στο 26ο Forum της Φλωρεντίας και στο 4ο Forum του Λονδίνου.

Fora της Ενεργειακής Κοινότητας

Η πλήρης εναρμόνιση της Ενεργειακής Κοινότητας με το κοινοτικό πρότυπο ρυθμιστικής συνεργασίας, με στόχο τη διεύρυνση του ενιαίου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού χώρου, προωθείται μέσα από τις ρυθμιστικές διασκέψεις για τον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο, που καθιερώνει η Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα. Το Forum των Αθηνών της Ενεργειακής Κοινότητας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη προβλέπεται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας και λειτούργησε κατά τα πρότυπα του Forum της Φλωρεντίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ρυθμιστικό Forum της Ενεργειακής Κοινότητας για το Φυσικό Αέριο διεξάγεται στο Μάριμπορ της Κροατίας. Το Forum για την κοινωνική πολιτική, καθώς και το Forum του Βελιγραδίου για το πετρέλαιο, ολοκληρώνουν το σύστημα των ρυθμιστικών διασκέψεων της Ενεργειακής Κοινότητας.

<http://www.energy-community.org>

5.1.2 Άλλες Διεθνείς Δραστηριότητες

- Η ΠΑΕΚ συμμετείχε σε συνεδρία των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών στις Βρυξέλλες υπό την προεδρία του DG Energy της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κύριος στόχος της συνεδρίας ήταν η συνέχιση των εργασιών, σε επίπεδο Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών και ΕΕ, της προώθησης των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος με βάση τον Κανονισμό 347/2013 της ΕΕ σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές και συγκεκριμένα την υποβολή πρότασης για διασυνοριακό επιμερισμό κόστους (Cross Border Cost Allocation) από τους φορείς υλοποίησης Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος που τα έργα τους έχουν ενταχθεί στον πρώτο Ενωσιακό Κατάλογο της ΕΕ.
- SGW Smartgrid World Summit 2014: Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στο Παγκόσμιο Συνέδριο για θέματα έξυπνων δικτύων που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο μεταξύ 24 και 25 Νοεμβρίου 2014. Το εν λόγω συνέδριο πραγματοποιείται σε ετήσια βάση και δίδει κατευθυντήριες γραμμές και πρακτικές εφαρμογές για έξυπνα δίκτυα και τεχνολογίες.
- 3rd Israel Smart Energy Conference: Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στο 3ο συνέδριο για θέματα ευφυών δικτύων που πραγματοποιήθηκε στο Ισραήλ μεταξύ 2 και 3 Δεκεμβρίου 2014. Η θεματολογία του συνεδρίου επικεντρώθηκε σε ζητήματα, όπως έργα έξυπνων δικτύων και μελέτες περιπτώσεων, μικροδίκτυα ως επίσης και σε θέματα ρύθμισης και μηχανισμούς στήριξης.

5.1.3 Συγχρηματοδοτούμενα Έργα

Η ΡΑΕΚ στα πλαίσια της προώθησης της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας υποβάλλει προτάσεις σε συνεργασία με άλλους φορείς και συμμετέχει σε έργα τα οποία χρηματοδοτούνται είτε από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Ταμεία είτε από εθνικούς πόρους.

Ένα από τα έργα στα οποία η ΡΑΕΚ συμμετέχει είναι και το έργο με τίτλο "Smart net metering for promotion and cost-efficient grid-integration of PV technology in Cyprus" – «Ευφυή Συστήματα Συμψηφισμού για προώθηση και βέλτιστη ενσωμάτωση φωτοβολταϊκής τεχνολογίας στο δίκτυο ηλεκτροδότησης της Κύπρου» και ακρώνυμο "LIFE+ SmartPV" το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα της ΕΕ LIFE+ στα πλαίσια της θεματικής ενότητας "Environment Policy and governance" - «Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση». Το εν λόγω έργο προτείνει την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για φωτοβολταϊκά συστήματα συμψηφισμού και έξυπνους μετρητές στην Κύπρο. Το έργο προβλέπει τη μελέτη, αξιολόγηση και προώθηση μιας απλής, επίκαιρης και πολλά υποσχόμενης ενεργειακής πολιτικής που αφορά τον ευφυή συμψηφισμό. Το έργο έχει συνολικό προϋπολογισμό 1.219.838 εκατομμύρια ευρώ με τη συγχρηματοδότηση από την ΕΕ να ανέρχεται στις 568.464 ευρώ. Η διάρκεια του έργου είναι 45 μήνες και συγκεκριμένα, οι εργασίες του έργου ξεκίνησαν την 01/07/2013 και αναμένεται να ολοκληρωθούν την 01/03/2017. Στο έργο συμμετέχουν συνολικά 5 εταίροι (Πανεπιστήμιο Κύπρου, ΡΑΕΚ, Deloitte, ΑΗΚ, Τμήμα Περιβάλλοντος) όπου καταμερίζουν το κόστος ανάλογα με τις εργασίες που έχουν ανατεθεί στον καθένα.

Περισσότερες πληροφορίες για το έργο είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <http://www.smartpvproject.eu/>

5.1.4 Ομιλίες και Παρουσιάσεις της ΡΑΕΚ εκτός Κύπρου

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ δέχθηκε προσκλήσεις για ομιλίες και παρουσιάσεις στο εξωτερικό προκειμένου να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και να συμβάλει στη σφαιρική και απρόσκοπτη αλληλοενημέρωση γύρω από τα θέματα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, των αδειοδοτήσεων κλπ.

Σημαντική ήταν η συμμετοχή της στο Global LNG Forum στις 4 Φεβρουαρίου 2014 στο Λονδίνο με την παρουσίασή της με τίτλο "Monetizing Eastern Mediterranean – Gas Finds – Cyprus Potential Role".

Διμερής Συνάντηση μεταξύ Ευρωπαίων Ρυθμιστών Ενέργειας (Κύπρου, Ελλάδας, Ιταλίας, Αυστρίας) με Ρυθμιστή Ενέργειας Ισραήλ στην Αθήνα

Στις 20 και 21 Οκτωβρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) και των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας Κύπρου, Ελλάδας, Ιταλίας, Αυστρίας με τους Ισραηλινούς Ρυθμιστές Ενέργειας σε θέματα Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν θέματα που αφορούσαν τις πρόσφατες εξελίξεις ανάπτυξης στην αγορά ενέργειας σε Ευρώπη και Ισραήλ, τις δομικές αλλαγές στην αγορά ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, θέματα ασφάλειας εφοδιασμού, υποδομών, επενδύσεων, καθώς και τις εξελίξεις επί των ερευνών των Υδρογονανθράκων στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Η συνάντηση θεωρείται ότι συνέβαλε στη διαμόρφωση πολιτικών για βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των Ρυθμιστών Ενέργειας, με στόχο την αξιοποίηση των νέων ενεργειακών πηγών που θα ενισχύσουν την ασφάλεια εφοδιασμού της Ευρώπης.

5.2 Τοπικά

5.2.1 Σημαντικές Δραστηριότητες

Επίδοση Ετήσιας Έκθεσης ΡΑΕΚ για το 2013 στις 16 Φεβρουαρίου 2015 στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκο Αναστασιάδη

Η Ετήσια Έκθεση της ΡΑΕΚ για το 2013, η οποία ετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε κατά το 2014, επιδόθηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Εξοχότατο κ. Νίκο Αναστασιάδη, στις 16 Φεβρουαρίου 2015 και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις σημαντικές αποφάσεις για την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος, αφού αφαιρέθηκαν οι έκτακτες προσαυξήσεις και αποφασίστηκε η εισαγωγή της αυτοπαραγωγής και του συμψηφισμού μετρήσεων του γνωστού net metering με φωτοβολταϊκά σε κατοικίες.

6η Συνάντηση Λειτουργών Επικοινωνίας MEDREG και 15η Συνάντηση Ομάδας Εργασίας για Θεσμικά Θέματα

Η ΡΑΕΚ στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της ως Μέλος του Οργανισμού των Ρυθμιστών Ενέργειας για το Αέριο και τον Ηλεκτρισμό της Μεσογείου (Association of the Mediterranean Regulators for Electricity and Gas - MEDREG) ο οποίος υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, φιλοξένησε στις 8 Απριλίου 2014 στο Ξενοδοχείο Holiday Inn, την ολοήμερη συνάντηση των Λειτουργών Επικοινωνίας του MEDREG και της Ομάδας Εργασίας για Θεσμικά Θέματα. Οι εν λόγω συναντήσεις αποτελούν μέρος του προγράμματος εργασίας του 2014

σε σχέση με την προώθηση των στόχων του Οργανισμού για προώθηση ενός σταθερού και εναρμονισμένου ρυθμιστικού πλαισίου στην Ευρω-Μεσογειακή Αγορά Ενέργειας προς όφελος των καταναλωτών ενέργειας και των δυο περιφερειών, την ανταλλαγή τεχνολογίας, τη συλλογή δεδομένων και τη διάδοση εμπειρογνωμοσύνης σε θέματα ενέργειας.

Συναντήσεις ΡΑΕΚ με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αυστρίας - Energie-Control Austria (E-Control)

Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε επιστολή της, ημερομηνίας 11/07/14, προς τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση τόνιζε μεταξύ άλλων την ανάγκη επίστευσης της διαδικασίας επαρκούς επάνδρωσης της ΡΑΕΚ ούτως ώστε να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στα καθήκοντά της. Επίσης, επεσήμανε ότι θα μπορούσε η Δημοκρατία να χρησιμοποιήσει Τεχνική Βοήθεια είτε από τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, είτε από την Ομάδα Στήριξης για την Κύπρο, είτε από την Ευρωπαϊκή Ρυθμιστική Κοινότητα για να την βοηθήσει στην όλη διαδικασία διασφάλισης της αυτονομίας της ΡΑΕΚ ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού, και της διάθεσης επαρκών ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

Σε σχέση με τα πιο πάνω η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως προχωρήσει σε σύναψη συμφωνίας με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αυστρίας E-Control με σκοπό την εκπόνηση μελέτης με την οποία η E-Control θα κατέθετε εισηγήσεις μέσω αιτιολογημένης πρότασης προς τη ΡΑΕΚ σε σχέση με την εκτίμηση των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό με σκοπό να εκτελεί αποδοτικά τα καθήκοντά της ως προνοούνται στους υφιστάμενους Νόμους και Οδηγίες της Ε.Ε. Στα πλαίσια αυτά πραγματοποιήθηκαν κατά το 2014, δυο συναντήσεις τεχνοκρατικών ομάδων εργασίας των δυο Ρυθμιστών με σκοπό τη μελέτη και προώθηση του θέματος.

Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ ΡΑΕΚ με Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Αυστρίας (E-Control), στη Λευκωσία

Στις 13 Νοεμβρίου 2014, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αυστρίας (E-Control) υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας.

Οι δυο Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές αναγνωρίζοντας τη σημασία της συνεργασίας στη ρύθμιση των τομέων της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου με βάση τις αρχές και τους στόχους των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και σχετικών Κανονισμών και επιθυμώντας να ενισχύσουν την εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου με βάση τις βέλτιστες ρυθμιστικές πρακτικές αποφάσισαν όπως εδραιώσουν τη συνεργασία τους με το εν λόγω Μνημόνιο.

Σκοπός του Μνημονίου είναι η προώθηση της συνεργασίας κυρίως στους τομείς των διατιμήσεων, της παρακολούθησης και εποπτείας των αγορών, της επίλυσης παραπόνων, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, του Κανονιστικού Πλαισίου για το Φυσικό Αέριο, της Ανάπτυξης της Αγοράς Φυσικού Αερίου και των Υποδομών, της Ενεργειακής Αποδοτικότητας και των Έξυπνων Δικτύων.

Παρουσίαση της Μελέτης «Οι νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου»

Η ΡΑΕΚ διοργάνωσε ανοικτό προς το κοινό και σε κάθε ενδιαφερόμενο παράγοντα για τα θέματα Ηλεκτρικής Ενέργειας, παρουσίαση της Μελέτης «Οι νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου», η οποία έχει υιοθετηθεί από τη ΡΑΕΚ για τον προτεινόμενο λεπτομερή σχεδιασμό διαφοροποίησης του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου.

Η παρουσίαση της εν λόγω Μελέτης πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 12 Δεκεμβρίου 2014 στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στην παρουσία του έντιμου Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κυρίου Γιώργου Λακκοτρύπη, εκπροσώπων Κυβερνητικών Υπηρεσιών, του ακαδημαϊκού χώρου, αλλά και πολλών κατόχων άδειας παραγωγής ηλεκτρισμού, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων παραγόντων στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Λόγω της σημαντικότητας της εν λόγω παρουσίασης, δόθηκαν χαιρετισμοί, μεταξύ άλλων, από τον Έντιμο Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, καθώς επίσης και από τον εκπρόσωπο του Support Group της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κύπρο. Μετά το τέλος της παρουσίασης ακολούθησαν διευκρινιστικές ερωτήσεις επί του νέου σχεδιασμού από το κοινό που απαντήθηκαν από τη ΡΑΕΚ και τη Σύμβουλό της.

Η παρουσίαση εντάσσεται στα πλαίσια της προσπάθειας της ΡΑΕΚ για πλήρη διαφάνεια στη διαδικασία διαφοροποίησης των ρυθμίσεων στην Αγορά Ηλεκτρισμού, που θα επιτρέψουν την προώθηση του ανταγωνισμού και τη διευκόλυνση της ένταξης και συμμετοχής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ηλεκτρισμού στην ανταγωνιστική αγορά.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα του θέματος και στα πλαίσια της πλήρους διαφάνειας, η ΡΑΕΚ δημοσίευσε αυτούσια την εν λόγω Μελέτη στην ιστοσελίδα της, καθώς επίσης και την παρουσίαση που έγινε από τη Σύμβουλο της ΡΑΕΚ.

5.2.2 Ομιλίες και Παρουσιάσεις της ΡΑΕΚ στην Κύπρο

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ δέχθηκε προσκλήσεις για ομιλίες και παρουσιάσεις στην Κύπρο προκειμένου να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και να συμβάλει στη σφαιρική και απρόσκοπτη ενημέρωση γύρω από τα θέματα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, των αδειοδοτήσεων κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ συμμετείχε σε αριθμό εκδηλώσεων/παρουσιάσεων με τις πιο εξέχουσες να είναι:

- Ομιλία στο 3ο Ενεργειακό Συμπόσιο Κύπρου στις 28 Μαρτίου 2014 στη Λευκωσία. Χαιρετισμός και Παρουσίαση για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο νέο απελευθερωμένο καθεστώς.
- Ομιλία στην εκδήλωση νέων επιστημόνων ΔΗ.ΣΥ. στις 3 Απριλίου 2014 στη Λευκωσία με θέμα «Φιλελευθεροποίηση Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Προκλήσεις και Προοπτικές».
- Χαιρετισμός σε εκδήλωση του Δήμου Στροβόλου στις 13 Ιουνίου 2014 με θέμα «Οι τοπικές αρχές στοχεύουν σε ένα αιεφόρο ενεργειακό μέλλον».
- Χαιρετισμός στο επίσημο μέρος της 57ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της ΣΕΠΑΗΚ στις 14 Ιουνίου 2014 στη Λευκωσία.
- Ομιλία στο 3rd Mare Forum στις 24 Ιουνίου 2014 στην Πάφο.
- Ομιλία στο Συνέδριο DEMSEE 2014 στις 25 Σεπτεμβρίου 2014 στη Λευκωσία.

Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ ΡΑΕΚ και Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Αυστρίας (E-Control) στη Λευκωσία, 13/11/2014

ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΓΟΡΑ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

6. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

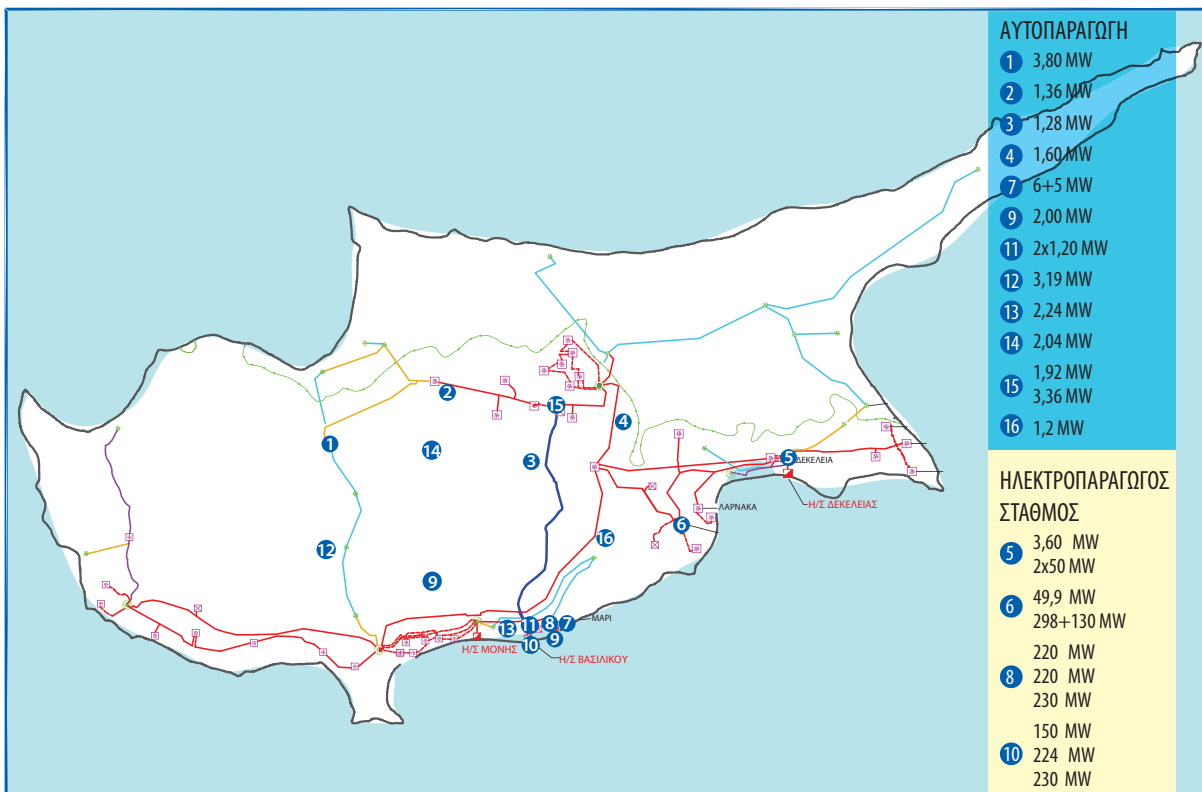
6 Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας

6.1 Αδειοδοτήσεις Ηλεκτροπαραγωγής

6.1.1 Στοιχεία Αιτήσεων και Αδειοδοτημένης Ηλεκτροπαραγωγής

6.1.1.1 Συμβατικές Μονάδες

Από την ίδρυση της ΡΑΕΚ μέχρι το τέλος του 2014, έχουν χορηγηθεί συνολικά τριάντα μία άδειες για Κατασκευή Συμβατικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Απ' αυτές με απόφαση της ΡΑΕΚ, έχουν ανακληθεί δύο άδειες, συνολικής ισχύος 288,6 MW και τριών αδειών συνολικής ισχύος 467 MW (7 MW + 240 MW + 220MW) έχει λήξει η ισχύς τους. Σήμερα, η συνολική αδειοδοτημένη από τη ΡΑΕΚ ισχύς για Σταθμούς Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας είναι 2.249,29 MW και αφορά είκοσι έξι (26) άδειες, από τις οποίες επτά (7) ισχύος 1.478 MW ανήκουν στην ΑΗΚ, και δεκαπέντε (15) ισχύος 37,39 MW αφορούν περιπτώσεις Αυτοπαραγωγής. Οι υπόλοιπες τέσσερις (4), ισχύος 733,9 MW, ανήκουν σε Ανεξάρτητους Παραγωγούς. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 υπήρχε μία (1) αίτηση από Ανεξάρτητους Παραγωγούς για Αυτοπαραγωγή, ισχύος 4MW υπό εξέταση.

Χάρτης 3- Παραστατική Παρουσίαση και Γεωγραφική Κατανομή Αδειών για Συμβατικές Μονάδες

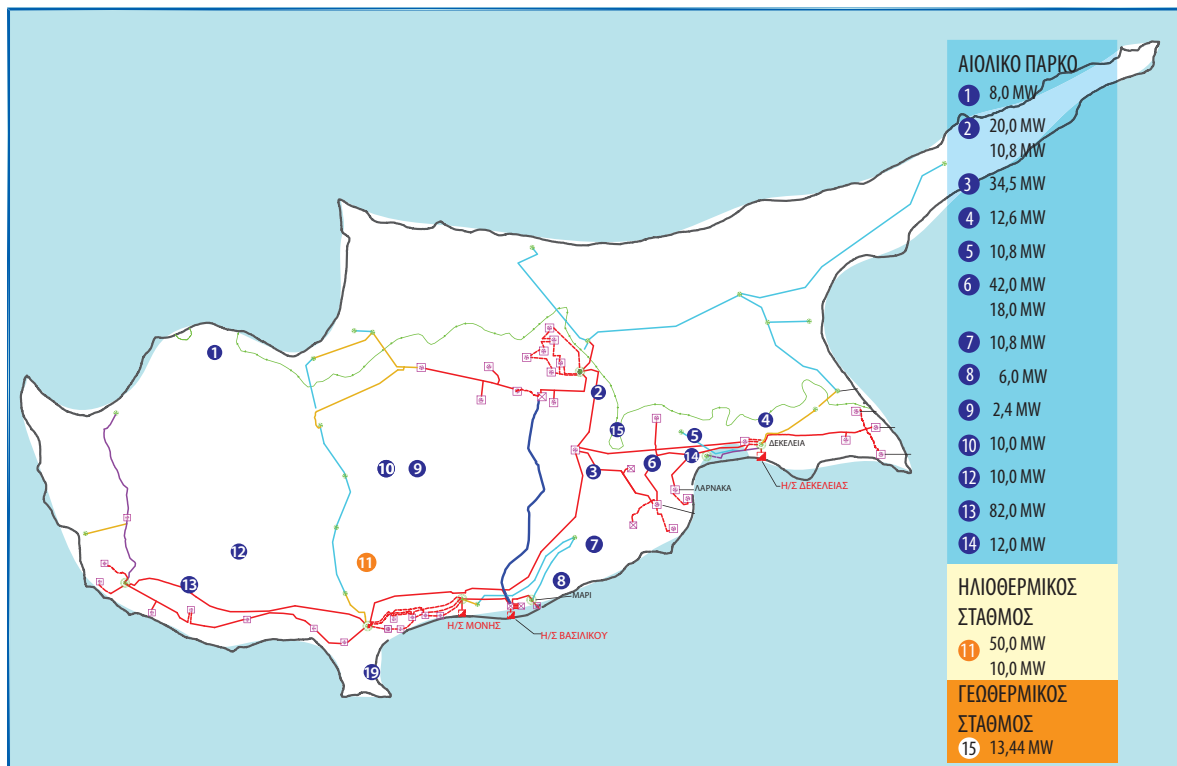

6.1.1.2 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Αιολικά Πάρκα

Μέχρι το τέλος του 2014, είχαν υποβληθεί στη ΡΑΕΚ συνολικά πενήντα (50) αιτήσεις για Κατασκευή Αιολικών Πάρκων. Παράλληλα, χορηγήθηκαν τριάντα τέσσερις (34) άδειες για Κατασκευή Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Απ' αυτές, με αποφάσεις της ΡΑΕΚ, έχουν ανακληθεί πέντε (5) άδειες, συνολικής ισχύος 138,0 MW (53,8 MW σε πρώτη φάση). Έχουν λήξει δεκατρείς (13) άδειες 323MW (181,8MW σε πρώτη φάση) και έχουν λειτουργήσει πέντε (5) αιολικά πάρκα, συνολικής ισχύος 146,7MW. Επίσης, έχουν απορριφθεί δεκαέξι αιτήσεις (16) των 359 MW για Κατασκευή Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

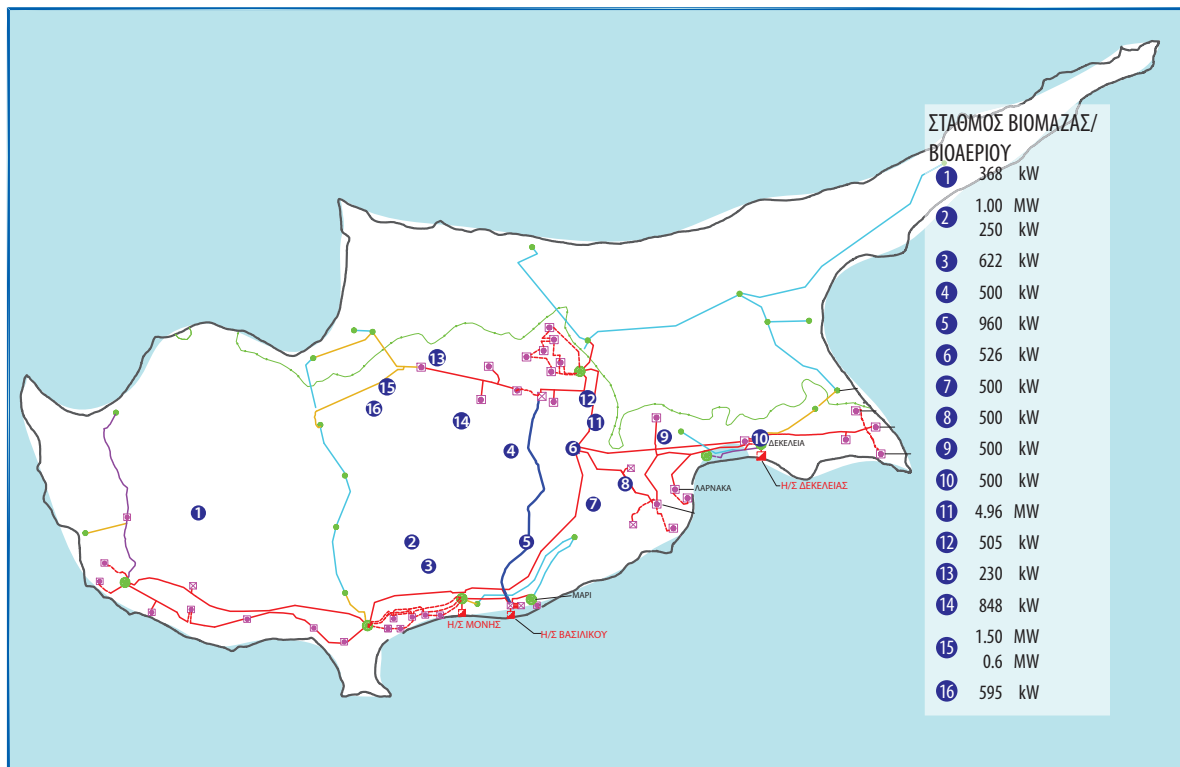
Μέχρι το τέλος του 2014, η συνολική Αδειοδοτημένη από τη ΡΑΕΚ ισχύς προς υλοποίηση ανήλθε σε 140,2 MW. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν συμπεριλαμβάνονται οι περιπτώσεις των Αιολικών Συστημάτων συνολικής δυναμικότητας κάτω των 30 kW, ως εξαιρούμενα από την απαίτηση για εξασφάλιση άδειας από τη ΡΑΕΚ. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 βρίσκονταν υπό μελέτη μια (1) αίτηση για κατασκευή Αιολικού Πάρκου, συνολικής ισχύος 4 MW, η οποία αφορούσε Εξαίρεση από Άδεια.

Χάρτης 4 -Παραστατική Παρουσίαση και Γεωγραφική Κατανομή Αδειών για Αιολικά Πάρκα, Ηλιοθερμικούς και Γεωθερμικούς Σταθμούς

Βιομάζα/ Βιοαέριο

Η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι δυο (22) άδειες για Κατασκευή Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Βιομάζα/ Βιοαέριο, συνολικής ισχύος 22,48 MW, και εξέτασε δυο (2) πρόσθετες αιτήσεις, συνολικής ισχύος 2,05 MW. Πέραν των πιο πάνω, τρεις (3) άδειες συνολικής ισχύος 1,51 MW έχουν ανακληθεί και εννέα (9) αιτήσεις 34,963 MW έχουν απορριφθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν συμπεριλαμβάνονται Μονάδες με χρήση Βιομάζας/Βιοαερίου μεγέθους κάτω των 20 kW, ως εξαιρούμενες από την απαίτηση για εξασφάλιση άδειας από τη ΡΑΕΚ.

Χάρτης 5 - Παραστατική Παρουσίαση και Γεωγραφική Κατανομή Αδειών για Μονάδες Βιοαερίου/ Βιομάζας

Φωτοβολταϊκά Συστήματα

Οι συνολικές αιτήσεις που είχαν υποβληθεί στη ΠΑΕΚ μέχρι το τέλος του 2014, ανήλθαν στις οκτακόσιες ογδόντα (880) εκ των οποίων οι επτακόσιες πενήντα οκτώ (758) αφορούσαν αιτήσεις εντός του σχεδίου χορηγιών και οι πενήντα μία (51) αιτήσεις εκτός σχεδίου χορηγιών για Κατασκευή Φωτοβολταϊκών Συστημάτων. Επίσης μέχρι το τέλος του 2014, είχαν υποβληθεί εβδομήντα μια (71) αιτήσεις ισχύος 3,18 MW για Αυτοπαραγωγή σε εμπορικούς και βιομηχανικούς καταναλωτές.

Από τις αιτήσεις που είχαν υποβληθεί έχουν εκδοθεί τριακόσιες είκοσι έξι (326) άδειες, συνολικής ισχύος 25 MW για συστήματα εντός του σχεδίου χορηγιών και σαράντα έξι (46) άδειες, συνολικής ισχύος 1,91 MW για Αυτοπαραγωγή σε εμπορικούς και βιομηχανικούς καταναλωτές. Δεν συμπεριλαμβάνονται Μονάδες με χρήση Φωτοβολταϊκών μεγέθους κάτω των 20 kW, ως εξαιρούμενες από την απαίτηση για εξασφάλιση άδειας.

Στα πλαίσια του Μειοδοτικού Διαγωνισμού υποβλήθηκαν στη ΠΑΕΚ είκοσι τέσσερις (24) αιτήσεις συνολικής Ισχύος 50,024MW. Απ' αυτές έχουν εκδοθεί είκοσι δύο (22) άδειες, ισχύος 47,53MW και βρίσκονται υπό εξέταση δύο (2) αιτήσεις, ισχύος 2,49MW.

Ηλιοθερμικοί Σταθμοί

Αναφορικά με την κατηγορία των ηλιοθερμικών σημειώνεται ότι κατά την υπό επισκόπηση περίοδο υποβλήθηκαν οκτώ (8) αιτήσεις, συνολικής ισχύος 175 MW, χορηγήθηκαν τρεις (3) άδειες, συνολικής ισχύος 75 MW, και απορρίφθηκαν πέντε (5) αιτήσεις, συνολικής ισχύος 100 MW. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 δεν υπήρχε καμία αίτηση υπό μελέτη.

Γεωθερμικοί Σταθμοί

Στην κατηγορία των γεωθερμικών υποβλήθηκε μια (1) αίτηση, συνολικής ισχύος 13,44 MW, και χορηγήθηκε μια (1) άδεια, συνολικής ισχύος 13,44 MW. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 δεν υπήρχε καμία αίτηση υπό μελέτη.

6.1.1.3 Σχέδιο NER 300 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στα πλαίσια του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γνωστού ως Σχέδιο NER 300, είχαν υποβληθεί εννέα (9) αιτήσεις. Με την απόφασή της C(2010) 7499, ημερομηνίας 03/11/2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια και μέτρα χρημα-

τοδότησης έργων επίδειξης σε εμπορική κλίμακα. Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφασή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει οκτώ (8) έργα επίδειξης δέσμευσης και αποθήκευσης CO₂ και τριάντα τέσσερα (34) μέχρι και 50% των πρόσθετων επενδυτικών δαπανών και των λειτουργικών δαπανών επίδειξης κατά τα πρώτα πέντε χρόνια λειτουργίας, λόγω εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών οι οποίες είναι ώριμες για επίδειξη, αλλά δεν είναι ακόμη διαθέσιμες στο εμπόριο. Η χρηματοδότηση των έργων θα επιτευχθεί με τη διάθεση των εσόδων από τα 300 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα για τους νεοεισερχόμενους από όπου και προέκυψε και το όνομα (NER 300: New Entrants Reserve, 300 εκατομμύρια δικαιώματα). Για να εξασφαλιστεί η γεωγραφική ισορροπία, πρέπει να χρηματοδοτηθούν τουλάχιστον ένα και όχι περισσότερα από τρία έργα ανά Κράτος Μέλος. Η εκταμίευση πρέπει να είναι ετήσια και να βασίζεται, για έργα επίδειξης ΑΠΕ στην παραγόμενη ετήσια ποσότητα ενέργειας.

Σχέδιο NER 300 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Α΄ Φάση)

Στα πλαίσια του Σχεδίου NER 300- Α΄ φάση υποβλήθηκαν οι ακόλουθες αιτήσεις:

- Ηλιοθερμικοί Σταθμοί: πέντε αιτήσεις, συνολικής ισχύος 226,26 MW
- Φωτοβολταϊκά Συστήματα: τέσσερεις αιτήσεις, συνολικής ισχύος 90 MW.
- Υπεράκτιο Αιολικό Πάρκο: μια αίτηση, συνολικής ισχύος 54 MW. Σημειώνεται ότι από τα πιο πάνω έργα έχει εγκριθεί από Ε.Ε ένα έργο, συνολικής ισχύος 50,76MW για κατασκευή ηλιοθερμικού σταθμού.

Σχέδιο NER 300 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Β΄ Φάση)

Στα πλαίσια του Σχεδίου NER 300-Β΄ φάση υποβλήθηκαν τρεις (3) αιτήσεις για φωτοβολταϊκά Συστήματα, συνολικής ισχύος 40 MW και ένα έργο ισχύος 50MW για συγκεντρωτικά ηλιακά. Από τα πιο πάνω έργα έχει εγκριθεί από Ε.Ε. ένα έργο συνολικής ισχύος 50 MW για συγκεντρωτικά ηλιακά συστήματα.

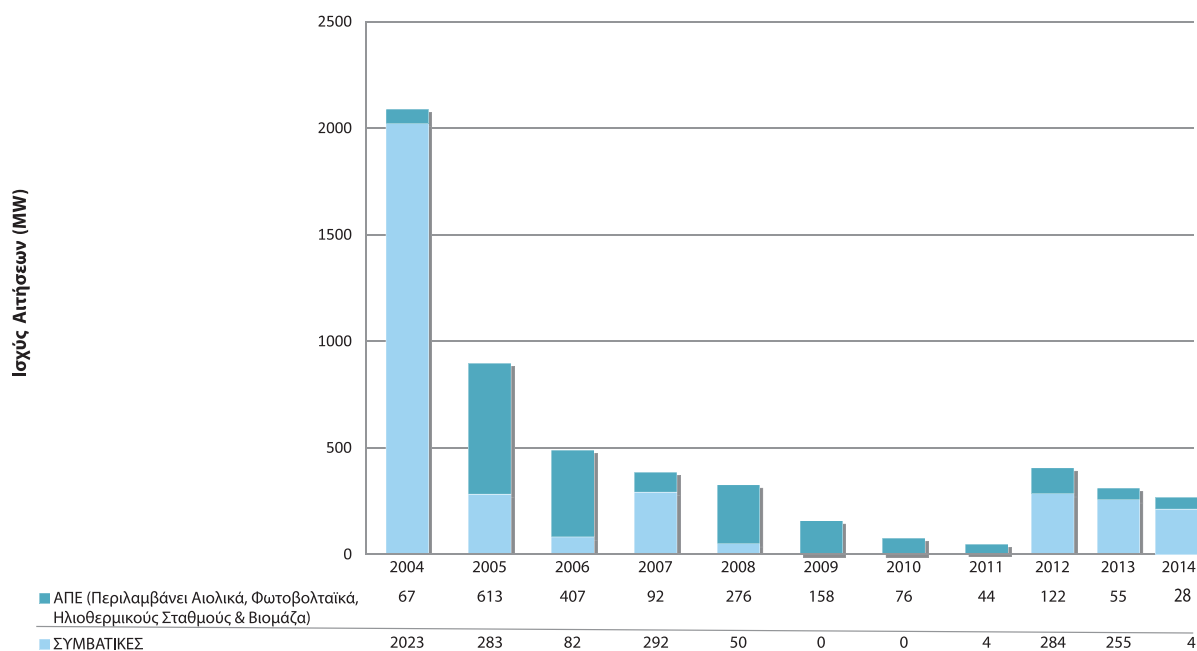
6.1.1.4 Αρχείο Αιτήσεων Αδειοδότησης και Εκδοθεισών Αδειών

Όλοι οι Κατάλογοι των Αιτήσεων των Αδειών καθώς και των Εκδοθεισών Αδειών είναι καταχωρημένοι στην ιστοσελίδα της PAEK <http://www.cera.org.cy>.

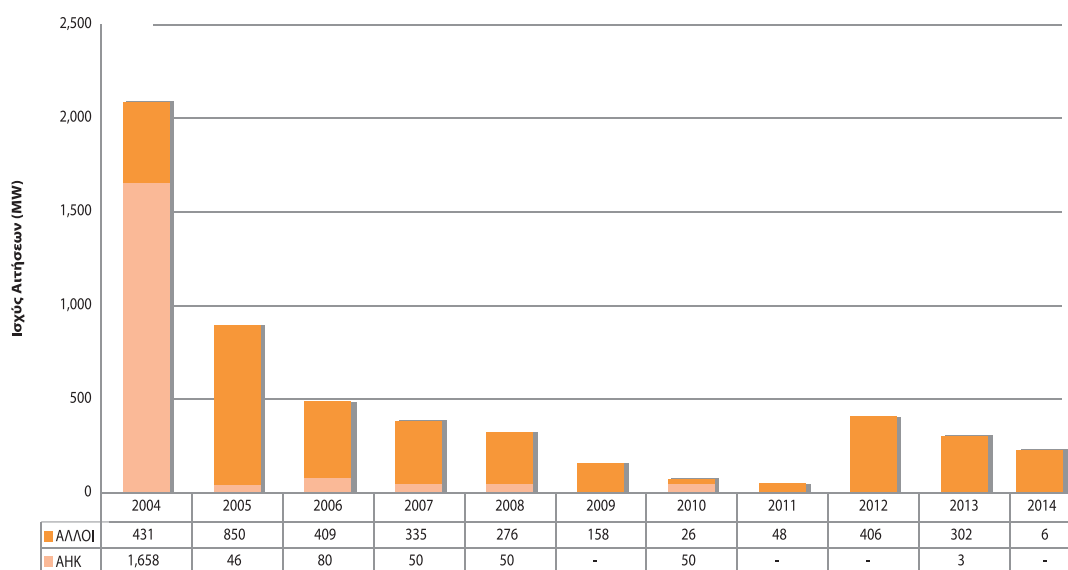
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ

Αιτήσεις για Άδειες Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2014

Γραφική παράσταση 1 - Αιτήσεις για Άδειες Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2014

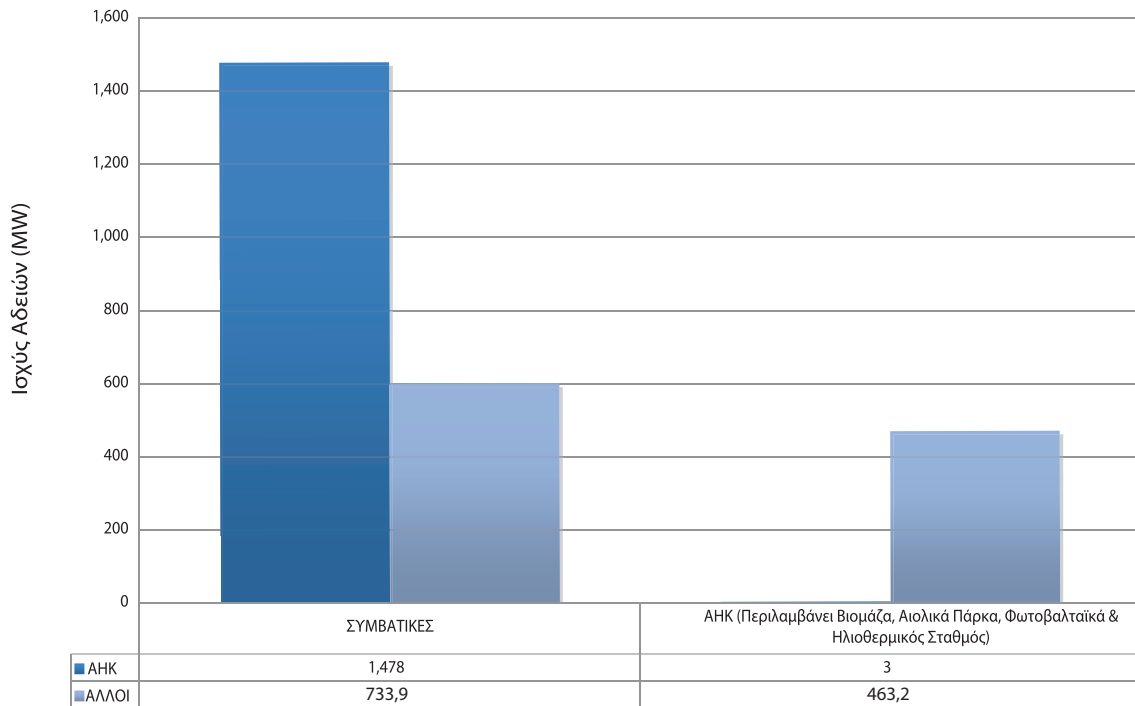
Αιτήσεις για Άδειες Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2014 από ΑΗΚ και άλλους Παραγωγούς

Γραφική παράσταση 2 - Αιτήσεις για Άδειες Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2014 από ΑΗΚ και άλλους Παραγωγούς

Συνολική Αδειοδοτημένη Ισχύς την 31.12.2014

Γραφική παράσταση 3- Συνολική Αδειοδοτημένη Ισχύς την 31.12.2014

6.1.2 Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής και Λειτουργίας Μονάδας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας

6.1.2.1 Μονάδες Παραγωγής από Συμβατικά Καύσιμα

Η ΡΑΕΚ με συνεχείς και επίμονες προσπάθειες διαμέσου ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου, στον ημερήσιο τύπο, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για ενημέρωση του κοινού και με αποστολή εγκυκλίων σε όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα, υπηρεσίες του κράτους και σε διάφορα άλλα οργανωμένα σύνολα, κατάφερε να πληροφορήσει το ενδιαφερόμενο κοινό ότι για εγκατάσταση και λειτουργία Ηλεκτρογεννήτριας ισχύος μεγαλύτερης από 10KW, απαιτείται η εξασφάλιση Άδειας ή Εξαιρέσης από Άδεια από τη ΡΑΕΚ.

Κατά το 2014 συνεχίστηκε η υποβολή αιτήσεων για παροχή εξαιρέσης από άδεια καθώς και η έκδοση εξαιρέσης από άδεια, όπως φαίνεται και από τον πιο κάτω πίνακα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Η/Γ		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Η/Γ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Η/Γ(ΣΕ ΙΣΧΥ*)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ (ΣΕ ΙΣΧΥ*) ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Η/Γ)
2014	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2014	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
72	529	78	590	432	287,66

*ΣΕ ΙΣΧΥ: Άδειες οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή λήξει.

6.1.2.2. Μονάδες Παραγωγής Ηλεκτρισμού από Φωτοβολταϊκά

6.1.2.2.1. Φωτοβολταϊκά Συστήματα ισχύος 21-150kW

Κατά το έτος 2014, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό των Φωτοβολταϊκών Συστημάτων που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε 47 άδειες εξαιρέσης για Κατασκευή Φωτοβολταϊκών Πάρκων, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε 5MW.

Στον πιο κάτω πίνακα, φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών Φωτοβολταϊκών Συστημάτων 21-150kW μέχρι σήμερα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
2014	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2014	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
-	758	47	331	35,695	16,003

6.1.2.2.2. Φωτοβολταϊκά Συστήματα ισχύος 151kW-10MW (Μειοδοτικός Διαγωνισμός)

Κατά τη διάρκεια τους έτους η ΡΑΕΚ, παρέλαβε 24 αιτήσεις, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 49,72MW. Αφού εξέτασε και αξιολόγησε τις αιτήσεις η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση 17 αδειών εξαιρέσης για Κατασκευή Φωτοβολταϊκών Πάρκων στα πλαίσια του Μειοδοτικού διαγωνισμού, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 37,48MW.

Κατά το έτος 2014, η ΡΑΕΚ αφού εξέτασε και αξιολόγησε τις υπολειπόμενες αιτήσεις, προχώρησε στην έκδοση 5 αδειών εξαιρέσης για Κατασκευή Φωτοβολταϊκών Πάρκων στα πλαίσια του Μειοδοτικού διαγωνισμού, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 9,26MW.

Στον πιο κάτω πίνακα, φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών Φωτοβολταϊκών Συστημάτων 151kW-10MW μέχρι σήμερα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
ΣΥΝΟΛΙΚΑ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ		
24		22	4	46,74	6,608

6.1.2.2.3 Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων σε οικίες και κτήρια που αποτελούν έδρα Τοπικών Αρχών

Σύμφωνα με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα περιφερειακά γραφεία του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής που ορίστηκε από τη ΡΑΕΚ ως Φορέας υλοποίησης του Σχεδίου για Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων σε οικίες και κτήρια που αποτελούν έδρα Τοπικών Αρχών, μέχρι το τέλος του έτους 2014, είχαν παραληφθεί συνολικά 3471 αιτήσεις και είχε διεκπεραιωθεί η εγκατάσταση 5094 Φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οικίες και κτήρια Τοπικών Αρχών.

6.1.2.2.4 Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο Αυτοπαραγωγής σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά

Κατά το έτος 2014, η ΡΑΕΚ παρέλαβε 29 αιτήσεις για εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο της Αυτοπαραγωγής σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1,8MW. Στον πιο κάτω πίνακα, φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών Φωτοβολταϊκών Συστημάτων με τη μέθοδο της Αυτοπαραγωγής μέχρι σήμερα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β	ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ				
71	46	8	1912,3	364,88

6.2 Εγκατεστημένη Ικανότητα Σταθμών Παραγωγής και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014

6.2.1 Εγκατεστημένη Ικανότητα Συμβατικών Μονάδων και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014

Εγκαταστάσεις Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου

Εγκατεστημένη Ισχύς Συμβατικών Μονάδων Παραγωγής ΑΗΚ (MW)					
Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός	Εγκαταστάσεις Συνδυασμένου Κύκλου	Ατμοστρόβιλοι	Αεριοστρόβιλοι	Μονάδες Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ)	Εγκατεστημένη Ισχύς Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών
Μονής	-	-	4x37,5=150	-	150
Δεκέλειας	-	6x60=360	-	6ΜΕΚ=100	460
Βασιλικού	2x220=440	3x130=390	38	-	
Ολική Ικανότητα Παραγωγής Ισχύος	440	750	188	100	1478

Εγκαταστάσεις Αυτοπαραγωγών μεγαλύτερες του 1 MW

Κατά το 2014, οι εγκαταστάσεις αυτοπαραγωγών μεγαλύτερες του 1MW ανήλθαν στις 9 (Vassiliko Cement, Elmeni, Λατομεία Φαρμακά, Hellenic Copper Mines Ltd, Σκύρα Βάσας, Medcon Quarries, Λατομεία Γεννάδιος Θεολόγου Λατομείο Πυργώ) με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 27,07MW.

6.2.2 Εγκατεστημένη Ικανότητα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014

Εγκατεστημένη Ικανότητα Αιολικού Δυναμικού κατά το 2014

Το 2014 ήταν σε εμπορική λειτουργία πέντε Αιολικά Πάρκα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 146,7MW ενώ βρίσκονταν σε εξέλιξη τα κατασκευαστικά έργα για εγκατάσταση ενός νέου Αιολικού Πάρκου ισχύος 10,8MW της εταιρείας Aeolian Dynamics Ltd.

Εγκατεστημένη Ικανότητα Μονάδων Βιοαερίου/ Βιομάζας και Κατασκευαστικά Έργα κατά το 2014

Το 2014 δεν τέθηκε σε εμπορική λειτουργία καμιά νέα μονάδα βιομάζας/βιοαερίου. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς μονάδων Βιομάζας το 2014, αυτόνομων ή συνδεδεμένων με το σύστημα, έφτασε τα 10396 kWε.

6.3 Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας

6.3.1 Μέγιστη Συνολική Παραγωγή Ισχύος και Παραγωγή Ενέργειας κατά το 2014

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2014

Μέγιστη Συνολική Παραγωγή Ισχύος (MW)

Η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος για το έτος 2014 σημειώθηκε στις 25/08/2013 και ώρα 14:30 όπου η Μέγιστη Συνολική Παραγωγή Ισχύος ανήλθε σε 910 MW.

Συνολική Παραγωγή Ενέργειας (GWh)

Αναφορικά με την καταγεγραμμένη Συνολική Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά το έτος 2013, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία.

Το σύνολο της μεικτής Παραγόμενης Ηλεκτρικής Ενέργειας έφθασε στις 4 313 GWh.

Η ΑΗΚ συνέβαλε με 4 013 400 MWh, ενώ οι Αυτοπαραγωγοί με 2 950 MWh. Οι Παραγωγοί με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας παρήγαγαν 300 100 MWh.

Οι Σταθμοί Παραγωγής της ΑΗΚ παρήγαγαν 205 000 MWh, για τις τοπικές τους ανάγκες.

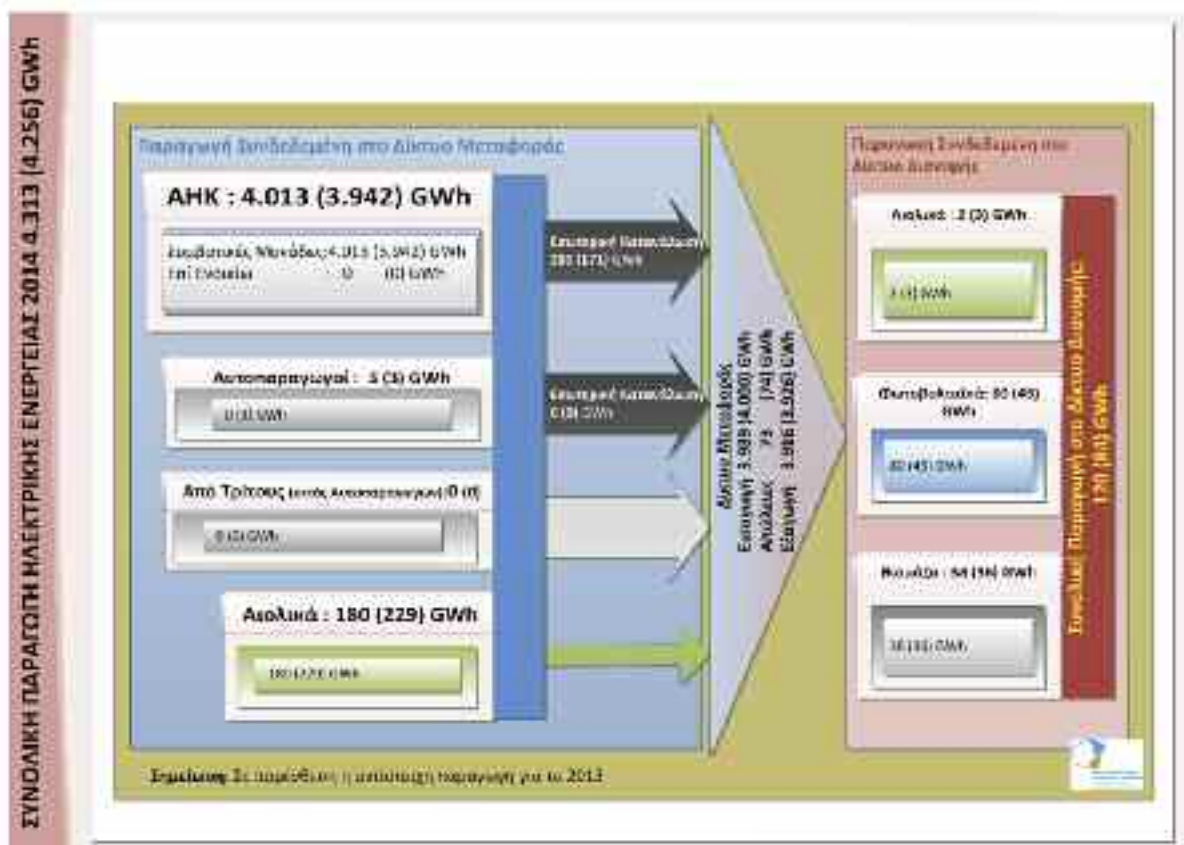
Η ενέργεια από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς έφθασε στις 3 808 400 MWh.

Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη Μεταφορά ανήλθαν στις 72 6700 MWh.

Συντελεστής Φορτίου

Ο Συντελεστής Φορτίου, που είναι ο λόγος του μέσου φορτίου προς το φορτίο αιχμής, ήταν 54,2% κατά το 2014, σε σύγκριση με τον Συντελεστή Φορτίου για το έτος 2013 που ήταν της τάξης του 55,2%. Κατά τη στιγμή της μέγιστης ζήτησης δεν υπήρξε συνεισφορά παραγωγής από Αυτοπαραγωγούς.

Το Διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζει τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για το 2014.

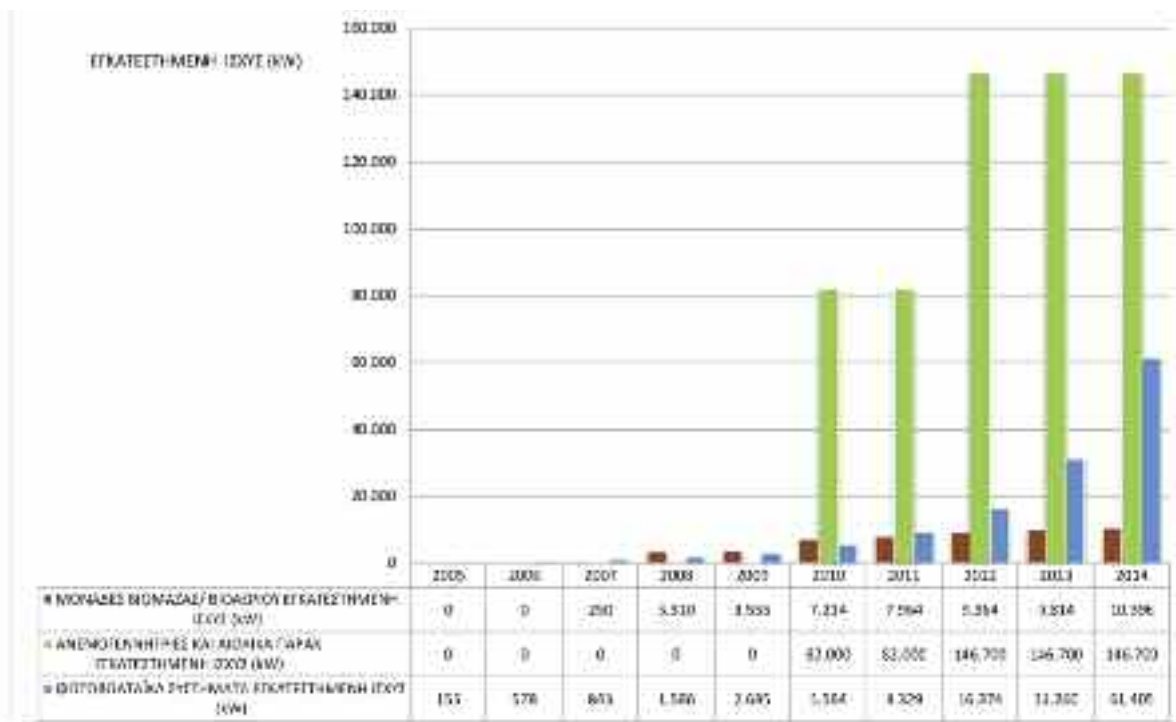

Διάγραμμα 1 – Συνολική Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά το 2014

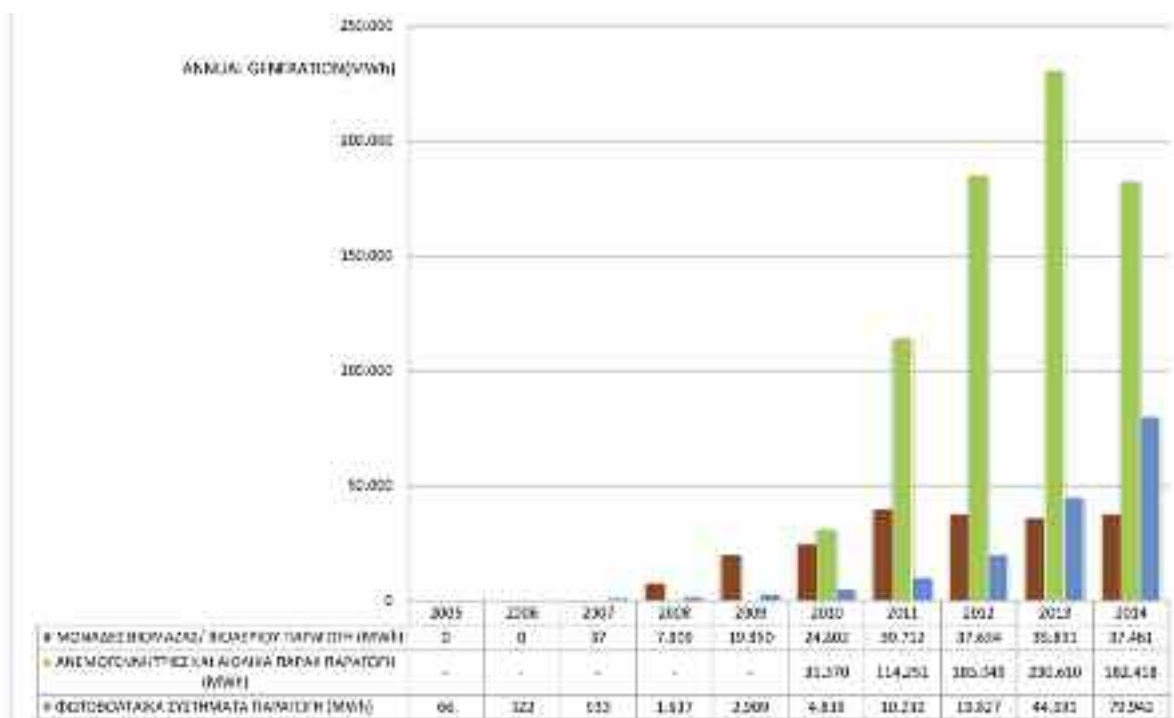
Συγκριτικά Στοιχεία Παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

ΕΤΗΣΙΑ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ (kW) ΑΠΕ

Γραφική Παράσταση 3- Ετήσια εγκατεστημένη Ισχύς (kW) ΑΠΕ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (MWh) ΑΠΕ

Γραφική Παράσταση 4- Ετήσια εγκατεστημένη Παραγωγή (MWh) ΑΠΕ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΕΣ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ			ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ			ΜΟΝΑΔΕΣ ΒΙΟΜΑΖΑΣ/ ΒΙΟΑΕΡΙΟΥ			ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΓΚΑΤΕΣΤ. ΗΜΕΡΗ ΙΣΧΥΣ (kW)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (MWh)	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΓΚΑΤΕΣΤ. ΗΜΕΡΗ ΙΣΧΥΣ (kW)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (MWh)	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΓΚΑΤΕΣΤ. ΗΜΕΡΗ ΙΣΧΥΣ (kW)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (MWh)	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΓΚΑΤΕΣΤ. ΗΜΕΡΗ ΙΣΧΥΣ (kW)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (MWh)
2005	0	0	0,0	38	155	65,8	0	0	0	38	155	65,8
2006	0	0	0,0	133	578	322,3	0	0	0	133	578	322,3
2007	0	0	0,0	190	842	633,0	1	260	37	197	1.093	670,3
2008	0	0	0,0	321	1.588	1.636,9	8	3.310	7.809	329	4.898	11.445,9
2009	0	0	0,0	469	2.685	2.908,6	8	3.555	19.550	477	6.250	22.758,1
2010	1	82.000	31.370,2	647	5.584	4.839,4	10	7.214	24.502	858	94.778	81.011,8
2011	3	133.500	114.251,1	797	8.329	10.231,7	11	7.804	39.712	811	150.793	164.195,1
2012	5	146.700	185.049,1	1039	18.374	19.826,6	12	9.364	37.634	1058	172.438	242.609,7
2013	5	146.700	230.810,0	2.651	33.884	44.960,9	13	9.814	35.531	2689	190.396	311.431,8
2014	5	146.700	182.418,0	6974	81.408	79.542,0	13	10.398	37.451	6992	218.501	289.021,0

Πίνακας 1- Εγκαταστάσεις ΑΠΕ συνδεδεμένες στα Δίκτυα Μεταφοράς και Διανομής

6.3.2 Πρόγνωση Ετήσιας Παραγωγής για τη Δεκαετία 2014-2024

Πρόγνωση Ετήσιου Μεγίστου Συνολικής Παραγωγής Ισχύος (MW) και Ετήσιας Συνολικής Παραγωγής Ενέργειας (GWh)

Γραφική Παράσταση 5- Πρόγνωση Μέγιστης Συνολικής Παραγωγής Ισχύος και Ενέργειας 2014-2024

6.4 Ασφάλεια Εφοδιασμού σε Ηλεκτρική Ενέργεια

6.4.1 Επάρκεια Ηλεκτρικής Ενέργειας

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει την Προβλεπόμενη Μέγιστη Ζήτηση Φορτίου (MW), για την περίοδο 2015-2016, τη διαθέσιμη εφεδρεία, σύμφωνα με μελέτες, και το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Παραγωγής. Σημειώνεται ότι η Ηλεκτροπαραγωγή από Αναανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και κυρίως αυτή που αντιστοιχεί στις εγκαταστάσεις που αφορούν στο αιολικό δυναμικό, δεν μπορεί λόγω της φύσης της να συνεισφέρει στα επίπεδα επάρκειας.

ΜΕΓΕΤΗ ΖΗΤΗΣΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΘΕΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ														
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΑΗΕ								ΑΠΛΗ 2700MW Μονόφ. Μονο 220 KV και 750KV	108MW 2700MW 400KV 220KV 810KV	108MW 2700MW 400KV 220KV 810KV	108MW 2700MW 400KV 220KV 810KV			
Επιπρόσθετα (Δωρεαστικά) Πηγές, σε MW	683	683	683	1.110	1.010	1.389	1.407	964	1.374	1.477	1.477	1.477	1.477	
Μέγιστη Διαθέσιμη Παραγωγή σε MW	621	655	627	1.098	1.010	1.103	1.407	602	907	648	918	815	840	
Διαθέσιμη Εφεδρεία επί της απαιτούμενης Ισχύος, ως %	20%	12%	0%	0%	20%	20%	0%	204-1.103	38%	10%	62%	61%	27%	

ΜΕΚ: Μεγάλη Κεντρική Αγορά

ΕΕΚ: Εργαστήριο Συνεργασίας Κόσμου

ΕΣΠΑ: ΕΣΠΑ με Αποστολή των Αποστολεφόρων Ανοικτά Κόσμο

□ επί 2011 Αύξηση Διαθέσιμης Ισχύος σε 2011: 1 μονάδα στην ΗΣ Μονής, 3x120+1x220MW στην ΗΣ Βασιλικού, Αύξηση ΜΕΚ επί ποσού 196,0MW

□ επί 2012 Αύξηση Διαθέσιμης Ισχύος σε 2012: 20x120 MW στην ΉΣ Βασιλικού στην ΗΕΚ επί ποσού 242MW

□ επί 2013 Αύξηση Διαθέσιμης Ισχύος σε 2013: 1x270MW + 2x750 MW στην ΗΣ Βασιλικού και επέκταση 2x50 MW στην ΗΣ Μονής, καθώς και 4x ΜΕΚ επί ποσού 207 MW

□ επί 1.100MW, Σημείωση Κατασκευή Παραγωγή 2017 χωρίς να δοθούν της 11/10/2017

Πίνακας 2 - Διαθέσιμη Ικανότητα Ετήσιας Παραγωγής και Εφεδρεία

Η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους, έχει την ευθύνη για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, την αξιοπιστία και ασφάλεια του συστήματος Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής, καθώς και για την ποιότητα της παροχής ηλεκτρισμού.

Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά την επάρκεια, ποιότητα και αξιοπιστία της παροχής ηλεκτρισμού και, οποτεδήποτε διαπιστώσει τυχόν ελλείμματα, ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο οποίος, μετά από διαβούλευση με τη ΡΑΕΚ και το ΔΣΜΚ, λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα διορθωτικά μέτρα.

Μετά τη ραγδαία πτώση στη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος και ενέργειας, κατά τα τελευταία έτη περιλαμβανομένου και του υπό επισκόπηση, η επάρκεια βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Αυτό αναμένεται να συνεχιστεί και για τα επόμενα χρόνια.

Για τον υπολογισμό της διαθέσιμης ικανότητας παραγωγής, δεν λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ικανοποίησής της και από μέρος των ανανεώσιμων πηγών, που είναι σε θέση να την παράσχουν, όπως είναι για παράδειγμα τα φωτοβολταϊκά συστήματα.

Στον Πίνακα φαίνεται ότι όλες οι συνέπειες της ενεργειακής κρίσης, μετά το τραγικό συμβάν στο Μαρί, τον Ιούλιο 2011, τερματίζονται κατά το 2013, σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις, λόγω της έγκαιρης αποκατάστασης της παραγωγικής ικανότητας του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού και της υπερ-επάρκειας που παρατηρείται λόγω και της μειωμένης ζήτησης, με το υπό επισκόπηση έτος να είναι το πρώτο που λειτουργεί εξ ολοκλήρου υπό ομαλές συνθήκες παραγωγής.

ΑΓΟΡΑ

ΦΥΣΙΚΟΥ

ΑΕΡΙΟΥ

ΑΓΟΡΑ
ΦΥΣΙΚΟΥ
ΑΕΡΙΟΥ

7. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

7.1 Νομοθετικό Πλαίσιο Αγοράς Φυσικού Αερίου

Ο εν ισχύ νόμος Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2012 (Νόμος) ο οποίος υιοθετεί τα σημαντικά χαρακτηριστικά του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου, προνοεί για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζει τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου. Επιπλέον, προσδιορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων, καθώς και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Στο νόμο περιγράφονται και τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ και καθορίζεται ολοκληρωμένα το εύρος των δραστηριοτήτων και ο ρόλος της.

Σημειώνεται ότι ο Νόμος παρέχει τις βασικές πρόνοιες ενόψει της επικείμενης εισαγωγής φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, όμως δεν προσδιορίζει το μοντέλο της αγοράς και το οργανωτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη της αγοράς, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο την εύλογη ευχέρεια στους αποφασίζοντες για τις πρέπουσες επιλογές. Επιπλέον, ο Νόμος προβλέπει τη δυνατότητα παρεκκλίσεων, κατά τις διατάξεις και της Οδηγίας χωρίς, όμως, να θεσμοθετεί συγκεκριμένα τις παρεκκλίσεις αυτές, αφήνοντας στην κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου τον πλήρη καθορισμό αυτών των παρεκκλίσεων.

Ο Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμος (Νόμος) του 2012, προβλέπει για την Κύπρο τη δυνατότητα παρέκκλισης από συγκεκριμένα άρθρα της, καθώς μπορεί να θεωρηθεί είτε απομονωμένη είτε αναδυόμενη αγορά. Στην περίπτωση της Κύπρου, είναι δυνατόν αφενός μεν να υπάρξει παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην εμπορία χονδρικής και στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές, ιδιαίτερα για όσο διάστημα η κυπριακή αγορά φυσικού αερίου θεωρείται αναδυόμενη, αφετέρου δε να μην υπάρξει ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων των διαχειριστών φυσικού αερίου (μεταφορά, διανομή, αποθήκευση, ΥΦΑ, κλπ.) από τις δραστηριότητες της εμπορίας και προμήθειας, κατά τον προβλεπόμενο στην Οδηγία τρόπο, επί παραδείγματι, για τις εγκαταστάσεις μεταφοράς, με ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

Η επιλογή των παρεκκλίσεων δεν είναι απαραίτητο να αφορά σε όλες τις δυνατότητες που παρέχει το θεσμικό πλαίσιο, αντίθετα θα πρέπει να γίνει η κατάλληλη επιλογή με κριτήρια κυρίως της οικονομικότητας και της ομαλής λειτουργίας της αγοράς κατά την αρχική περίοδο, καθώς και η δυνατότητα ομαλής μετάβασης στο καθεστώς πλήρως απελευθερωμένης αγοράς. Αναμφίβολα, η εφαρμογή τους δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αποτελεσματική ρύθμιση και έλεγχο της αγοράς φυσικού αερίου και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτή.

7.2 Οργάνωση της Αγοράς Φυσικού Αερίου

Δεδομένου ότι η αγορά φυσικού αερίου στην Κύπρο είναι υπό ανάπτυξη, βασικός στόχος είναι η δημιουργία μίας οργανωμένης αγοράς, κατά τα πρότυπα των προηγμένων αντίστοιχων αγορών παγκοσμίως, αλλά και κατά τη βέλτιστη πρακτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας φυσικού αερίου, με εύρυθμη λειτουργία όλων εμπλεκόμενων στην αγορά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις φυσικού αερίου, είτε πρόκειται για θεσμοθετημένους από τη νομοθεσία φορείς.

Δυστυχώς, η εμπειρία άλλων χωρών με παρόμοιες ιδιομορφίες με την Κύπρο είναι ελάχιστες, δηλαδή ο συνδυασμός ανύπαρκτης αγοράς, η οποία χρειάζεται κάποια «ένταυση», υπό καθεστώς αναδυόμενης ή απομονωμένης αγοράς σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό πλαίσιο. Οι μόνες χώρες, που μπορούν να χαρακτηριστούν εν μέρει αντίστοιχες περιπτώσεις, είναι η Πορτογαλία, η Ελλάδα - καθώς και αυτές ξεκίνησαν υπό απολύτως παρόμοιο καθεστώς τη δεκαετία του 1990 - ελαφρώς η Ιρλανδία και μετά οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που δεν έχουν ακόμη φυσικό αέριο και ευρίσκονται στη διαδικασία εισαγωγής του στο ενεργειακό τους σύστημα.

Είναι αναμενόμενο ότι η αγορά φυσικού αερίου θα αναπτυχθεί σε φάσεις που εκτός από το χρονικό προσδιορισμό θα έχουν και εξελικτικό χαρακτήρα, δηλαδή θα προνοούν για τα σημαντικά βήματα που πρέπει να γίνουν ώστε η Κύπρος να αποκτήσει σε εύλογο χρόνο μια αγορά εναρμονισμένη με το Κοινοτικό κεκτημένο και θα λειτουργεί με αποδοτικό και οικονομικό τρόπο για τους καταναλωτές της.

Προβλέπεται να εκκινήσει από την ηλεκτροπαραγωγή και εν συνεχεία να επεκταθεί και σε άλλους τομείς, με κυρίαρχο τον

εμπορικό τομέα (π.χ. ξενοδοχεία), μικρές βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες και, τέλος τον οικιακό τομέα.

Η ΡΑΕΚ έχει ήδη από το 2013 σε συνεργασία με εξωτερικό τεχνοοικονομικό Σύμβουλο και συγκεκριμένα την εταιρεία Exergja S.A. ετοιμάσει και υποβάλει μελέτη αναφορικά με το Πλαίσιο Σχεδιασμού και Λειτουργίας της Αγοράς Φυσικού στην Κύπρο στην οποία περιέχονται οι βασικές παράμετροι της αγοράς φυσικού αερίου τόσο στη μόνιμη και ώριμη εκδοχή της όσο και κατά τη φάση της εκκίνησης και ανάπτυξής της, έχουν καταγράψει εξειδικευμένα οι αρμοδιότητες των απαραίτητων φορέων όπως οι διαχειριστές και ιδιοκτήτες δικτύων, οι προμηθευτές κ.ά., έχουν καθοριστεί οι διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης της αγοράς, περιγράφεται σε γενικές γραμμές το ρυθμιστικό πλαίσιο ενώ αναλύονται οι εισηγήσεις της ΡΑΕΚ για την επιλογή του μοντέλου αγοράς και κατ'επέκταση των παρεκκλίσεων που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή με λεπτομερή αιτιολόγηση.

7.3 Ανάπτυξη της Αγοράς Φυσικού Αερίου

7.3.1 Εγχώριο Φυσικό Αέριο

Η επιβεβαίωση της ύπαρξης υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου και η πιθανή μελλοντική παραγωγή τους προσδίδουν μια ενδιαφέρουσα παράμετρο στην ανάπτυξη της Κυπριακής Αγοράς φυσικού αερίου, καθόσον θα υπάρχει δυνατότητα εφοδιασμού του νησιού με εγχώριο φυσικό αέριο, που αναμένεται να είναι πολύ ανταγωνιστικό σε σχέση με το εισαγόμενο.

Η ανάπτυξη του κοιτάσματος Αφροδίτη παρέχει την πρώτη ευκαιρία για την παροχή φυσικού αερίου στην Κύπρο ενώ αδιαμφισβήτητη η άφιξη των εγχώριου φυσικού αερίου στην Κύπρο θα είναι ένα πολύ σημαντικό ορόσημο για τον κυπριακό λαό. Η ανάπτυξη όμως των υποδομών που σχεδιάζονται για τον εφοδιασμό της Κυπριακής αγοράς είναι άμεσα συνυφασμένες με την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών για εξαγωγές. Έτσι, βρισκόμαστε εν αναμονή του Σχεδίου Ανάπτυξης του κοιτάσματος Αφροδίτη το οποίο θα αντικατοπτρίζει την εμπορικότητα του κοιτάσματος και θα περιέχει το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των όποιων επιλογών.

Παράλληλα, αναμένονται με αισιοδοξία τα αποτελέσματα από τις έρευνες και ερευνητικές γεωτρήσεις των άλλων εταιρειών στις οποίες δόθηκαν άδειες έρευνας υδρογονανθράκων στα πλαίσια του δεύτερου γύρου αδειοδοτήσεων.

7.3.2 Ενδιάμεση Λύση Προμήθειας Φυσικού Αερίου

Η πιθανή υιοθέτηση προσωρινής λύσης εφοδιασμού φυσικού αερίου μέχρι τη διάθεση του εγχώριου φυσικού αερίου αποτελεί υπό διερεύνηση επιλογή. Έτσι, σε συνέχεια της προηγού-

μενης διαγωνιστικής διαδικασίας της Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ ΛΤΔ) η οποία δεν κατέληξε σε αποτέλεσμα, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα Απόφασή του το Νοέμβριο του 2013 εξέδωσε οδηγία προς τη ΔΕΦΑ για διεξαγωγή ανοιχτού διαγωνισμού για προμήθεια Φυσικού Αερίου στη ΔΕΦΑ για περίοδο μέχρι 10 χρόνια οπότε και αυξημένες ποσότητες έναντι της τελευταίας διαδικασίας.

Στη βάση αυτή, η ΔΕΦΑ τον Ιανουάριο του 2014 ανακοίνωσε πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων σε ανοιχτό διαγωνισμό για προμήθεια φυσικού αερίου για περίοδο μέχρι 10 χρόνων με έναρξη την 1η Ιανουαρίου 2016. Η προμήθεια του φυσικού αερίου αφορά παράδοση στα όρια του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό. Οι προτάσεις ζητήθηκε να είναι ολοκληρωμένες, δηλαδή να καλύπτουν όλες τις εμπορικές ανάγκες και τις ανάγκες υποδομών για παράδοση φυσικού αερίου στο Βασιλικό, ήτοι προμήθεια φυσικού αερίου, μεταφορά και επεξεργασία.

Υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές οι οποίες αξιολογήθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του Διαγωνισμού. Ακολούθως έγινε προεπιλογή υποψηφίων και αριθμός γύρων διαπραγματεύσεων. Η διαδικασία βρίσκεται ακόμα υπό εξέλιξη.

Η ΡΑΕΚ δεν θα εμπλακεί στη διαδικασία που θα ακολουθήσει η ΔΕΦΑ ΛΤΔ στα πλαίσια του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που η διαδικασία καταλήξει σε επιτυχόντα προσφοροδότη, η ΡΑΕΚ βάσει των αρμοδιοτήτων έχει την υποχρέωση να διασφαλίσει την ασφάλεια εφοδιασμού φυσικού αερίου και κατ'επέκταση την ασφάλεια εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και την ομαλή, ασφαλή και αξιόπιστη λειτουργία τόσο του συστήματος φυσικού αερίου, όσο και του συστήματος ηλεκτρισμού.

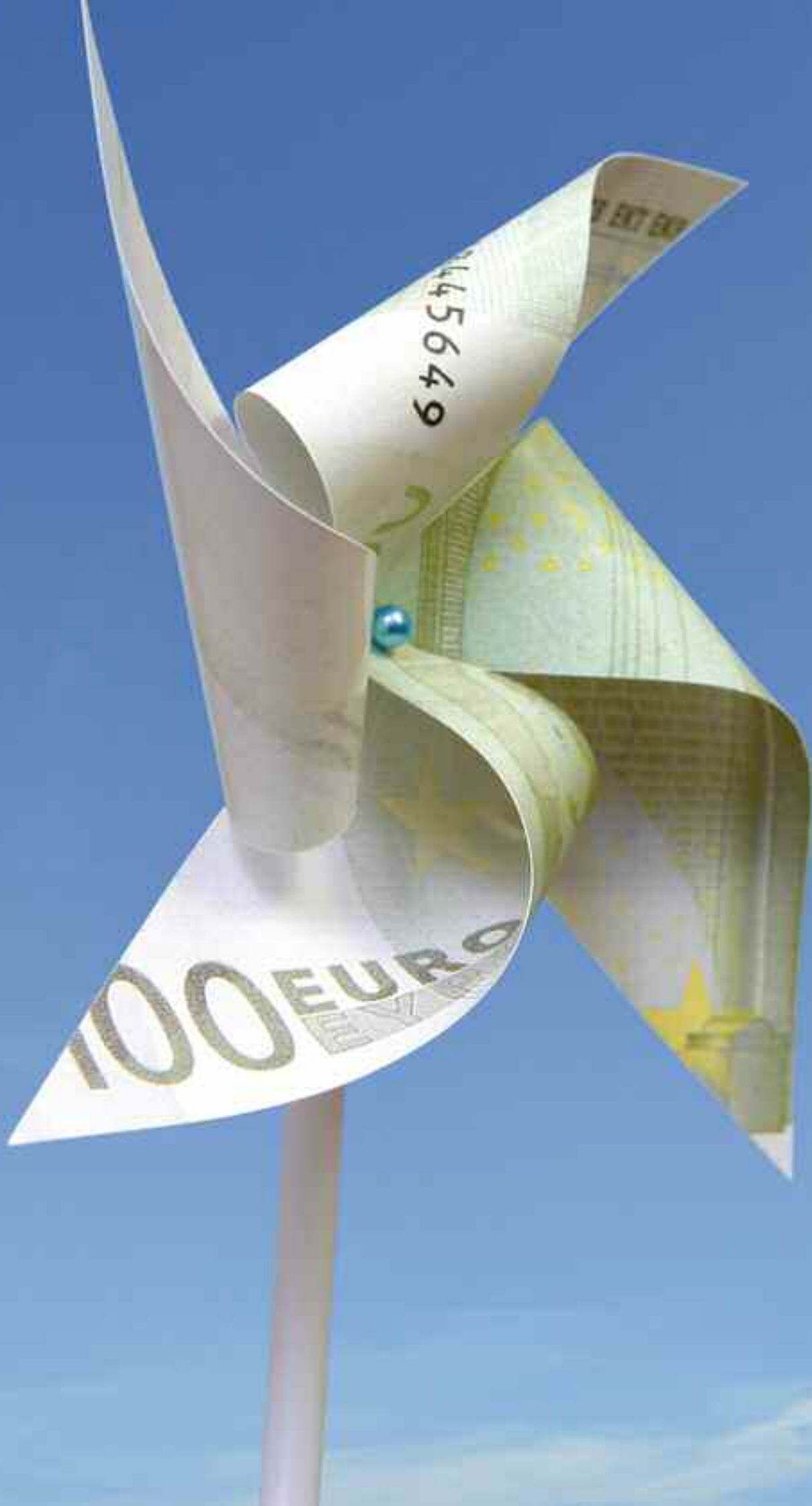
Πρόσθετα, στα πλαίσια προστασίας των καταναλωτών θα ελέγξει, όπως και στο παρελθόν, το αποτέλεσμα της διαδικασίας εκτιμώντας το κόστος ηλεκτροπαραγωγής με χρήση φυσικού αερίου και θα συναξιολογήσει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από τη χρήση του.

6445649

100 EURO

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

& ΕΠΙΛΥΣΗ

ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

8. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

8.1 Εισαγωγή

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ρυθμιστών Ενέργειας (Council of European Energy Regulators – CEER) σε συνεργασία με όλες τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές προωθούν μέτρα για υλοποίηση των πιο πάνω προσπαθειών. Ως βασικό μέτρο είναι η στήριξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, οι οποίες γνωστοποιούν τη σύσταση της νέας ιστοσελίδας του που αφορά αποκλειστικά στην ενημέρωση των καταναλωτών ενέργειας.

Η νέα ιστοσελίδα του CEER που αναφέρεται αποκλειστικά στους καταναλωτές ενέργειας είναι:

http://www.energy-regulators.eu/portal/page/portal/EER_HOME/ENERGY_CUSTOMERS

Περαιτέρω, σύμφωνα με νέα ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ημερομηνίας 22 Ιανουαρίου 2014 σχετικά με τις τιμές και το κόστος ενέργειας στην Ευρώπη

COM(2014)21 προτείνονται τρόποι μείωσης του κόστους για τους καταναλωτές και διατήρησης της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην παγκόσμια αγορά. Μεταξύ του 2008 και του 2012, οι τιμές λιανικής πώλησης ενέργειας στην Ευρώπη αυξήθηκαν σημαντικά παρόλο που οι τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν και οι τιμές χονδρικής φυσικού αερίου παρέμειναν σταθερές. Οι διαφορές μεταξύ των χωρών της ΕΕ είναι, επίσης, έντονες με ορισμένους καταναλωτές να πληρώνουν 2,5 έως 4 φορές περισσότερο από άλλους. Εστιάζοντας στο φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια, η έκθεση της ΕΕ για τις τιμές και το κόστος της ενέργειας αναλύει τους λόγους αύξησης των τιμών λιανικής και προτείνει στους καταναλωτές και τη βιομηχανία τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας και χρημάτων.

Μείωση του ενεργειακού κόστους των καταναλωτών

Στόχος της ΕΕ είναι να ολοκληρωθεί η κοινή αγορά ενέργειας το 2014 και να αναπτυχθούν περαιτέρω οι ενεργειακές υποδομές. Μία περισσότερο φιλελεύθερη και συντονισμένη αγορά αναμένεται να ενισχύσει τις επενδύσεις και τον ανταγωνισμό και να βελτιώσει την αποδοτικότητα σε πολλούς τομείς, με αποτέλεσμα τη μείωση των τιμών και τη διαμόρφωση πιο ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην Ένωση. Για να διατηρηθεί το κόστος σε χαμηλά επίπεδα, τα νοικοκυριά και η βιομηχανία θα πρέπει να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση χρησιμοποιώντας ενεργειακά αποδοτικότερα προϊόντα ή εφαρμόζοντας άλλες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας. Οι καταναλωτές θα πρέπει, επίσης, να αναζητήσουν καλύτερες τιμές ή να στραφούν σε φθηνότερους προμηθευτές, όπου αυτό είναι δυνατόν. Καθώς το αυξανόμενο κόστος της ενέργειας πλήττει περισσότερο τα φτωχότερα νοικοκυριά, οι κυβερνήσεις της ΕΕ θα πρέπει, επίσης, να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης μέτρων κοινωνικής πολιτικής για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών.

Διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ

Το χάσμα στις τιμές ενέργειας μεταξύ της ΕΕ και άλλων μεγάλων οικονομιών αυξάνεται συνεχώς. Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, αυτή η διαφορά αναμένεται να μειώσει το μερίδιο της ΕΕ στις παγκόσμιες εξαγωγές ενεργοβόρων αγαθών όπως κεραμικά, αλουμίνιο, χάλυβας. Αν και η ΕΕ εξακολουθεί να έχει την πρωτοπορία στις εξαγωγές ενεργοβόρων αγαθών, ίσως χρειαστούν περισσότερες προσπάθειες για την άμβλυση του ενεργειακού κόστους μέσω βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

Η ΕΕ οφείλει να συνεχίσει τη συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους της σχετικά με τις επιδοτήσεις στον τομέα της ενέργειας, και τους περιορισμούς στις εξαγωγές. Εάν είναι αναγκαίο, θα πρέπει να βοηθήσει στην προστασία των καταναλωτών ορισμένων βιομηχανικών προϊόντων μέσω φορολογικών μεταφορών και απαλλαγών, καθώς και μειώσεων φόρων και εισφορών.

Επενδύοντας στο μέλλον

Καθώς οι τιμές της ενέργειας αναμένεται να αυξηθούν βραχυπρόθεσμα, είναι αναγκαίο να γίνουν σήμερα επενδύσεις σε έξυπνα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και βελτιωμένες τεχνολογίες αποτελεσματικότερης παραγωγής, μεταφοράς και αποθήκευσης ενέργειας. Τα μέτρα αυτά, σε συνδυασμό με μια κοινή αγορά ενέργειας, αναμένεται να επιφέρουν μείωση των τιμών μακροπρόθεσμα. Με ευέλικτα ενεργειακά συστήματα, καταναλωτές που συνεργάζονται, ανταγωνιστικές αγορές και αποτελεσματική διακυβέρνηση, η Ευρώπη θα είναι καλύτερα εφοδιασμένη για να αντιμετωπίζει μελλοντικές αυξήσεις στις τιμές, να χρηματοδοτεί επενδύσεις και να μειώνει στο ελάχιστο τις αυξήσεις του κόστους.

Πρόνοιες 3ου Ενεργειακού Πακέτου

Στα πλαίσια των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενίσχυση της προστασίας και αναβάθμισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας και ειδικότερα των ευάλωτων καταναλωτών, εξέδωσε το 3 Ενεργειακό Πακέτο με το οποίο η εθνική νομοθεσία έχει εναρμονιστεί από το 2012.

Σύμφωνα με το 3ο Ενεργειακό Πακέτο, τα δικαιώματα των καταναλωτών της ΕΕ για την ενέργεια μπορούν να ομαδοποιηθούν συνοπτικά σε 6 κατηγορίες:

- Πρόσβαση σε Καθολική υπηρεσία (δηλαδή το δικαίωμα να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια / φυσικό αέριο σε λογικές, εύκολα και άμεσα συγκρίσιμες και διαφανείς τιμές).
- Άμεση και Διαφανής Πληροφόρηση καταναλωτών.
- Αλλαγή προμηθευτή χωρίς επιβάρυνση.

- Διαχείριση παραπόνων και Εξωδικαστική Επίλυση διαφορών.
- Προστασία των ευάλωτων καταναλωτών.
- Δίκαιες εμπορικές πρακτικές και γενικά δικαιώματα καταναλωτών.

Η ΠΑΕΚ με σκοπό να διασφαλίσει ότι διατίθενται στους καταναλωτές το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, την ισχύουσα νομοθεσία και τους τρόπους προσφυγής που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς εξέδωσε το 2014, «Ενημερωτικό Υλικό» το οποίο διάθεσε σε ηλεκτρονική μορφή στα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του Υπουργείου Εμπορίου, Ενέργειας, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Σύμφωνα με σχετικές πρόνοιες των Νόμων το γραφείο της ΠΑΕΚ, τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και το Υπουργείο Εμπορίου, Ενέργειας, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποτελούν τα ενιαία σημεία επαφής για ενημέρωση των καταναλωτών.

8.2 Ηλεκτρική Ενέργεια

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κ.Δ.Π.571/2005, «Δείκτες Απόδοσης» ορίζονται ως οι δείκτες προμήθειας ηλεκτρισμού και περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του Προμηθευτή ή/και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής.

Στο πλαίσιο εφαρμογής και τήρησης των πιο πάνω προνοιών, παραθέτονται πιο κάτω για κάθε Δείκτη Απόδοσης τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως πρόστιμο σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ως Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής και ως Αδειούχο Προμηθευτή που έχουν καταγραφεί για την περίοδο 1/1/2014 μέχρι 31/12/2014. Επίσης παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, τα αντίστοιχα αποτελέσματα προηγούμενων ετών.

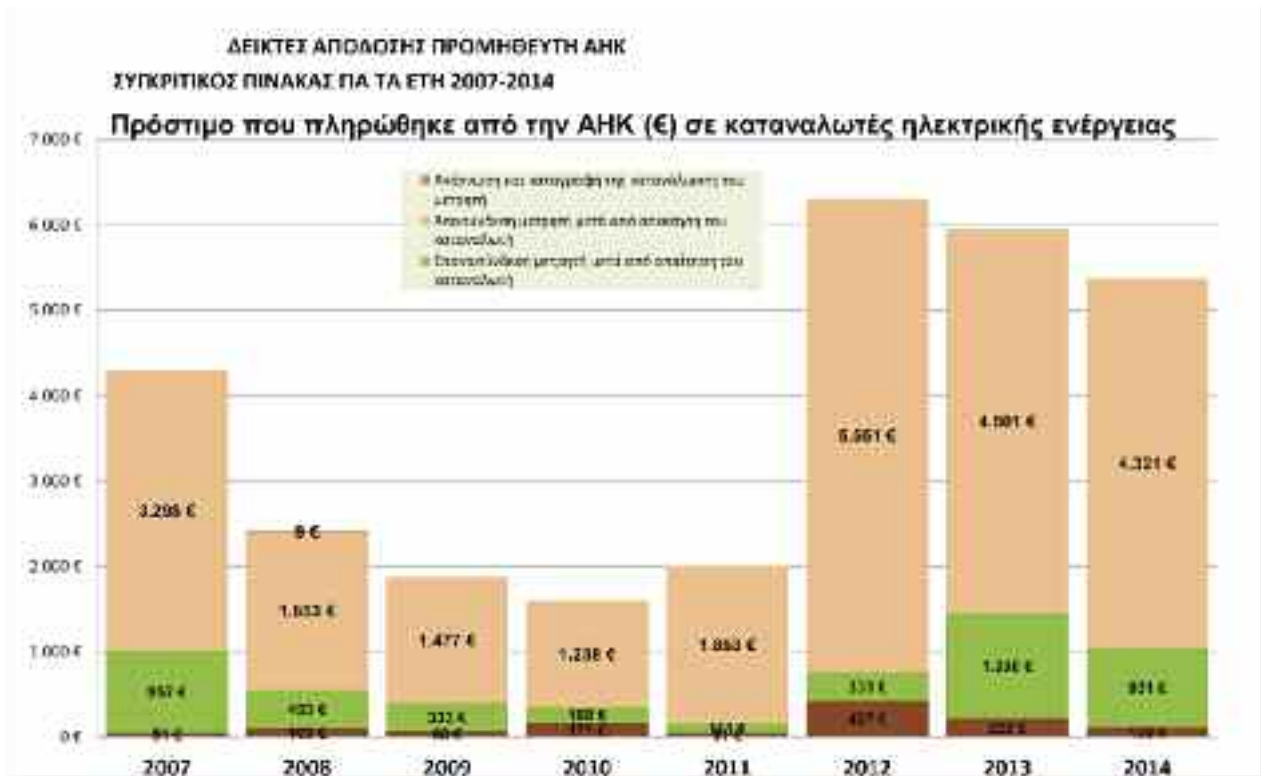
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ)
 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ)
 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2014

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Δείκτης	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1) Επιβάρυνση βλάβης σε ασφαλεία	2.203 €	1.596 €	350 €	379 €	0 €	0 €	0 €	357 €
2) Εγκατάσταση και σύνδεση μετρητή χαμηλής τάσης	5.227 €	2.227 €	250 €	250 €	0 €	0 €	0 €	0 €
3) Ενέχυρα παροχή από αριστομένο δίκτυο διανομής	7.227 €	3.224 €	205 €	17 €	0 €	0 €	0 €	0 €
4) Εξομάλυνση επιβαρύνσεων για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	226 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
5) Επίδοσης για προγραμματισμένη διακοπή ηλεκτρικής ενέργειας	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
6) Διακρίνιση παραπάνω ως προς την ίδια	34 €	34 €	38 €	38 €	34 €	38 €	205 €	0 €
7) Διακρίνιση παραπάνω ως προς την ακρίβεια μετρητών	0 €	300 €	1.511 €	2.250 €	235 €	137 €	31 €	0 €
8) Ανταπόδοση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	500 €	4.102 €	0 €	0 €	0 €	0 €	17 €	0 €
Σύνολο	15.157 €	8.259 €	1.116 €	2.667 €	235 €	137 €	265 €	357 €

Γραφική Παράσταση 6- Δείκτες Απόδοσης Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΑΗΚ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2014

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Δείκτης	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Ανοδόχηση σε παρόμοια σχέδια με Διαδρομικούς	51 €	103 €	0 €	171 €	51 €	427 €	222 €	0 €
2. Διασύνδεση και χάραξη καταναλωτή	957 €	453 €	332 €	106 €	111 €	333 €	1.236 €	331 €
3. Επισκευή μετρητή μετά από αποσπώση του καταναλωτή	3.298 €	1.503 €	1.477 €	1.238 €	1.853 €	5.551 €	4.501 €	4.321 €
4. Ανοδόχηση και καταγραφή της καταναλωτή	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
5. Ανοδόχηση σε παρόμοια, αήματα, επισκευή ή παραφορές	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €

* Ο Δείκτης (5) περιλαμβάνεται στο Δείκτη (6) ΣΔ.

Γραφική Παράσταση 7- Δείκτες Απόδοσης Προμηθευτή ΑΗΚ

Από τους πιο πάνω Πίνακες φαίνεται ότι κατά το υπό επισκόπηση έτος αρκετές από τις επιδόσεις της ΑΗΚ τόσο ως Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής όσο και ως Προμηθευτή, παρουσίασαν βελτίωση και ως εκ τούτου θεωρούνται ικα-

νοποιητικές. Ωστόσο, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να προβαίνει σύμφωνα με τις εξουσίες που της παρέχει η Νομοθεσία, σε όλες τις δέουσες ενέργειες έτσι ώστε οι επιδόσεις της ΑΗΚ να βελτιωθούν περαιτέρω.

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

31 Δεκεμβρίου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μέλη Αρχής	53
Έκθεση Μελών Αρχής	58
Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή	59
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	61
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	62
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	63
Κατάσταση ταμειακών ροών	64
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	65

ΕΚΘΕΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΕΚ

ΕΚΘΕΣΗ

& ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΡΑΕΚ

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή Προς τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (συνέχεια)

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) στις 31 Δεκεμβρίου 2014, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά ιαθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

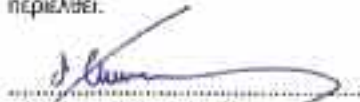
Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε το πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Αρχή κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιρειών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση των Μελών της Αρχής συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Αρχής ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένο άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση διενεργηθεί.

Στάβρος Χριστοδούλου
Εγκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της
InterTaxAudit
Εγκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Ναβαρίνου 18
NAVARINO BUSINESS CENTRE
Λγκας Ανδριάς
1100 Λευκωσία, Κύπρος
21 Μαΐου, 2015

(Τυμβώσιον: Στάβρος Χριστοδούλου, Νικόλας Σισκαλλής,
πρώτος Κισσός, Άρης Θεοφάνους, Αίγλη Ταμση - Φελλά)

ΜΕΛΗ ΑΡΧΗΣ

Μέλη: Γιώργος Σιαμμάς Πρόεδρος
Κύπρος Κυπριανίδης Μέλος

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές: InterTaxAudit
Ναυαρίνου 18
NAVARINO BUSINESS CENTRE
Άγιος Ανδρέας
1100 Λευκωσία, Κύπρος

Λογιστικοί Σύμβουλοι: Nexia Poyiadjis
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Οδός Σοφούλη 2
Μέγαρο Σιαντεκλαίρ, 8ος όροφος

Νομικοί Σύμβουλοι: Ορφανίδης, Χριστοφίδης, Πουτζιούρης & Δαμιανού, Δ.Ε.Π.Ε.
Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Hawaii Tower
Γραφεία 301 303, 3ος όροφος
1066 Λευκωσία, Κύπρος

Διεύθυνση γραφείου: Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 81 83
Μέγαρο Ιακωβίδη, 3ος όροφος, 1080 Λευκωσία
Τ.Θ. 24936
1305 Λευκωσία

ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΛΩΝ ΑΡΧΗΣ

Τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) παρουσιάζουν την έκθεσή τους μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια. Στις 2 Φεβρουαρίου 2010 τα Μέλη έδωσαν νενομισμένη διαβεβαίωση ενώπιον του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για πιστή εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 122(Ι) του 2003.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και σημαντικοί κίνδυνοι

Η εξέλιξη της Αρχής μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Αρχή και οι ενέργειες που λαμβάνει για διαχείρισή τους, αναφέρονται στις σημειώσεις 3 και 24 των οικονομικών καταστάσεων.

Αποτελέσματα και Μερισίματα

Τα αποτελέσματα της Αρχής για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 7. Τα Μέλη της Αρχής δεν εισηγούνται την πληρωμή μερίσματος και το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

Μέλη

Τα μέλη της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 3. Ο Κύριος Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος ο οποίος κατείχε τη θέση του Αντιπροέδρου στην Αρχή υπέβαλε παραίτηση στις 12 Νοεμβρίου 2014, η οποία έγινε δεκτή.

Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο Ν. 122(Ι)/2003 όλα τα υφιστάμενα μέλη της ΡΑΕΚ έχουν διοριστεί για 6 χρόνια.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας παραιτήθηκε και η InterTaxAudit διορίστηκε στη θέση του.

InterTaxAudit,

Με εντολή των Μελών της ΡΑΕΚ,

Γιώργος Σιαμμάς
Πρόεδρος
21 Μαΐου 2015

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή Προς τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)

Έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') στις σελίδες 7 μέχρι 30 οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη των Μελών της Αρχής για τις οικονομικές καταστάσεις

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που τα Μέλη της Αρχής καθορίζουν ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από τα Μέλη της Αρχής, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή Προς τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (συνέχεια)

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) στις 31 Δεκεμβρίου 2014, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Αρχή κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιρειών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση των Μελών της Αρχής συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Αρχής ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σάββας Χριστοδούλου

Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

InterTaxAudit

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Ναβαρίνου 18
NAVARINO BUSINESS CENTRE
Άγιος Ανδρέας
1100 Λευκωσία, Κύπρος
21 Μαΐου, 2015

(Σύμβουλοι: Σάββας Χριστοδούλου, Νικόλας Σιακαλλής,
Ηρόδοτος Κασάπης, Άρης Θεοφάνους, Αίγλη Ταμανή - Φελλά

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
Εισοδήματα	5	1,947,204	1,796,878
Άλλα έσοδα	6	96,362	157,980
Ζημιά από επενδυτικές δραστηριότητες	7	(71,905)	(3,971,938)
Έξοδα διοίκησης		<u>(1,680,669)</u>	<u>(1,401,131)</u>
Κέρδος/(ζημιά) από εργασίες	8	290,992	(3,418,211)
Έξοδα χρηματοδότησης	11	<u>(968)</u>	<u>(9,350)</u>
Κέρδος/(ζημιά) πριν τη φορολογία		290,024	(3,427,561)
Φορολογία	12	<u>(19,920)</u>	<u>(30,979)</u>
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) για το έτος		<u>270,104</u>	<u>(3,458,540)</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Αναλογιστική (ζημιά)/ κέρδος		<u>(185,430)</u>	<u>99,842</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		<u>(185,430)</u>	<u>99,842</u>
Συνολικά έσοδα για το έτος		<u>84,674</u>	<u>(3,358,698)</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	14	48,433	58,442
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	15	355	1,182
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	16	456,807	528,712
		<u>505,595</u>	<u>588,336</u>
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά	17	127,952	77,650
Επιστρεπτέοι φόροι	23	15,544	20,003
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	18	4,625,674	4,055,698
		<u>4,769,170</u>	<u>4,153,351</u>
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		<u><u>5,274,765</u></u>	<u><u>4,741,687</u></u>
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Αποθεματικά			
Συσσωρευμένα κέρδη		4,060,107	4,006,552
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		<u>4,060,107</u>	<u>4,006,552</u>
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενο εισόδημα	22	20,565	38,191
Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις	20	1,101,558	615,636
		<u>1,122,123</u>	<u>653,827</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	21	66,980	60,938
Αναβαλλόμενο εισόδημα	22	17,626	17,626
Δανεισμός	19	7,929	2,744
		<u>92,535</u>	<u>81,308</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>1,214,658</u>	<u>735,135</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		<u><u>5,274,765</u></u>	<u><u>4,741,687</u></u>

Στις 21 Μαΐου 2015, τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ενέκριναν αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Γιώργος Σιαμμάς
Πρόεδρος

Κύπρος Κυπριανίδης
Μέλος

Οι σημειώσεις στις σελίδες 61 μέχρι 81 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	Συσσωρευμένα κέρδη €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013		7,396,556
Συνολικά έσοδα		
Καθαρή ζημιά για το έτος		(3,458,540)
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	13	<u>(31,306)</u>
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστικό κέρδος έτους		<u>99,842</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014		4,006,552
Συνολικά έσοδα		
Καθαρό κέρδος για το έτος		270,104
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	13	<u>(31,119)</u>
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστική ζημιά έτους		<u>(185,430)</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014		<u>4,060,107</u>

Οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το 2014 και μετά θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι (άτομα και εταιρείες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από τον οργανισμό για λογαριασμό των μετόχων.

Στην περίπτωση οργανισμών δημοσίου δικαίου, ο όρος κέρδη περιορίζεται στα κέρδη που προκύπτουν από την διεξαγωγή επιχείρησης. Στην περίπτωση της ΡΑΕΚ η λογιζόμενη διανομή υπολογίστηκε στους εισπρακτέους τόκους.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΡΓΑΣΙΕΣ			
Κέρδος/(ζημιά) πριν τη φορολογία		290,024	(3,427,561)
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	14	14,682	19,940
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	15	827	1,028
Αναλογιστικό (Κέρδος)/ Ζημιά		(185,430)	99,842
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση	16	71,905	1,586,136
Χρέωση για απομείωση στην αξία των επενδύσεων που κατέχονται μέχρι τη λήξη		-	2,385,802
Διαγραφή κρατικών χορηγιών για το έτος (Πίστωση) στα αποτελέσματα για προβλέψεις	20	(17,626)	-
Πιστωτικούς τόκους	6	(66,401)	(129,947)
Χρεωστικούς τόκους	11	-	7,777
Ροή μετρητών από εργασίες πριν από μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως (Αύξηση)/μείωση στα εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά		107,981	534,204
Αύξηση/(μείωση) στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		(50,303)	49,163
Μείωση στο αναβαλλόμενο εισόδημα		6,042	(37,045)
Αύξηση στις προβλέψεις	20	(17,626)	(20,617)
		318,120	-
Ροή μετρητών από εργασίες		549,644	525,705
Φορολογία που πληρώθηκε		(15,461)	(40,785)
Καθαρή ροή μετρητών από εργασίες		534,183	484,920
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά άυλων στοιχείων ενεργητικού	15	-	(1,063)
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	14	(4,674)	(18,266)
Κυβερνητικές χορηγίες για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		-	64,630
Πληρωμή για αγορά χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση		-	(2,114,848)
Πληρωμή για αγορά επενδύσεων που κατέχονται μέχρι τη λήξη		-	(2,385,802)
Είσπραξη τόκων		66,401	129,947
Καθαρή ροή μετρητών από/(για) επενδυτικές δραστηριότητες		61,727	(4,325,402)
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή τόκων		-	(7,777)
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος		(31,119)	(31,306)
Καθαρή ροή μετρητών για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(31,119)	(39,083)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		564,791	(3,879,565)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών:			
Στην αρχή του έτους		4,052,954	7,932,519
Στο τέλος του έτους	18	4,617,745	4,052,954

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα συστάσεως

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) συστάθηκε στην Κύπρο στις 21 Ιανουαρίου 2004 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με βάση τον Νόμο Ν.122(Ι)/2003. Την ίδια ημερομηνία και με τον ίδιο Νόμο ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γραφείο της ΡΑΕΚ σαν χωριστή νομική προσωπικότητα. Η ΡΑΕΚ προΐσταται, εποπτεύει και ασκεί έλεγχο στο Γραφείο της ΡΑΕΚ. Το εγγεγραμμένο γραφείο της είναι στη Λεωφόρο Γρίβα Διγενή 81-83, Μέγαρο Ιακωβίδη, 3ος όροφος, 1080 Λευκωσία, Τ.Θ. 24936, 1305 Λευκωσία.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια. Στις 2 Φεβρουαρίου 2010 τα Μέλη έδωσαν νενομισμένη διαβεβαίωση ενώπιον του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για πιστή εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 122(Ι) του 2003.

2. Λογιστικές αρχές

Οι κυριότερες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι αρχές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ.113. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διεύθυνσης της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Υιοθέτηση καινούριων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ

Κατά το τρέχον έτος, η Αρχή υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες της και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2014. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές αρχές της Αρχής.

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων τα πιο κάτω λογιστικά πρότυπα είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αλλά δεν είχαν τεθεί ακόμη σε εφαρμογή:

(i) Πρότυπα και Διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

Νέα πρότυπα

- ΔΠΧΑ 10 'Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις' (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- ΔΠΧΑ 11 'Κοινές Διευθετήσεις' (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- ΔΠΧΑ 12 'Γνωστοποιήσεις των Συμμετοχών σε Άλλες Οντότητες' (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).

Τροποποιήσεις

Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

- ΔΛΠ 27 (Αναθεωρημένο): «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- ΔΛΠ 28 (Αναθεωρημένο): «Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- Τροποποίηση στο ΔΛΠ 32, «Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- Τροποποίηση στο ΔΛΠ 36 «Ανακτήσιμο ποσό - Γνωστοποιήσεις για μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- Τροποποίηση στο ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση», Ανανέωση Παραγώγων και συνέχιση της Λογιστικής Αντιστάθμισης (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).
- Μεταβατικές οδηγίες για ΔΠΧΑ 10, 11 & 12 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014).

(ii) Πρότυπα και Διερμηνείες που δεν υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

Νέα πρότυπα

- Το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2009 και τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2010 εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ως επίσης και για την αποαναγνώριση. (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013).
- ΔΠΧΑ 14 «Κανονιστικοί αναβαλλόμενοι λογαριασμοί» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).
- ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017).

Τροποποιήσεις

- Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2010 2012 (εκδόθηκαν 12 Δεκεμβρίου 2013) (εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2014).
- Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2011 2013 (εκδόθηκαν 12 Δεκεμβρίου 2013) (εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2014).
- ΔΠΧΑ 11 (Τροποποιήσεις) «Λογιστικοποίηση αποκτήσεων συμμετοχών σε κοινές επιχειρήσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 και ΔΛΠ41 Γεωργία: Διαρκείς Φυτείες (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 ΑΚΔΙ δλπ38 Διευκρινίσεις αποδεκτών μεθόδων αποσβέσεων (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).
- ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Προγράμματα καθορισμένων παροχών: Συνεισφορές εργαζομένων» (Τροποποίηση) (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιουλίου 2014).
- ΔΛΠ 27 (Τροποποιήσεις) «Μέθοδος της καθαρής θέσης στις ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Τα μέλη της Αρχής αναμένουν πως η υιοθέτηση αυτών των προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της ΡΑΕΚ, με εξαίρεση των πιο κάτω:

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Αυτό το πρότυπο είναι η πρώτη φάση της διαδικασίας για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση». Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων και είναι πιθανό να επηρεάσει το λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών μέσων της Αρχής. Το πρότυπο δεν είναι εφαρμόσιμο μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2013 και δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Εταιρεία δεν έχει αναλύσει τη συνολική επίδραση που θα έχει το ΔΠΧΑ 9.

Αναγνώριση εισοδημάτων

Το εισόδημα αποτελείται από την αξία τιμολόγησης για τέλη που αφορούν την χορηγία αδειών. Έσοδα από τα τέλη αναγνωρίζονται με βάση την χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται η σχετική άδεια χορηγήσεων. Τα έσοδα της Αρχής αναγνωρίζονται ως εξής:

•Πιστωτικοί τόκοι

Οι πιστωτικοί τόκοι από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζονται στο βαθμό που τα οικονομικά οφέλη είναι πιθανόν να εισχωρήσουν στην Αρχή και το εισόδημα μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Οι πιστωτικοί τόκοι προβλέπονται με βάση το χρόνο, σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό και το πραγματικό επιτόκιο που εφαρμόζεται, το οποίο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις υπολογισμένες μελλοντικές εισπράξεις μετρητών μέσω της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην καθαρή λογιστική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή λειτουργεί σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος και θα χρηματοδοτείται όπως και στη Δημόσια Υπηρεσία, δηλαδή μέσω του ετήσιου πούλολογισμού. Τα ωφελήματα πληρώνονται στην αφυπηρέτηση, το θάνατο ή την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το ποσό του ωφελήματος εξαρτάται από τη διάρκεια της υπηρεσίας και από το επίπεδο των αποδοχών.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων και το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος υπολογίζονται ετήσια με την αναλογιστική μέθοδο προβολής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές προκύπτουν από αλλαγές στο επιτόκιο με το οποίο προεξοφλούνται οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές για ωφελήματα και άλλων αναλογιστικών παραδοχών. Στις δαπάνες της ΡΑΕΚ αναγνωρίζεται το μη καταχωρημένο αναλογιστικό κέρδος ή ζημιά στην αρχή του έτους.

Χρεώστες και προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες

Χρεώστες ανεπίδεκτοι εισπράξεων διαγράφονται και επιπλέον γίνεται πρόβλεψη για συγκεκριμένους επισφαλείς χρεώστες, όπου θεωρείται αναγκαίο. Δε γίνεται οποιαδήποτε γενική πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες. Οι εμπορικοί χρεώστες αναφέρονται μετά από το συμψηφισμό της ειδικής πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, όταν υπάρχει.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Μετατροπή ξένου νομίσματος

(1) Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί η Αρχή ('το νόμισμα λειτουργίας'). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης της Αρχής.

(2) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημερομηνία της συναλλαγής. Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που είναι σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μη χρηματικά στοιχεία, όπως μετοχικοί τίτλοι που ταξινομήθηκαν ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα και στη συνέχεια συμπεριλαμβάνονται στο αποθεματικό εύλογης αξίας στα ίδια κεφάλαια.

Φορολογία

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιοσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12,5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιοσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	20
Μηχανήματα και εξοπλισμός	10
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10
Βιβλία	10

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη χρήση αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός στοιχείου ενεργητικού είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του στοιχείου ενεργητικού όταν είναι πιθανό πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Αρχή μεγαλύτερα από αυτά που αρχικά αναμένονταν σύμφωνα με την αρχική απόδοση του στοιχείου ενεργητικού. Οι σημαντικές ανακαινίσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ωφέλιμης ζωής του σχετικού στοιχείου ενεργητικού.

Ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη συνεχή χρήση του στοιχείου ενεργητικού. Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει κατά την πώληση ή την απόσυρση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και τη λογιστική αξία του στοιχείου ενεργητικού και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Αναβαλλόμενο εισόδημα

Το αναβαλλόμενο εισόδημα περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εισοδημάτων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Λογισμικά προγράμματα

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στη ΠΑΕΚ και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα στοιχεία ενεργητικού. Μετέπειτα, τα λογισμικά προγράμματα παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η απόσβεση αρχίζει όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Ένα άυλο στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός άυλου στοιχείου ενεργητικού, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται.

Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στη δίκαιη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλες προβλέψεις για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτους όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη πρόβλεψη επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση.

Τα στοιχεία ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα στοιχεία ενεργητικού που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωση αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του στοιχείου ενεργητικού. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της δίκαιης αξίας του στοιχείου ενεργητικού μείον έξοδα πωλήσεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Αρχής, από τη στιγμή που η Αρχή καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλόμενων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλες προβλέψεις για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτους όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη πρόβλεψη επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

(1) Ταξινόμηση

Η Αρχή ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της σε μετοχές και ομόλογα στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, δάνεια και εισπρακτέα, επενδύσεις που κατέχονται μέχρι τη λήξη και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση. Η ταξινόμηση των επενδύσεων εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού. Τα μέλη της Αρχής αποφασίζουν την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού κατά την αρχική αναγνώριση.

• Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα, τα οποία είτε ορίζονται στην κατηγορία αυτή ή δεν έχουν ταξινομηθεί σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, εκτός εάν τα μέλη της Αρχής προτίθενται να πωλήσουν τις επενδύσεις μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αναφοράς.

(2) Αναγνώριση και αποτίμηση

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Αρχή δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και τα έξοδα συναλλαγών χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαγράφονται όταν το δικαίωμα να εισπραχθούν χρηματικές ροές από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού έχει λήξει ή έχει μεταφερθεί και η Αρχή έχει ουσιαστικά μεταφέρει όλα τα ρίσκα και οφέλη ιδιοκτησίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, παρουσιάζονται μετέπειτα σε εύλογη αξία. Τα δάνεια και εισπρακτέα μέχρι τη λήξη παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας 'χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων' παρουσιάζονται στα αποτελέσματα στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν. Μερισματα που εισπράττονται από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα της Αρχής να εισπράξει.

Η εύλογη αξία των επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά βασίζεται στη χρηματιστηριακή τιμή πλειοδοτήσης. Εάν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν είναι ενεργή όπως επίσης και για μη εισηγμένες μετοχές, η Αρχή προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν τη χρήση πρόσφατων συναλλαγών που έγιναν σε καθαρά εμπορική βάση, αναφορά σε παρόμοιους τίτλους και μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών κάνοντας μέγιστη χρήση δεδομένων της αγοράς και ελάχιστη χρήση εσωτερικών δεδομένων της Αρχής. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών τίτλων που παρουσιάζονται σε ένα ξένο νόμισμα και ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση αναλύονται ανάμεσα σε συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μεταβολές στο αποσβεσμένο κόστος του τίτλου και άλλες μεταβολές στη λογιστική αξία του τίτλου. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά εισοδήματα. Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών και μη χρηματικών τίτλων που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά εισοδήματα.

Όταν τίτλοι που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση πωληθούν ή υποστούν απομείωση στην αξία, οι συσσωρευμένες αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στα άλλα συνολικά εισοδήματα, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα ως κέρδη και ζημιές από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση.

Ο τόκος στους τίτλους που είναι διαθέσιμοι προς πώληση ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα από μετοχικούς τίτλους διαθέσιμους προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα της Αρχής να εισπράξει.

Η Αρχή αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς κατά πόσον υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Στην περίπτωση μετοχικών τίτλων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμοι προς πώληση, μια

σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της μετοχής κάτω από το κόστος της λαμβάνεται υπόψη ως ένδειξη πιθανής απομείωσης στην αξία. Αν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση, η συσσωρευμένη ζημιά η οποία προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον ζημιές απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα, μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται και η μείωση μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης. Η απομείωση που αναγνωρίστηκε προηγουμένως αναστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων στο βαθμό που η λογιστική αξία της επένδυσης, κατά την ημερομηνία της αναστροφής, δεν υπερβαίνει αυτό που το αποσβεσμένο κόστος που θα υφίστατο αν η απομείωση δεν είχε αναγνωριστεί.

Όσον αφορά τις μετοχές διαθέσιμες προς πώληση, οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα προηγουμένως δεν αντιστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οποιαδήποτε αύξηση στην εύλογη αξία τους μετά τη μία ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα και θα συσσωρεύεται κάτω από τον τίτλο αποθεματικού επανεκτίμησης επενδύσεων. Όσον αφορά τις διαθέσιμες προς πώληση χρεογράφων, η ζημιά απομείωσης της ανατρέπεται στη συνέχεια μέσω των αποτελεσμάτων εάν η αύξηση στην εύλογη αξία της επένδυσης μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονός που επήλθε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στο δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Διαγραφή χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου ενεργητικού ή
- η Αρχή διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου, αλλά ανέλαβε συμβατική υποχρέωση για την πλήρη καταβολή των ταμειακών ροών σε τρίτο μέρος ή
- η Αρχή έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματά της επί των ταμειακών ροών του στοιχείου ενεργητικού ή είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του στοιχείου ενεργητικού ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του στοιχείου ενεργητικού, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του στοιχείου.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από άλλη από τον ίδιο δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιαστικά, τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση χειρίζεται ως διαγραφή της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας υποχρέωσης και η διαφορά στα σχετικά ποσά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Απομείωση στην αξία στοιχείων ενεργητικού

Τα στοιχεία ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα στοιχεία ενεργητικού που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του στοιχείου ενεργητικού. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της εύλογης αξίας του στοιχείου ενεργητικού μείον έξοδα πώλησεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμφηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμφηφισμού και τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή στοιχείων ενεργητικού για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν η Αρχή αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό στοιχείο ενεργητικού μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

Συγκριτικά ποσά

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά αναπροσαρμόζονται για να συνάδουν με τις μεταβολές στην παρουσίαση του τρέχοντος έτους.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η ΡΑΕΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας και άλλους κινδύνους που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει η ΡΑΕΚ στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

3.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο κίνδυνος τιμής αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων της Αρχής υπόκεινται σε κίνδυνο τιμής αγοράς λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων. Η Αρχή διαχειρίζεται τον κίνδυνο της τιμής αγοράς μέσω διασποράς του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

3.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο δανεισμός σε κυμαινόμενα επιτόκια εκθέτει τη ΡΑΕΚ σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές. Ο δανεισμός σε σταθερά επιτόκια εκθέτει τη ΡΑΕΚ σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία. Τα μέλη της ΡΑΕΚ παρακολουθούν τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργούν ανάλογα.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2014	2013
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	4,625,310	4,052,802
	<u>4,625,310</u>	<u>4,052,802</u>

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2014 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2014	2013
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	46,253	40,528
	<u>46,253</u>	<u>40,528</u>

3.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η ΡΑΕΚ δεν έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου. Η ΡΑΕΚ εφαρμόζει διαδικασίες που να βεβαιώνουν ότι οι πωλήσεις προϊόντων και παροχή υπηρεσιών γίνονται σε πελάτες με κατάλληλη ιστορία αξιοπιστίας και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτέων.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων ήταν:

	2014 €	2013 €
Εισπρακτέα ποσά	112,183	61,218
Μετρητά στην τράπεζα	3,172,099	1,882,090
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	<u>1,453,234</u>	<u>2,170,712</u>
	<u>4,737,516</u>	<u>4,114,020</u>

3.3.1 Πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα, μπορεί να καθοριστεί με αναφορά σε εξωτερικές πιστωτικές αξιολογήσεις (αν υπάρχουν) ή σε ιστορικές πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά αθέτησης εκπλήρωσης υποχρεώσεων από τα συμβαλλόμενα μέρη:

	2014 €	2013 €
Μετρητά στην τράπεζα και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις (1)		
Ca	-	1,954,169
Caa3	<u>4,625,233</u>	<u>2,098,633</u>
	<u>4,625,233</u>	<u>4,052,802</u>

(1) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης 'Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών' είναι μετρητά στο ταμείο.

Κανένα από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα δεν έχει τύχει επαναδιαπραγμάτευσης.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των καταθέσεων της Αρχής, με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζικών οργανισμών στους οποίους είναι οι καταθέσεις:

Κατηγορία βάσει αξιολογήσεων του Οίκου Moody's	Αρ. Τραπεζών	2014 €	2013 €
Ca	1	-	1,722,678
Caa3	2	<u>1,453,234</u>	<u>448,034</u>
		<u>1,453,234</u>	<u>2,170,712</u>

3.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Αρχής. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάσει της ενωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία η Αρχή μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

31 Δεκεμβρίου 2014	Λογιστική αξία	Εντός 3 μηνών
	€	€
Τραπεζικά παρατραβήγματα	7,929	7,929
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	11,823	11,823
	<u>19,752</u>	<u>19,752</u>
	<u><u>19,752</u></u>	<u><u>19,752</u></u>
31 Δεκεμβρίου 2014	Λογιστική αξία	Εντός 3 μηνών
	€	€
Τραπεζικά παρατραβήγματα	2,744	2,744
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	13,891	13,891
	<u>16,635</u>	<u>16,635</u>
	<u><u>16,635</u></u>	<u><u>16,635</u></u>

3.5 Άλλοι κίνδυνοι

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες της Αρχής. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα την Αρχή.

Εκτίμηση εύλογων αξιών

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων της ΡΑΕΚ είναι περίπου οι ίδιες, όπως και τα ποσά που παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργές αγορές, όπως οι εμπορικές και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία αναφοράς. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που κατέχει η Αρχή είναι η τιμή πλειοδότησης. Η κατάλληλη χρηματιστηριακή τιμή για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι η τρέχουσα τιμή ζήτησης.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Η Αρχή κάνει υπολογισμούς και παραδοχές σε σχέση με το μέλλον. Ως αποτέλεσμα οι λογιστικοί υπολογισμοί σπανίως ισούνται με τα πραγματικά αποτελέσματα. Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανόν να προκαλέσουν ουσιώδη αναπροσαρμογή στη λογιστική αξία στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος παρουσιάζονται πιο κάτω:

• Απομείωση αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση

Η Αρχή ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για να αποφασίσει πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης. Στην άσκηση της κρίσης αυτής, η Αρχή εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια και την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους και την

χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της επένδυσης συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, οι μεταβολές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

• Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο έλεγχος για απομείωση διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανakλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το στοιχείο ενεργητικού. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους στοιχείου ενεργητικού, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το στοιχείο ενεργητικού.

• Απομείωση άυλων στοιχείων ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς τους και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Για τα άυλα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται από συνενώσεις επιχειρήσεων, ως κόστος αγοράς θεωρείται η εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού με απεριόριστη ζωή ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστο μία φορά ανά έτος. Ο έλεγχος αυτός διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των άυλων στοιχείων ενεργητικού, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανakλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το στοιχείο ενεργητικού. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους στοιχείου ενεργητικού, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το στοιχείο ενεργητικού.

5. Εισοδήματα

	2014 €	2013 €
Ετήσια τέλη	1,847,065	1,704,609
Τέλη παροχής υπηρεσιών	100,139	92,269
	<u>1,947,204</u>	<u>1,796,878</u>

6. Άλλα έσοδα

	2014 €	2013 €
Πιστωτικοί τόκοι	66,401	129,947
Άλλα έσοδα και έσοδα από Ευρωπαϊκά προγράμματα	12,335	19,220
Διαγραφή για το έτος εισπρακτέων από Ευρωπαϊκά προγράμματα	17,626	8,813
	<u>96,362</u>	<u>157,980</u>

7. Ζημιά από επενδυτικές δραστηριότητες

	2014 €	2013 €
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση	(71,905)	(1,586,136)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των επενδύσεων που κατέχονται μέχρι τη λήξη	-	(2,385,802)
	<u>(71,905)</u>	<u>(3,971,938)</u>

8. Κέρδος/(ζημιά) από εργασίες

Το κέρδος/(ζημιά) από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:
 Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή (περιλαμβάνεται στα "Εξοδα διοίκησης") (Σημ.15)
 Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ.14)
 Παροχές προσωπικού συμπεριλαμβανομένων και των Συμβούλων υπό την εκτελεστική τους ιδιότητα (Σημ.9)
 Αμοιβή ελεγκτών τρέχοντος έτους
 Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών

	2014 €	2013 €
	827	1,028
	14,682	19,940
	965,257	761,744
	3,600	3,200
	<u>1,400</u>	<u>-</u>

9. Παροχές προσωπικού

Μισθοί και ημερομίσθια
 Κοινωνικές ασφάλισεις και άλλα ταμεία
 Εξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ.10)

	2014 €	2013 €
	603,916	624,143
	75,603	72,707
	285,738	64,894
	<u>965,257</u>	<u>761,744</u>

10. Ωφελήματα υπαλλήλων

Η ΡΑΕΚ παρέχει στο προσωπικό της ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Πολιτική της ΡΑΕΚ είναι η διενέργεια ανεξάρτητης αναλογιστικής εκτίμησης των υποχρεώσεων για την παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης κάθε χρόνο.

Η πλέον πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 με βάση τις πιο κάτω υποθέσεις:

	2014	2013
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2.4%	3.3%
Πληθωρισμός	2.5%	2.5%
Γενική αύξηση μισθών	0.25%	0.25%
Ολική αύξηση μισθών	2015 2016: 0.00%, 2017+: 1.5% για	1.5% για τον
	τον πληθωρισμό και τη γενική	πληθωρισμό και τη
	αύξηση των μισθών συν	γενική αύξηση των
	κλίμακα για προαγωγές και	μισθών συνκλίμακα
	προσαυξήσεις	για προαγωγές και
		προσαυξήσεις
Ποσοστό αύξησης συντάξεων	1.25%	1.25%
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	2.00%	2.00%
Πίνακας θνησιμότητας	75% του PA90	80% του PA90

Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό €285,738 (2013: €64,894) έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα σύμφωνα με την πιο πάνω αναλογιστική εκτίμηση. Το ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως ακολούθως:

	2014	2013
	€	€
Τρέχουσες δαπάνες υπηρεσίας	44,299	44,852
Τόκος στην υποχρέωση	21,290	20,042
Κόστος προϋπηρεσίας	220,149	-
	<u>285,738</u>	<u>64,894</u>

Κίνηση αποθεματικών προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου αφυπηρέτησης όπως περιλαμβάνεται στα λοιπά στοιχεία παθητικού:

	2014	2013
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	615,636	636,253
Πρόβλεψη για το έτος	285,738	64,894
Αναλογιστική Ζημιά/ (Κέρδος) στην Υποχρέωση	185,430	(99,842)
Εισφορές μελών	14,754	14,331
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>1,101,558</u>	<u>615,636</u>

Η υπολογιζόμενη αναλογιστική θέση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν ως εξής:

	2014	2013
	€	€
Αξία υποχρεώσεων σχεδίου	<u>1,101,558</u>	<u>615,636</u>
	<u>1,101,558</u>	<u>615,636</u>
Αποθεματικά προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	<u>1,101,558</u>	<u>615,636</u>

11. Έξοδα χρηματοδότησης

	2014	2013
	€	€
Τόκοι πληρωτέοι	-	7,777
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης	968	1,573
	<u>968</u>	<u>9,350</u>

12. Φορολογία

	2014	2013
	€	€
Αμυντική εισφορά τρέχοντος έτους	19,920	30,979
Χρέωση έτους	<u>19,920</u>	<u>30,979</u>

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 12,5% (2012:10%).

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30% (2012:15%). Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις μερίσματα από το εξωτερικό μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το

2014 και μετά.

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιοσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12,5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

13. Μερίσματα

Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος

2014	2013
€	€
31,119	31,306
<u>31,119</u>	<u>31,306</u>

Τα μερίσματα που λογίζονται ότι πληρώνονται σε πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου υπόκεινται σε εισφορά για την άμυνα με ποσοστό 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το 2014 και μετά.

14. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Μηχανήματα και εξοπλισμός	Οχήματα	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	Βιβλία	Σύνολο
	€	€	€	€	€	€
Κόστος						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	25,807	66,630	22,844	72,248	4,770	192,299
Προσθήκες	18,053	-	-	119	94	18,266
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014	43,860	66,630	22,844	72,367	4,864	210,565
Προσθήκες	1,103	3,293	-	278	-	4,674
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	44,963	69,923	22,844	72,645	4,864	215,239
Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	21,117	36,670	22,844	48,904	2,648	132,183
Επιβάρυνση για το έτος	5,571	6,655	-	7,228	486	19,940
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014	26,688	43,325	22,844	56,132	3,134	152,123
Επιβάρυνση για το έτος	5,653	5,678	-	2,865	486	14,682
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	32,342	49,003	22,844	58,997	3,620	166,806
Καθαρή λογιστική αξία						
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	12,621	20,920	-	13,648	1,244	48,433
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013	17,172	23,305	-	16,235	1,730	58,442

15. Άυλα στοιχεία ενεργητικού

	Λογισμικά προγράμματα €	Σύνολο €
Κόστος		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	12,471	12,471
Προσθήκες	1,063	1,063
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014	13,534	13,534
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	13,534	13,534
Διαγραφή		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	11,324	11,324
Διαγραφή για το έτος (Σημ.8)	1,028	1,028
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014	12,352	12,352
Διαγραφή για το έτος (Σημ.8)	827	827
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	13,179	13,179
Καθαρή λογιστική αξία		
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	355	355
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013	1,182	1,182

16. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

	2014 €	2013 €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	528,712	-
Προσθήκες	-	2,114,848
Χρέωση για απομείωση στην αξία	(71,905)	(1,586,136)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	456,807	528,712

Τα ακόλουθα περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση:

	2014 €	2013 €
Χρέωση για απομείωση στην αξία	(71,905)	(1,586,136)
Καθαρή (ζημιά) από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	(71,905)	(1,586,136)

17. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά

	2014	2013
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	42,621	6,521
Προκαταβολές και προπληρωμές	15,770	16,432
Δεδουλευμένα έσοδα	30,783	15,919
Εισπρακτέα από Ευρωπαϊκά προγράμματα	38,778	38,778
	<u>127,952</u>	<u>77,650</u>

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

18. Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο

	2014	2013
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	341	2,896
Μετρητά στην τράπεζα	3,172,099	1,882,090
Καταθέσεις προθεσμίας	1,453,234	2,170,712
	<u>4,625,674</u>	<u>4,055,698</u>

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2014	2013
	€	€
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	4,625,674	4,055,698
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ.19)	(7,929)	(2,744)
	<u>4,617,745</u>	<u>4,052,954</u>

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 3 των οικονομικών καταστάσεων.

19. Δανεισμός

	2014	2013
	€	€
Βραχυπρόθεσμα δάνεια		
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ.18)	<u>7,929</u>	<u>2,744</u>

20. Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις

	Προβλέψεις για συντάξεις €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	650,584
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	64,894
Αναλογιστικό κέρδος	(99,842)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2013/ 1 Ιανουαρίου 2014	615,636
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	300,492
Αναλογιστική ζημιά	185,430
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	1,101,558

21. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2014 €	2013 €
Εμπορικοί πιστωτές	11,823	12,191
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	10,707	-
Οφειλόμενα έξοδα	13,331	47,047
Άλλοι πιστωτές	-	1,700
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	31,119	-
	66,980	60,938

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

22. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2014 €	2013 €
Χορηγίες από Ευρωπαϊκά προγράμματα	38,191	55,817
	38,191	55,817
Αναβαλλόμενο εισόδημα πέραν του ενός έτους	(20,565)	(38,191)
Αναβαλλόμενο εισόδημα εντός ενός έτους	17,626	17,626

23. Επιστρεπτέοι φόροι

	2014 €	2013 €
Εταιρικός φόρος	(24,778)	(24,778)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	9,234	4,775
	(15,544)	(20,003)

24. Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής

Η Κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση στον Κυπριακό τραπεζικό τομέα σε συνδυασμό με τη μη δυνατότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας να αντλήσει δανεισμό από τις διεθνείς χρηματαγορές. Ως αποτέλεσμα, η Κυπριακή Δημοκρατία εισήλθε σε διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (η «Τρόικα»), για οικονομική στήριξη, οι οποίες κατέληξαν σε επίτευξη συμφωνίας και λήψη απόφασης από το Eurogroup στις 25 Μαρτίου 2013. Η απόφαση συμπεριλάμβανε την αναδιάρθρωση των δυο μεγαλύτερων τραπεζών στην Κύπρο μέσω «Διάσωσης με Ίδια Μέσα». Κατά το 2013 η Κυπριακή οικονομία σημείωσε περαιτέρω συρρίκνωση με μείωση στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Μετά τα θετικά αποτελέσματα της πρώτης και της δεύτερης τριμηνιαίας αξιολόγησης του οικονομικού προγράμματος της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κατά τη διάρκεια του 2013, το Eurogroup ενέκρινε την εκταμίευση των προγραμματισμένων δόσεων της οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο.

Η αβέβαιη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο, η περιορισμένη διαθεσιμότητα ρευστότητας για δανειοδότηση, η αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα με τη χρήση ίδιων μέσων στις περιπτώσεις της Λαϊκής Τράπεζας και της Τράπεζας Κύπρου, και η επιβολή περιοριστικών μέτρων στις τραπεζικές συναλλαγές σε συνδυασμό με την τρέχουσα κατάσταση στο τραπεζικό σύστημα και τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση, θα μπορούσαν να επηρεάσουν:

- Την ικανότητα των εμπορικών και άλλων χρεωστών της Αρχής να αποπληρώσουν τα οφειλόμενα προς την Εταιρεία ποσά.
- Τις αναμενόμενες ταμειακές ροές της Διεύθυνσης της Αρχής αναφορικά με την αξιολόγηση απομείωσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Στις 22 Μαρτίου 2013, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας ψήφισε νομοθεσία που αφορά την επιβολή περιοριστικών μέτρων αναφορικά με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Κύπρο. Η έκταση και η διάρκεια των περιοριστικών μέτρων αποφασίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών και το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αυτά έχουν τεθεί σε ισχύ στις 28 Μαρτίου 2013. Τα μέλη της ΠΑΕΚ παρακολουθούν τις εξελίξεις σε σχέση με τους εν λόγω περιορισμούς και αξιολογούν τις επιπτώσεις στις δραστηριότητες της Αρχής.

Οι οικονομικές συνθήκες που περιγράφονται πιο πάνω μαζί με τις επιδράσεις των αποτελεσμάτων της απόφασης του Eurogroup της 25 Μαρτίου 2013 για την Κύπρο μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις για τους οφειλέτες της Αρχής (αδυναμία να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς τη ΠΑΕΚ), τους προμηθευτές (αδυναμία να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους), και τα έσοδα (μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της Αρχής λόγω της μειωμένης αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών).

Τα μέλη της ΠΑΕΚ έχουν αξιολογήσει:

- (1) Κατά πόσον οποιοσδήποτε προβλέψεις απομείωσης κρίνονται αναγκαίες για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος, με την εξέταση της οικονομικής κατάστασης και των προοπτικών αυτών των στοιχείων ενεργητικού στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Οι προβλέψεις για εμπορικά εισπρακτέα προσδιορίζονται με τη χρήση του μοντέλου «προκληθισών ζημιών» που απαιτείται από τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης για εισπρακτέα που προέκυψαν από γεγονότα του παρελθόντος και δεν επιτρέπουν την αναγνώριση ζημιών απομείωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικά γεγονότα, ασχέτως της πιθανότητας αυτών των μελλοντικών γεγονότων.

Τα μέλη της ΠΑΕΚ δεν είναι σε θέση να προβλέψουν όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση της ΠΑΕΚ.

Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, η Διεύθυνση της Αρχής έχει συμπεράνει ότι δεν χρειάζονται προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης.

25. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ΠΑΕΚ δεν είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

26. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

Εντός ενός έτους

Μεταξύ ενός και πέντε ετών

2014	2013
€	€
259,920	20,700
48,152	-
<u>308,072</u>	<u>20,700</u>

27. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 5 και 6

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σελίδα	2014 €	2013 €
Εισοδήματα			
Ετήσια τέλη		1,847,065	1,704,609
Τέλη παροχής υπηρεσιών		100,139	92,269
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης			
Τόκοι από τράπεζες		66,401	129,900
Τόκοι από πελάτες		-	47
Άλλα έσοδα και έσοδα από Ευρωπαϊκά προγράμματα		12,335	19,220
Διαγραφή για το έτος εισπρακτέων από Ευρωπαϊκά προγράμματα		17,626	8,813
		<u>2,043,566</u>	<u>1,954,858</u>
Λειτουργικά έξοδα			
Έξοδα διοίκησης	32	(1,680,669)	(1,401,131)
		<u>362,897</u>	<u>553,727</u>
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης			
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση		(71,905)	(1,586,136)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των επενδύσεων που κατέχονται μέχρι τη λήξη		-	(2,385,802)
Κέρδος/(ζημιά) από εργασίες		<u>290,992</u>	<u>(3,418,211)</u>
Έξοδα χρηματοδότησης	33	(968)	(9,350)
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) για το έτος πριν τη φορολογία		<u><u>290,024</u></u>	<u><u>(3,427,561)</u></u>

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	2014 €	2013 €
Έξοδα διοίκησης		
Αμοιβή συμβούλων	248,136	258,391
Μισθοί προσωπικού	355,780	365,752
Κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ.	75,603	72,707
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος	285,738	64,894
Ενοίκια	78,300	87,725
Έξοδα κοινόχρηστων χώρων	2,052	2,114
Διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων	-	724
Δώρα	-	225
Ηλεκτρισμός	16,809	17,789
Καθαριότητα και υδατοπρομήθεια	5,142	3,764
Ασφάλιστρα	1,314	1,317
Επιδιορθώσεις και ανακαινίσεις	3,660	678
Διάφορα έξοδα	261	696
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	4,903	4,722
Γενικά έξοδα ευρωπαϊκών προγραμμάτων	12,654	-
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	14,080	18,788
Συνδρομές και εισφορές	15,998	16,772
Εφημερίδες και περιοδικά	247	280
Συντήρηση εξοπλισμού	2,561	1,685
Εκπαίδευση προσωπικού	393	2,463
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή	4,037	2,919
Αμοιβή ελεγκτών τρέχοντος έτους	3,600	3,200
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	1,400	-
Λογιστικά δικαιώματα	238	4,853
Δικηγορικά έξοδα	17,017	20,180
Χαρτόσημα	670	-
Πρόστιμα	200	-
Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	57,175	52,386
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	294	648
Μη επιστρεπτέο ΦΠΑ	62,339	52,952
Φιλοξενία	4,449	4,936
Έξοδα οχημάτων	2,283	3,030
Μεταφορικά	776	1,805
Έξοδα συμβουλευτικών υπηρεσιών	300,722	224,366
Ανακοινώσεις Δημοσιεύσεις	143	1,927
Διάφορα επιδόματα και έξοδα παραστάσεων	19,981	20,910
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων	35,964	34,208
Συνέδρια	5,041	-
Υπηρεσίες τρίτων	25,200	30,357
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	827	1,028
Αποσβέσεις	14,682	19,940
	1,680,669	1,401,131

ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	2014	2013
	€	€
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Πάνω σε τραπεζικά παρατραβήγματα	-	5,184
Τόκοι φόρων	-	2,593
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	968	1,573
	<u>968</u>	<u>9,350</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Εισόδημα €	Ποσοστό	Αμυντική Εισφορά € σεντ
ΤΟΚΟΙ			
Τόκοι για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	66,401		
	<u>66,401</u>	30%	19,920.30
Μείον: εισφορά που αποκόπηκε στην πηγή			(19,920.30)
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ			<u>-</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σελίδα	€	€
Κέρδος ως η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	31		290,024
Πλέον:			
Αποσβέσεις		15,509	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση		71,905	
Πρόστιμα		<u>200</u>	
			<u>87,614</u>
			377,638
Μείον:			
Εκπτώσεις για ετήσια φθορά	34	18,244	
Πιστωτικοί τόκοι		66,401	
Άλλα έσοδα που δεν φορολογούνται		<u>292,993</u>	
			<u>(377,638)</u>
Καθαρό φορολογητέο κέρδος έτους			<u>-</u>
Καθαρό φορολογητέο εισόδημα			<u>-</u>

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

ΚΥΠΡΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

ΚΥΠΡΟΥ

Περιεχόμενα

Πρόλογος από το Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	91
Αποστολή και Στόχοι του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	92
Λειτουργία του Συστήματος και η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας	93
Περιγραφή των Δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ κατά το Έτος 2014	94
Οργάνωση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	95
Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους	96
Διαχείριση Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας	98
Συνδέσεις Παραγωγών και Καταναλωτών στο Σύστημα Μεταφοράς	100
Λειτουργία Συστήματος	101
Ανάπτυξη Συστήματος Παραγωγής	106
Ανάπτυξη Συστήματος Μεταφοράς	108
Έργα και Δραστηριότητες ΔΣΜΚ	109
Στοιχεία Λειτουργίας Συστήματος Παραγωγής/Μεταφοράς	110
Αξιοπιστία Συστήματος	114
Οικονομικές Καταστάσεις ΔΣΜΚ	117

Ταχυδρομική Διεύθυνση

Ευαγγελίστριας 68, CY-2057 Στρόβολος
Λευκωσία - Κύπρος Τ.Θ. 25036
CY-1306 Λευκωσία, Κύπρος

Για γρήγορη Επικοινωνία

Τηλέφωνο: +357 22 611 611
Τηλεμοιότυπο: +357 22 611 666
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: mail@dsm.org.cy
Ιστοσελίδα: www.dsm.org.cy

Διευθυντής

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης
BSc(Hons), MSc, PhD, CEng, MIET

Διευθυντής Λειτουργίας και Προσωπικού

Χρίστος Τουφεξής
BSc(Hons), MBA, MIET, CEng

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το 2014 ήταν ακόμα μια χρονιά σημαντικών γεγονότων, εξελίξεων και προκλήσεων στον τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας στον τόπο, μέσα στις δύσκολες συνθήκες που έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της συνέχισης της οικονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας που αναπόφευκτα επηρέασε και τη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος.

Κατά την καλοκαιρινή περίοδο αιχμής, η ζήτηση περιορίστηκε στα 910 MW, σε σύγκριση με 1.148 MW το 2010 και 998 MW το 2012. Η συνολική διαθέσιμη παραγωγή του συστήματος το 2014 ήταν 1.477,5 MW.

Από τα μέσα του 2010 και μετά άρχισε να αυξάνεται η σύνδεση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου και η εγκατεστημένη ισχύς στο τέλος του 2014 ξεπέρασε τα 216 MW (146,7 MW Αιολικά, 61 MW Φωτοβολταϊκά και 9 MW Βιομάζα).

Το ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας το 2014 ήταν 7% επί της συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

Με την αναμενόμενη εγκατάσταση επιπρόσθετων φωτοβολταϊκών συστημάτων, η εγκατεστημένη ισχύς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα. Η απότομη αύξηση στη διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου, παρόλο που είναι επιθυμητή και αναγκαία, πρέπει να γίνει κατά τρόπο ισορροπημένο, έτσι που να μην επηρεασθεί η ασφάλης, αξιόπιστη και ομαλή λειτουργία του συστήματος.

Ο ΔΣΜΚ ως ο μοναδικός Εκδότης Εγγυήσεων Προέλευσης στην Κυπριακή Δημοκρατία για την παραγόμενη ενέργεια από τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Υψηλής Απόδοσης, λειτουργεί τώρα το αναγκαίο Ηλεκτρονικό Μητρώο, όπως απαιτείται από τις σχετικές νομοθεσίες.

Το 2014 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι εργασίες αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας, το οποίο αποτελεί το κύριο και βασικό εργαλείο του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας της Κύπρου, μέσω του οποίου γίνεται σε πραγματικό χρόνο η διαχείριση, ο έλεγχος και η λειτουργία του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου, αλλά και η αποκατάσταση της παροχής σε περιπτώσεις βλαβών ή προγραμματισμένων διακοπών. Μετά από συντονισμένες προσπάθειες του ΔΣΜΚ, εξασφαλίστηκε συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την αναβάθμιση του σημαντικού αυτού συστήματος.

Το 2014 προωθήθηκαν οι διαδικασίες για τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού με βάση το μοντέλο Αγοράς που αποφασίστηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο ΕΕΒ&Τ. Προς τούτο, ο ΔΣΜΚ ανέθεσε σε εξειδικευμένο οίκο την ετοιμασία των νέων Κανόνων Αγοράς και για να βοηθήσει στην ετοιμασία των προδιαγραφών για αγορά του αναγκαίου λογισμικού για τη Διαχείριση της Αγοράς. Η υλοποίηση του έργου της Αγοράς Ηλεκτρισμού είναι ένα πολύ δύσκολο και απαιτητικό εγχείρημα. Η δε λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού είναι από τις πιο πολύπλοκες σε κανονισμούς και διαδικασίες αγοράς στον κόσμο, λόγω της φύσης του προϊόντος και των σημαντικών επιπτώσεων στην οικονομία του τόπου. Με βάση τη σχετική νομοθεσία, ο ΔΣΜΚ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού και προς τούτο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να είναι έτοιμος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δύσκολο αυτό έργο.

Στα πλαίσια της όλης συντονισμένης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού προς τους καταναλωτές, ο ΔΣΜΚ, αναλαμβάνοντας ακόμα και ρίσκα, λειτουργεί το ηλεκτρικό σύστημα κατά τον πιο οικονομικό τρόπο, με τις πιο αποδοτικές μονάδες του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού να αξιοποιούνται στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

*Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης
Διευθυντής Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου*

ΑΠΟΣΤΟΛΗ & ΣΤΟΧΟΙ

ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οι πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 72/2009 μεταφέρθηκαν στη Κυπριακή Νομοθεσία με τον τροποποιητικό Νόμο 211(I)/2012. Ο πιο πάνω τροποποιητικός Νόμος περιλαμβάνει σημαντικές πρόνοιες ως προς τη νομική υπόσταση του ΔΣΜΚ ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο 58(7), είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η διασαφήνιση αυτή ήταν απαραίτητη για το ρόλο του ΔΣΜΚ, ως μια ανεξάρτητη οντότητα, επιφορτισμένη με τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς και της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο. Ο τροποποιητικός νόμος περιέχει επίσης αριθμό προνοιών που ενισχύουν την οικονομική και διοικητική ανεξαρτησία του ΔΣΜΚ. Λόγω του ότι η ετοιμασία Κανόνων Προσωπικού του ΔΣΜΚ δεν προχώρησε εν όψει των νέων τροποποιήσεων στη νομοθεσία, ορισμένες από τις πρόνοιες του πιο πάνω νόμου δεν έχουν εφαρμοστεί.

Βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης των παραγωγών ηλεκτρισμού στο Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/ Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

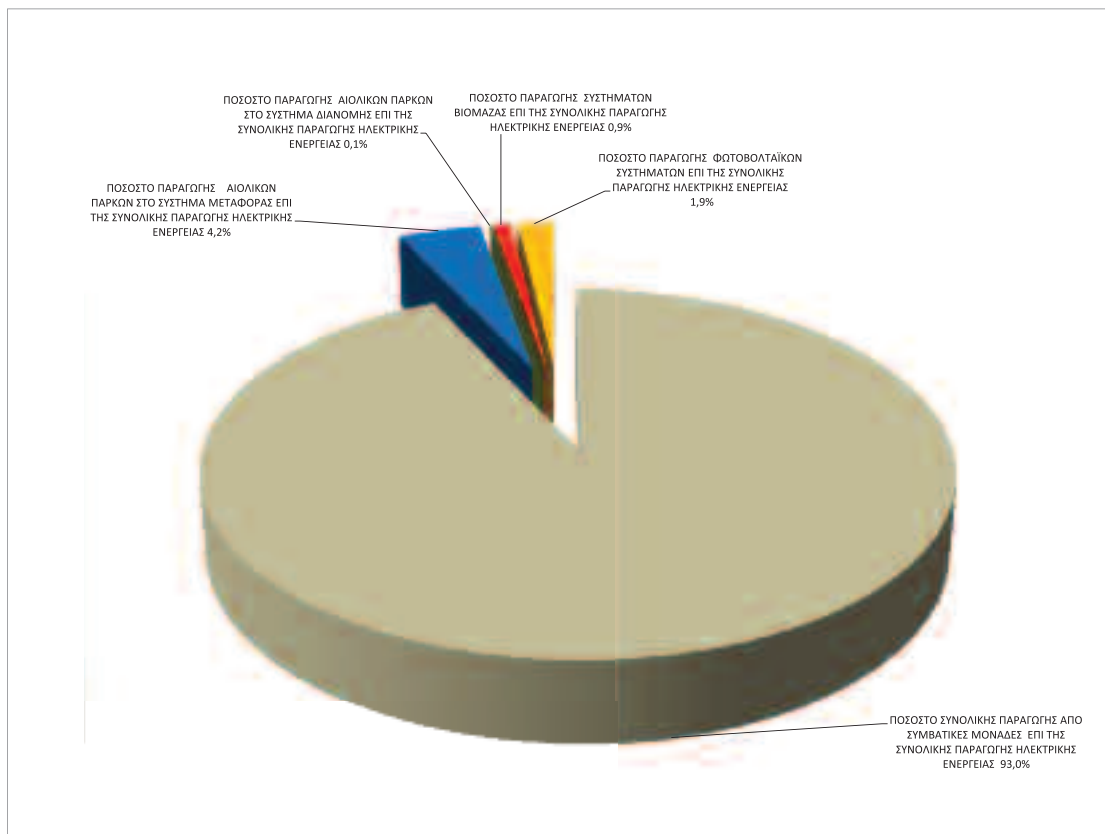
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ & Η ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κατά το 2014, υπήρξε απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές. Σε καμία περίπτωση δεν χρειάστηκε να ενεργοποιηθεί το πρόγραμμα της εκπετροπής αποκοπής φορτίου, λόγω της ικανοποιητικής διαθέσιμης παραγωγής που επιτεύχθηκε με την επαναλειτουργία όλων των μονάδων στον ΗΣ Βασιλικού που ολοκληρώθηκε περί τα τέλη του 2013.

Στα πλαίσια του υπό ανασκόπηση έτους δεν έγινε οποιαδήποτε σύνδεση μονάδων παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς. Στο Σύστημα Διανομής, συνδέθηκαν Εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών συνολικής δυναμικότητας 27,3 MW.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ κατά το 2014 ανήλθε στα 299,821 MWh, που αντιπροσωπεύει το 7% της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

Η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας λειτούργησε μέσα στο 2014 με μόνο συμμετέχοντα την ΑΗΚ. Οι συμμετέχοντες από πλευράς παραγωγών ΑΠΕ συνέχισαν την παραγωγή τους και τη διοχέτευση Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Αγορά μέσω Συμβάσεων Αγοράς με την ΑΗΚ, όπως απαιτείται από τα Σχέδια Χορηγιών, στα οποία είναι ενταγμένοι, καθώς επίσης και Σχέδια Συμψηφισμού Παραγωγής.

Σχ.1 - Ποσοστό Παραγωγής ΑΠΕ επί της Συνολικής Παραγωγής στο Σύστημα της Κύπρου για το έτος 2014

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΣΜΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014

Το 2014 ήταν μια κρίσιμη περίοδος για το ΔΣΜΚ. Η συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση εξακολούθησε να επηρεάζει τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας που αναπόφευκτα είχε επιπτώσεις και στη λειτουργία του συστήματος. Η χαμηλή φόρτιση ειδικά κατά τη διάρκεια νυκτερινών περιόδων, είχε άμεση επίπτωση στην ροή άεργου ισχύος καθώς και περιορισμό στην μέγιστη αιολική παραγωγή.

Οι διεργασίες για την λειτουργία Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στη Κύπρο συνεχίστηκαν με εντατικό ρυθμό. Ο ΔΣΜΚ δεσμεύτηκε με ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του νέου μοντέλου αγοράς που εισηγήθηκαν οι σύμβουλοι της ΡΑΕΚ και υιοθετήθηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο. Για την πραγματοποίηση του απαιτητικού χρονοδιαγράμματος της λειτουργίας της Αγοράς, οι δραστηριότητες του ΔΣΜΚ κατά το 2014 ήταν αισθητά αυξημένες.

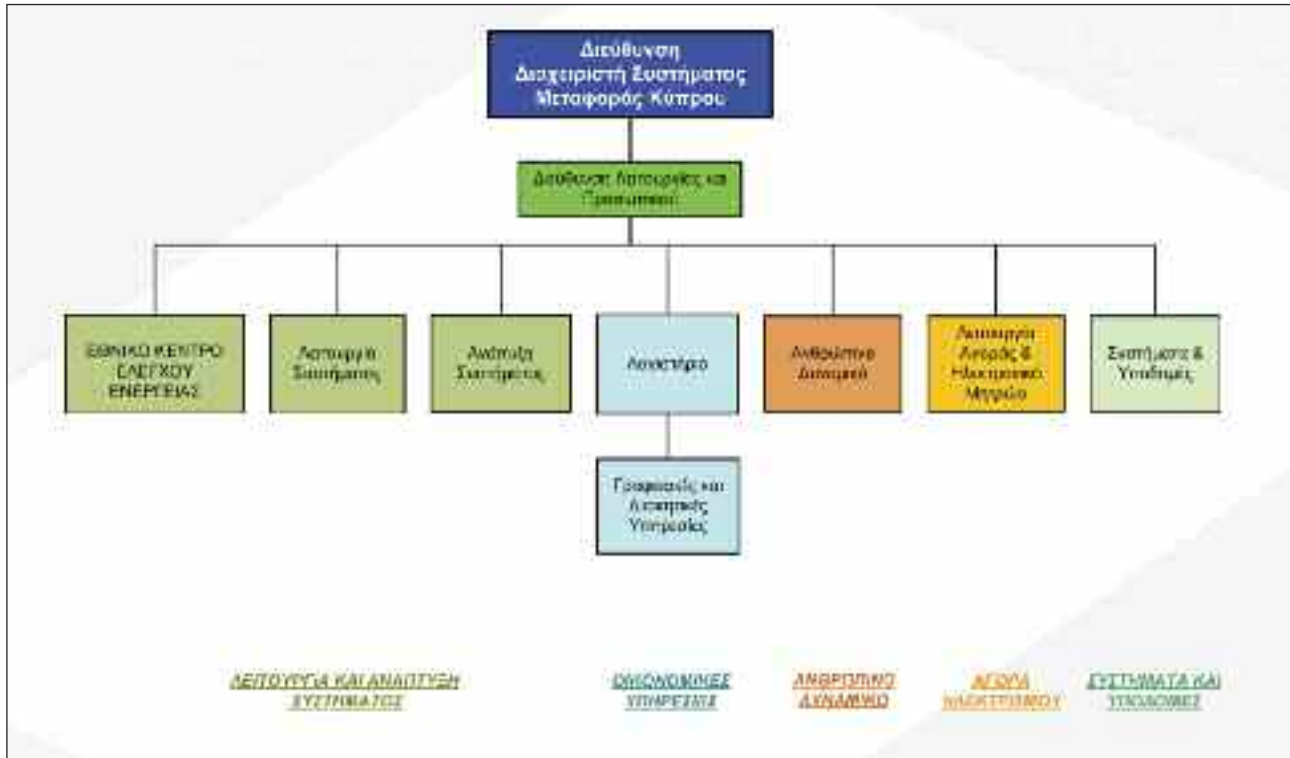
Για την αντιμετώπιση των πιο πάνω σημαντικών προκλήσεων ο ΔΣΜΚ, στο διπλό του ρόλο, αυτό της λειτουργίας του Συστήματος και αυτό της λειτουργίας της Αγοράς, είχε υποχρέωση και ανταποκρίθηκε ανάλογα.

Παρατίθενται πιο κάτω οι κύριες δραστηριότητες που καταγράφηκαν κατά το 2014:

- Η επιπρόσθετη στελέχωση του ΔΣΜΚ και η αναβάθμιση της διοικητικής ανεξαρτησίας του ΔΣΜΚ όπως προκύπτει από τον τροποποιητικό νόμο.
- Η συμμετοχή του ΔΣΜΚ στη μελέτη μαζί με τον συμβουλευτικό οίκο ECCO International Inc για την αναθεώρηση του μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού.
- Η ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E) και η διαμόρφωση των Κωδίκων Δικτύου.
- Η ετοιμασία της μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού που επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την χονδρική και λιανική Αγορά Ηλεκτρισμού.
- Η ετοιμασία και υποβολή στη ΡΑΕΚ των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου Μεταφοράς, Επικουρικών Υπηρεσιών, Μακροχρόνιας Εφεδρείας και Λειτουργικών Εξόδων ΔΣΜΚ.
- Η ένταξη στο Σύνδεσμο Εκδοτών Ευρώπης (AIB) για εμπορία Εγγυήσεων Προέλευσης με το εξωτερικό και η υπογραφή νέας σύμβασης παροχής υπηρεσιών με την εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών Exergia A.E. για την αναβάθμιση του Ηλεκτρονικού Μητρώου για να καταστεί πλήρως συμβατό με τον διακομιστή της AIB.

- Η διαχείριση 502 αιτήσεων από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για τη διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.
- Η ετοιμασία προγραμμάτων συντήρησης μονάδων παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής.
- Η πρόγνωση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής επί καθημερινής βάσεως για να γίνεται σωστός καταρτισμός στο Πρόγραμμα Παραγωγής της επόμενης μέρας.
- Οι μελέτες ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος.
- Οι μελέτες ανάλυσης συστήματος για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του έτους 2014 και την ελαχιστοποίηση του κόστους Παραγωγής. Επιπρόσθετα, μελετήθηκε η λειτουργία του σχεδίου απόρριψης φορτίου λόγω υποσυχνότητας και λόγω ρυθμού πτώσης της συχνότητας
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή λογισμικού για τον αυτόματο περιορισμό της Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής για να διασφαλίζεται η ασφαλής λειτουργία του συστήματος.
- Η πρόβλεψη της μέγιστης ηλεκτρικής ισχύος για την περίοδο 2014-2023.
- Η σύνδεση ενός νέου υποσταθμού μεταφοράς 66/11 kV στα πλαίσια ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς.
- Η αναβάθμιση δύο (2) υποσταθμών από 40 MVA σε 80 MVA και από 71,5 MVA σε 80 MVA, αντίστοιχα.
- Η ενεργοποίηση νέων κυκλωμάτων-εναέριων γραμμών/υπόγειων καλωδίων.
- Η αποξήλωση δύο (2) υποσταθμών μεταφοράς 66 kV.
- Η αποξήλωση όλων των ατμογεννητριών και του σχετικού του εξοπλισμού που αφορούσε τη Μονάδα Αφαλάτωσης, στον Η/Σ Μονής
- Ετοιμασία του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για τη περίοδο 2014-2023.
- Η εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης Άεργου Ισχύος.
- Η αναβάθμιση του Συστήματος Τηλεχειρισμού και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) και η ομαλή μετάβαση από το παλαιό, στο νέο σύστημα.
- Η επέκταση του ΣΤΗΔΕ με τη σύνδεση του Υποσταθμού Μεταφοράς Νέα Τριμίκλινη.
- Η χρήση του Δυναμικού Μοντέλου του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου για μελέτες ευστάθειας του συστήματος.
- Η λειτουργία του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) στα Συστήματα Παραγωγής/Μεταφοράς.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κατά το 2014 ο ΔΣΜΚ λειτούργησε με το πιο πάνω οργανόγραμμα.

Εντός του έτους 2014 συμφωνήθηκε με την Αρχή Ηλεκτρισμού, αύξηση των θέσεων προσωπικού στο ΔΣΜΚ, από 31 σε 36 θέσεις, ενώ η θέση Ανώτερος Μηχανικός-Βοηθός Διευθυντής (Λειτουργικές Τηλεπικοινωνίες – ΣΤΗΔΕ) έχει μεταφερθεί στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Συγκεκριμένα, μέσα στο 2014, τοποθετήθηκε στο ΔΣΜΚ προσωπικό για τις πιο κάτω θέσεις:

- Ένας (1) Βοηθός Διευθυντής (Έργο Αγοράς): Ανέλαβε καθήκοντα σχετικά με το έργο της Αγοράς Ηλεκτρισμού και το νέο μοντέλο Αγοράς που προτείνεται από τη ΡΑΕΚ.
- Ένας (1) Μηχανολόγος Μηχανικός (Έργο Αγοράς): Ανέλαβε καθήκοντα σχετικά με το Έργο της Αγοράς Ηλεκτρισμού και το Ηλεκτρονικό Μητρώο εγγύησης προέλευσης.
- Ένας (1) Λογιστής Επισχέι την ομάδα του έργου της Αγοράς Ηλεκτρισμού και ανέλαβε υπεύθυνος των οικονομικών δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ.
- Ένας (1) Τεχνικός Μηχανικός (Ηλεκτρολογία, Ηλεκτρολογία): Ανέλαβε θέματα κοστολογήσεων συνδέσεων στο δίκτυο μεταφοράς και τον συντονισμό των θεμάτων συντήρησης του κτηριακού εξοπλισμού και των επίπλων του ΔΣΜΚ.
- Ένας (1) Τεχνικός (Συστημάτων και Υποδομών): Είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση, υποστήριξη και συντήρηση συστημάτων, κτηριακού εξοπλισμού και εξοπλισμού πληροφορικής του ΔΣΜΚ, περιλαμβανομένου του εξοπλισμού και υποδομής του ΣΤΗΔΕ.
- Μια (1) Γραφείας (Αγοράς): Ανέλαβε γραμματειακά καθήκοντα που αφορούν στο Έργο της Αγοράς Ηλεκτρισμού και τήρησης του Ηλεκτρονικού Μητρώου.

Η στελέχωση του ΕΚΕΕ μέσα στο 2014 έγινε με έξι (6) Υπεύθυνους Μηχανικούς Βάρδιας και επτά (7) Βοηθούς Μηχανικούς Βάρδιας.

Εκπαίδευση

Κατά τη διάρκεια του 2014 η εκπαίδευση για το προσωπικό του ΔΣΜΚ έγινε με τη συμμετοχή σε σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα, τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό. Στελέχη του ΔΣΜΚ είχαν συμμετοχή σε συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.

Το Νοέμβριο του 2014 άρχισε με ειδικό εντατικό Πρόγραμμα, η εκπαίδευση ενός νέου Βοηθού Μηχανικού Βάρδιας, για να αναλάβει εργασία στο Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας.

Δύο λειτουργοί του Λογιστηρίου συμμετείχαν σε εργαστήριο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Στόχος των εργαστηρίων ήταν η παρουσίαση των βασικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών του δημοσίου που αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Επίσης λειτουργός του Λογιστηρίου συμμετείχε σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα 'Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς'.

Κατά το 2014 το προσωπικό του ΔΣΜΚ, στα πλαίσια του Έργου Αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ), συμμετείχε σε εκπαιδευτικά προγράμματα τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό, για θέματα υποστήριξης και χρήσης του νέου συστήματος. Τον Οκτώβριο του 2014 διενεργήθηκε εκπαίδευση στο Προσωπικό βάρδιας, που αφορούσε τις νέες λειτουργίες και δυνατότητες του νέου ΣΤΗΔΕ.

Με την Εγκατάσταση του νέου Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ), διενεργήθηκαν από Λειτουργούς του ΔΣΜΚ, Ενημερωτικές Ημερίδες Παρουσίασης του Έργου Αναβάθμισης ΣΤΗΔΕ και Εισαγωγής στη Χρήση του νέου Συστήματος για το προσωπικό του ΔΣΜΚ καθώς και το προσωπικό της ΑΗΚ.

Γραφείο Νομικών Συμβούλων

Υπογράφηκε νέο Συμβόλαιο με το Δικηγορικό Γραφείο Κούσιος, Κορφιώτης, Παπαχαραλάμπους Δ.Ε.Π.Ε. για συνέχιση της παροχής νομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών στο ΔΣΜΚ, διάρκειας ενός έτους, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα χρόνο.

Γραφείο Συμβούλων Λογιστών

Μετά από προκήρυξη Διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλων Λογιστών, υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ελεγκτικό Οίκο Κυπριανίδης, Νικολάου & Συνεργάτες, για την παροχή υπηρεσιών για τα επόμενα δύο χρόνια.

Προϋπολογισμός ΔΣΜΚ

Ετοιμάστηκε Προϋπολογισμός για τις αναμενόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες του ΔΣΜΚ για το 2014 ο οποίος και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και τη Βουλή των Αντιπροσώπων από τη ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο (Ν122(Ι)/2003). Εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 8 Απριλίου 2014.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ

Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E - European Network Transmission System Operators-Electricity)

Ο ΔΣΜΚ συμμετείχε συνολικά σε οκτώ (8) συνεδρίες Επιτροπών του Σύνδεσμου Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E).

Συγκεκριμένα ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε σε τέσσερις (4) συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης, σε μία (1) συνεδρία της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος, σε δύο (2) συνεδρίες της Περιφερειακής Ομάδας Ηπειρωτικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος και σε μια (1) συνεδρία της Επιτροπής Αγοράς.

Κύρια Θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Ανάπτυξης Συστήματος:

- Οργανωτικά Θέματα Επιτροπών.
- Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ευρωπαϊκού Συστήματος για το 2016.
- Κοινή Μελέτη Ανάπτυξης.

Κύρια Θέματα που απασχόλησαν την Γενική Συνέλευση

- Κώδικες Δικτύων.
- Δεκαετές Προγράμματα Ανάπτυξης Δικτύων Μεταφοράς Ηλε-

κτρικής ενέργειας.

- Αγορά Ηλεκτρισμού στην Ευρώπη.
- Ενεργειακή Πολιτική και Ασφάλεια Εφοδιασμού.
- Διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Στόχοι, Προοπτικές και Πολιτική.
- Αναθεώρηση των Άρθρων του Καταστατικού του ENTSO-E.
- Σχέση ENTSO-E με τον Οργανισμό Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κύρια Θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Αγοράς:

- Κώδικες Αγοράς σχετικά με το διασυνοριακό εμπόριο.
- Κώδικες Αγοράς σχετικά με την εξισορρόπηση ενέργειας.
- Πλατφόρμα Διαφάνειας Δεδομένων Αγοράς.
- Σχεδιασμός Αγορών για ένταξη ΑΠΕ.

Κατά το 2014, ο ΔΣΜΚ αιτήθηκε να γίνει πλήρες μέλος της Περιφερειακής Ομάδας Ηπειρωτικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος. Το αίτημα έγινε αποδεκτό και επικυρώθηκε στη συνάντηση της πιο πάνω επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2014.

Ένταξη του ΔΣΜΚ στο Σύνδεσμο Εκδοτών Ευρώπης (AIB)

Ο ΔΣΜΚ ως ο Εξουσιοδοτημένος από τη σχετική εθνική νομοθεσία, Εκδότης Εγγυήσεων Προέλευσης (ΕΠ) Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές (ΑΠΕ) και Ενέργειας από Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), έγινε μέλος του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (Association of Issuing Bodies), με ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου, που έγινε στις 26 Σεπτεμβρίου στο Σπλιτ της Κροατίας. Η ένταξη στην AIB ήταν το αποτέλεσμα μιας μακράς και επίπονης διαδικασίας εξέτασης που είχε σκοπό τη πλήρη συμμόρφωση του συστήματος έκδοσης Εγγυήσεων Προέλευσης του ΔΣΜΚ με το Ευρωπαϊκό Πρότυπο Πιστοποίησης Ενέργειας (European Energy Certificate Standard). Η αίτηση ένταξης έγινε τον Απρίλιο του 2013 και εξετάστηκε από δύο αξιολογητές, ένα από οργανισμό μέλος της AIB και από ένα ανεξάρτητο. Συγκεκριμένα, οι αξιολογητές ήταν ο κύριος Gorazd Skerbinek του οργανισμού AGEN-RS, τη ρυθμιστική αρχή της Σλοβενίας που είναι μέλος της AIB, και από την κυρία Dianne Lescot από τον οργανισμό Observ'ER της Γαλλίας, που είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός (παρατηρητήριο) για τις ΑΠΕ.

Η AIB διατηρεί ηλεκτρονικό διακομιστή, γνωστό ως AIB Hub, μέσω του οποίου διακινούνται ΕΠ ανάμεσα στα Ηλεκτρονικά Μητρώα εξουσιοδοτημένων εκδοτών, μελών της AIB. Οι ΕΠ χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος προμηθευτών που εφαρμόζεται σε χώρες της Ευρώπης.

Πριν επιτραπεί η εξαγωγή ΕΠ από την Κύπρο προς την Ευρώπη, θα πρέπει να ψηφιστεί και εφαρμοστεί στην Κύπρο Κανονισμός Αποκάλυψης Ενεργειακού Μείγματος Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως προνοείται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/72/ΕΚ για την Εσωτερική Αγορά Ενέργειας και από τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2012, Ν122(Ι)/2003. Οι σχετικές πρόνοιες κατοχυρώνουν το δικαίωμα του καταναλωτή να γνωρίζει το μείγμα καυσίμων από το οποίο προέρχεται η ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνει. Ως εκ τούτου, κατά τη διαδικασία ένταξης στην AIB, ο ΔΣΜΚ υπέβαλε στον οργανισμό, προσχέδιο κανονισμού αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος για σχολιασμό και έγκριση. Μετά από εκτενή σχολιασμό και εισηγήσεις, η AIB ενέκρινε την πρόταση ως πλήρως συμβατή με τους κανονισμούς της.

Στις 3 Οκτωβρίου 2014, ο ΔΣΜΚ υπέβαλε το προσχέδιο Κανονισμού Αποκάλυψης Ενεργειακού Μείγματος προς τη ΡΑΕΚ η οποία σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας είναι η αρμόδια αρχή για την έκδοσή του.

Εντός του 2014 ο ΔΣΜΚ έλαβε μέρος σε δύο Γενικές Συνελεύσεις της AIB ως παρατηρητής.

Τον Σεπτέμβριο του 2014, Ο ΔΣΜΚ υπέγραψε νέα σύμβαση παροχής υπηρεσιών με την εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών Exergia A.E για την αναβάθμιση του Ηλεκτρονικού Μητρώου. Η αναβάθμιση είναι αναγκαία ώστε να καταστεί το ΗΜ πλήρως συμβατό με τον διακομιστή της AIB και να υλοποιηθούν οι σχετικές αποφάσεις της ΡΑΕΚ. Η σύμβαση περιλαμβάνει και τη διεξαγωγή δοκιμών συμβατότητας του ΗΜ με τον διακομιστή της AIB, το AIB hub. Με την αναβάθμιση του ΗΜ, οι ΕΠ που θα εκδίδονται θα είναι EECS Certificates, θα είναι δηλαδή πλήρως συμβατές με τα EECS Rules της AIB και θα επιτρέπεται η εξαγωγή τους μέσω του AIB hub. Οι ΕΠ που θα έχουν εκδοθεί πριν την αναβάθμισή του θα παραμένουν στο ΗΜ για χρήση εντός Κύπρου.

Συμμετοχή του ΔΣΜΚ στις συναντήσεις του έργου CA-RES II

Κατά το 2014 προσωπικό του ΔΣΜΚ έλαβε μέρος σε δύο (2) συναντήσεις του CA-RES II ως υπεργολάβος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι συναντήσεις έγιναν τον Μάιο στη Ρώμη και τον Οκτώβρη στη Βουδαπέστη. Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει στις θεματικές, CT4 Electricity Networks-Security of Supply and the Integration of Variable Renewable Generation και CT5 Article 15 – Guarantees of Origin/Disclosure.

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει στις δύο θεματικές με τους λειτουργούς κ. Χρίστο Τουφεξή, Διευθυντή Λειτουργίας και Προσωπικού και Δρ. Μιχάλη Συρίμη, Μηχανικό Αγοράς, Έκδοση Εγγυήσεων Προέλευσης, αντίστοιχα. Στη Ρώμη ο κ. Χρίστος Τουφεξής ετοίμασε και παρουσίασε το θέμα 'Integration of Variable Renewable Generation in the Isolated Electrical Power System of Cyprus' στη θεματική ενότητα CT4.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Λειτουργία Αγοράς Ηλεκτρισμού

Κατά το 2014 συνεχίστηκε η προσπάθεια της ΡΑΕΚ για την επιλογή του Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού στην Κύπρο που είχε ξεκινήσει το 2013. Ο ΔΣΜΚ τοποθετήθηκε επί των εισηγήσεων των συμβούλων της ΡΑΕΚ για τα τρία (3) προτεινόμενα μοντέλα Αγοράς, Την Αγορά Κοινοπραξίας Ισχύος (Gross Pool), την Αγορά Διμερών Συμβολαίων (Bilateral Contracts) και την υβριδική Αγορά Κοινοπραξίας Ισχύος με Παράλληλη Λειτουργία Διμερών Συμβολαίων (Net Pool). Η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως το μοντέλο το οποίο θα εφαρμοστεί στην Κύπρο είναι η υβριδική Αγορά Κοινοπραξίας Ισχύος με Παράλληλη Λειτουργία Διμερών Συμβολαίων (Net Pool).

Για την ενδιάμεση περίοδο, μέχρι την ολοκλήρωση των ενεργειών για την υλοποίηση του Έργου της Αγοράς, είχαν προταθεί από τους συμβούλους της ΡΑΕΚ μεταβατικές απλοποιημένες ρυθμίσεις στη βάση, είτε της Αγοράς Κοινοπραξίας Ισχύος, είτε της Αγοράς Διμερών Συμβολαίων. Ο ΔΣΜΚ τοποθετήθηκε αρνητικά επί των προτεινόμενων μεταβατικών διατάξεων επειδή θα απαιτούσαν σημαντικό χρόνο υλοποίησης και τη χρησιμοποίηση ανθρωπίνων και άλλων πόρων, οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να επισπεύσουν τις τελικές ρυθμίσεις. Εισήγηση του ΔΣΜΚ για εφαρμογή απλοποιημένων ρυθμίσεων μη ανταγωνιστικής αγοράς οι οποίες να επιτρέπουν τη δραστηριοποίηση ανεξάρτητων παραγωγών (συμβατικών και ΑΠΕ) και προμηθευτών και οι οποίες μπορούσαν να εφαρμοστούν σε μικρό χρονικό διάστημα, δεν έγιναν αποδεκτές.

Τον Αύγουστο 2014, σε σύσκεψη μεταξύ ΥΕΕΒΤ, ΡΑΕΚ και ΔΣΜΚ, υποβλήθηκε από το ΥΕΕΒΤ το χρονοδιάγραμμα για το Έργο Λειτουργίας Αγοράς Ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, η καταληκτική ημερομηνία για τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού καθορίστηκε το τέλος Ιουνίου 2016. Στην ίδια σύσκεψη, αποφασίστηκε να μην υπάρξουν μεταβατικές ρυθμίσεις και όλοι οι αρμόδιοι φορείς (ΡΑΕΚ, ΥΕΕΒΤ, ΔΣΜΚ) να επικεντρωθούν στην όσο το δυνατόν πιο σύντομη εφαρμογή των μόνιμων ρυθμίσεων μιας ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού.

Η Ομάδα Στήριξης της Κύπρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Support Group for Cyprus – SGCY), προκήρυξε διαγωνισμό για την υποστήριξη του ΔΣΜΚ για την υλοποίηση του Έργου της Αγοράς. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον συμβουλευτικό οίκο ECCO International Inc. των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες περιελάμβαναν τα ακόλουθα:

- Τη δημιουργία σχεδίου (Business Plan) για τις ενέργειες που απαιτούνται να γίνουν πριν τη λειτουργία της Αγοράς.

- Τη βοήθεια στη δημιουργία των απαραίτητων βάσεων δεδομένων για την Αγορά Ηλεκτρισμού συμπεριλαμβανομένων του χειρισμού των μετρήσεων από μετρητές καταναλωτών χωρίς ημίωρες μετρήσεις (Profiling).
- Τη βοήθεια στη δημιουργία οργανογράμματος του ΔΣΜΚ για τη λειτουργία της αγοράς.
- Την ανασκόπηση των εγγράφων του διαγωνισμού για την προμήθεια του λογισμικού και υλισμικού για τη λειτουργία της αγοράς (Market Management System – MMS).

Ο ΔΣΜΚ, κρίνοντας ότι τα πολύ στενά χρονοδιαγράμματα δεν επιτρέπουν την έκδοση διαγωνισμού για την προμήθεια του MMS πριν την ολοκλήρωση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού, αποφάσισε να αναθέσει και τα δύο έργα στον ίδιο σύμβουλο ούτως ώστε οι εργασίες για τις δύο ενέργειες να προχωρούν ταυτόχρονα. Τον Νοέμβριο, ο ΔΣΜΚ κατακύρωσε σύμβαση προσφοράς υπηρεσιών στον συμβουλευτικό οίκο ECCO International Inc., για την ετοιμασία των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού, των προδιαγραφών για την προμήθεια του MMS και άλλων συναφών εργασιών με τη λειτουργία της Αγοράς. Τα έγγραφα του διαγωνισμού για το MMS και οι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού θα βασίζονται στον τελικό σχεδιασμό της Αγοράς όπως θα αποφασιστεί από τη ΡΑΕΚ.

Η ΡΑΕΚ εξέδωσε τον Οκτώβριο 2014 το πρώτο προσχέδιο του κειμένου για τις νέες ρυθμίσεις στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου. Τον Δεκέμβριο 2014, η ΡΑΕΚ εξέδωσε το δεύτερο προσχέδιο του κειμένου το οποίο έθεσε προς δημόσια διαβούλευση. Ο ΔΣΜΚ κατέθεσε εκτεταμένα σχόλια στη δημόσια διαβούλευση. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2015.

Ο ΔΣΜΚ, με τη βοήθεια του συμβούλου του και με βάση το δεύτερο προσχέδιο του σχεδιασμού της Αγοράς, ξεκίνησε την ετοιμασία προκαταρκτικού κειμένου των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και των εγγράφων του διαγωνισμού για την προμήθεια του MMS. Σύντομα μετά την έκδοση του τελικού προσχεδίου των ρυθμίσεων της αγοράς από τη ΡΑΕΚ, ο ΔΣΜΚ θα προχωρήσει με την δημοσίευση του προσχεδίου των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και την έκδοση του διαγωνισμού για το MMS.

Χρεώσεις Χρήσης Δικτύου Μεταφοράς

Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ σύμφωνα με τον νόμο, εμπίπτει και η ετοιμασία και υποβολή στη ΡΑΕΚ των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου Μεταφοράς, Επικουρικών Υπηρεσιών, Μακροχρόνιας Εφεδρείας και Λειτουργικών Εξόδων ΔΣΜΚ. Οι χρεώσεις αυτές ετοιμάζονται με βάση τα στοιχεία που παρέχονται στο ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ.

Ο ΔΣΜΚ αφού μελέτησε τα απαιτούμενα οικονομικά δεδομένα, υπέβαλε στη ΡΑΕΚ πρόταση για διατήρηση των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου Μεταφοράς, Επικουρικών Υπηρεσιών και Μακροχρόνιας Εφεδρείας στην ίδια τιμή. Ο ΔΣΜΚ υπέβαλε στη ΡΑΕΚ εμπειριστατωμένη μελέτη με προβλεπόμενες δαπάνες του ΔΣΜΚ και η ΡΑΕΚ ενέκρινε αύξηση στο Τέλος Λειτουργικών Εξόδων ΔΣΜΚ για το 2014. Όλα τα τέλη δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

Επικουρικές Υπηρεσίες και Μακροχρόνια Εφεδρεία

Η κατηγοριοποίηση των εφεδρειών του λειτουργικού περιθωρίου, σύμφωνα με τις αρχές του κώδικα Load and Frequency Control and Reserves του ENTSO-E που υποβλήθηκαν από το ΔΣΜΚ τον Οκτώβριο του 2013, έγιναν αποδεκτές από τη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ έκρινε επίσης ορθές τις εισηγήσεις του ΔΣΜΚ για τις ποσότητες για την κάθε κατηγορία εφεδρείας. Στην έκθεση που υποβλήθηκε προς τη ΡΑΕΚ, ο ΔΣΜΚ εισηγήθηκε ότι οι ανάγκες του ηλεκτρικού συστήματος για εφεδρεία καλύπτονται από το λειτουργικό περιθώριο και στο παρόν στάδιο δεν απαιτείται διασφάλιση επιπρόσθετης μακροχρόνιας εφεδρείας, θέση η οποία έγινε αποδεκτή από τη ΡΑΕΚ. Στο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου παρατηρείται υπέρ-επάρκεια παραγωγικής ικανότητας λόγω της μείωσης στη ζήτηση ηλεκτρισμού εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης.

Ο ΔΣΜΚ, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, η οποία κατά το 2014 εξακολουθούσε να είναι ο μοναδικός πάροχος λειτουργικού περιθωρίου, προχώρησε σε κοστολόγηση των εφεδρειών για το λειτουργικό περιθώριο για το έτος 2014 και υπέβαλε σχετική

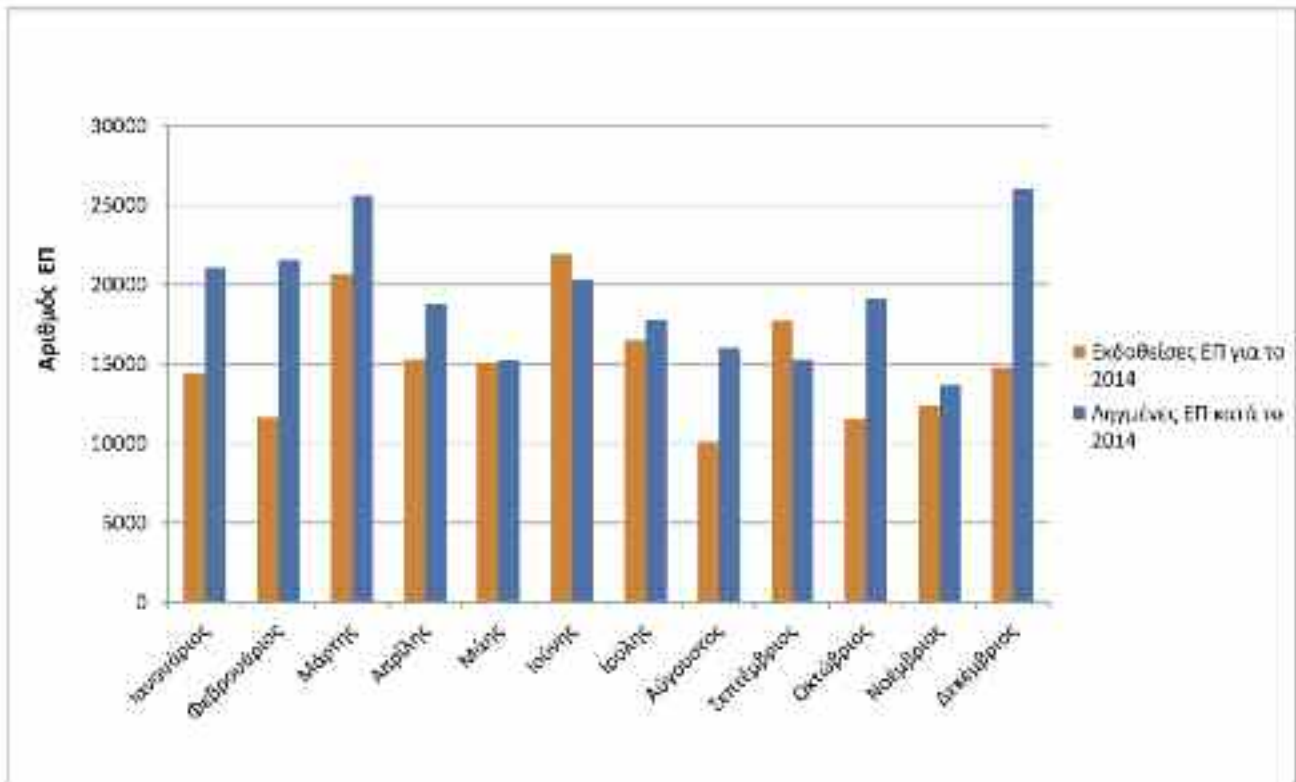
έκθεση στη ΡΑΕΚ τον Οκτώβριο 2014. Σύμφωνα με την έκθεση, η ισχύς που απαιτείται για το λειτουργικό περιθώριο υπολογίζεται σε 201,25 MW και το κόστος για την παροχή αυτής της υπηρεσίας, εκτιμάται σε €25.155.000. Το τέλος για τον καταναλωτή υπολογίζεται σε €σεντ 0,662/kWh. Το εγκεκριμένο τέλος από τη ΡΑΕΚ, για επικουρικές υπηρεσίες και μακροχρόνια εφεδρεία, ανέρχεται σε €σεντ 0,67/kWh.

Τον Νοέμβριο 2014 η ΡΑΕΚ εξέδωσε προσχέδιο της «Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» το οποίο έθεσε προς Δημόσια Διαβούλευση. Στο προσχέδιο αυτό καταγράφεται η μεθοδολογία για την επιβολή τελών προς τους προμηθευτές και τους τελικούς καταναλωτές για την αποζημίωση των επικουρικών υπηρεσιών.

Η κατηγοριοποίηση των εφεδρειών σύμφωνα με τις εισηγήσεις του ΔΣΜΚ, υιοθετήθηκε από τη ΡΑΕΚ κατά τον σχεδιασμό της αγοράς.

Ηλεκτρονικό Μητρώο για Πιστοποιητικά Εγγύησης Προέλευσης

Οι εκδόσεις Εγγυήσεων Προέλευσης με περίοδο αναφοράς εντός του 2014, ανήλθαν στις 182.419. Ο αντίστοιχος αριθμός για το 2013 ήταν 230.615. Στο Σχεδιάγραμμα 3 που ακολουθεί, φαίνεται η μηνιαία κατάσταση του Ηλεκτρονικού Μητρώου όσον αφορά τις εκδοθείσες και ληγμένες Εγγυήσεις Προέλευσης. Έχοντας κατά νου ότι ο χρόνος ζωής των ΕΠ είναι ένας χρόνος, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι ΕΠ που λήγουν εντός ενός συγκεκριμένου μήνα, είναι οι εκδοθείσες ΕΠ του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου έτους.

Σχ. 3 - Μηνιαία Διαχείριση Ηλεκτρονικού Μητρώου Εγγυήσεων Προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2014

ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας μπορούν να αξιοποιηθούν στον τομέα του ηλεκτρισμού για ηλεκτροπαραγωγή, στον τομέα της θέρμανσης και ψύξης και στον τομέα των μεταφορών. Σε αυτούς τους τρεις άξονες καθορίστηκαν οι στόχοι των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Οδηγίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, 2009/28/ΕΚ, η οποία περιλαμβάνεται στο Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η νέα Οδηγία τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο 2009 και έχει αντικαταστήσει πλήρως τις προηγούμενες Οδηγίες 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ από την 1η Ιανουαρίου 2012. Στην Κύπρο έγινε εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2009/28/ΕΚ μέσω του Νόμου 112(Ι)/2013 ο οποίος αντικατέστησε τους προηγούμενους Νόμους για προώθηση των ΑΠΕ και τέθηκε σε ισχύ το Σεπτέμβριο 2013.

Για την Κύπρο, ο εθνικός στόχος που τέθηκε αναφορικά με τη συνεισφορά των ΑΠΕ στην τελική ακαθάριστη κατανάλωση ενέργειας, είναι 13% μέχρι το 2020. Η συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ θα πρέπει, μέχρι το 2020, να αντιστοιχεί με το 16% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τους στόχους που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που έχει καταρτιστεί από το κράτος, με βάση τις πρόνοιες της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ.

Κατά το έτος 2014 η συνεισφορά της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ανήλθε σε ποσοστό 7%. Μεγάλο μερίδιο στην εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ στην Κύπρο έχουν τα Αιολικά Πάρκα, των οποίων η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα κατά το τέλος του 2014 ήταν 146,7 MW. Ένα νέο Αιολικό Πάρκο δυναμικότητας 10,8 MW ξεκίνησε εντός του 2014 τις κατασκευαστικές εργασίες. Σημαντικό μερίδιο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αναμένεται να έχουν επίσης τα Φωτοβολταϊκά Συστήματα.

Συνδέσεις Παραγωγών και Καταναλωτών στο Σύστημα Μεταφοράς

Κατά το έτος 2014 υποβλήθηκε στο ΔΣΜΚ μία (1) Αίτηση Σύνδεσης για σταθμό παραγωγής με χρήση συμβατικού καυσίμου, δυναμικότητας 230 MW.

Συνολικά, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014, υπήρχαν κατατεθειμένες στο ΔΣΜΚ δέκα (10) Αιτήσεις Σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς/ Διανομής, για σύνδεση Σταθμών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Οχτώ (8) από αυτές

αφορούν Παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και οι δύο αφορούν Παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση μονάδων παραγωγής συμβατικού καυσίμου.

Αναφορικά με αιτήσεις για εγκαθίδρυση και άλλων αιολικών πάρκων, σημειώνεται ότι για τις πλείστες από αυτές, εκκρεμούν θέματα εξασφάλισης των απαραίτητων αδειών και εγκρίσεων.

Τα στοιχεία που αφορούν τις Αιτήσεις Σύνδεσης περιέχονται στους πίνακες που είναι δημοσιευμένοι στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ, κάτω από την ενότητα Αγορά Ηλεκτρισμού / Νέες Συνδέσεις.

Χρεώσεις Σύνδεσης Συστήματος Μεταφοράς

Οι μοναδιαίες τιμές (ηλεκτρολογικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, δομικών έργων κ.ά.) αποτελούν τη βάση για τη χρέωση των νέων συνδέσεων στο Σύστημα Μεταφοράς. Οι μοναδιαίες τιμές ετοιμάζονται από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς στη βάση πραγματικών τιμών εξοπλισμού και χρησιμοποιούνται από το ΔΣΜΚ ως βάση για την κοστολόγηση νέων συνδέσεων. Οι μοναδιαίες τιμές αναθεωρούνται το Δεκέμβριο κάθε έτους, με εφαρμογή την πρώτη ημέρα κάθε νέου έτους.

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ είναι και η ενημέρωση των αιτητών για τους πιθανούς τρόπους σύνδεσης τους στο δίκτυο και οι τεχνικά αποδεκτές λύσεις που μπορούν να υλοποιηθούν, με γνώμονα πάντα την αξιοπιστία του Συστήματος καθώς επίσης και την ελαχιστοποίηση του κόστους σύνδεσης.

Τα διάφορα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν στην Κεφαλαιουχική Δαπάνη της Σύνδεσης και άλλες οικονομικές υποχρεώσεις του Αιτητή, περιγράφονται λεπτομερώς στο έγγραφο με τίτλο «Βασικές Αρχές Πολιτικής Χρέωσης για Σύνδεση Παραγωγών και Πελατών στο Σύστημα Μεταφοράς/ Διανομής (Παραγωγών > 8 MW και Πελατών > 12 MVA)», το οποίο εγκρίθηκε από τη ΡΑΕΚ. Το έγγραφο αυτό είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Διεξαγωγή Λειτουργικών Ελέγχων για σχεδόν Αποκλειστική Τροφοδοσία του Συστήματος Παραγωγής από τον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού

Στα πλαίσια των προετοιμασιών για την ενδιάμεση λύση έλευσης του φυσικού αερίου και για σκοπούς οικονομικότερης λειτουργίας του Ηλεκτρικού Συστήματος, ο ΔΣΜΚ κατόπιν οδηγιών της ΡΑΕΚ, είχε εκτελέσει Λειτουργικούς Ελέγχους για λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς/Παραγωγής με σχεδόν αποκλειστική τροφοδοσία από τον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού.

Τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης των Λειτουργικών Ελέγχων, που άρχισαν στις 29 Νοεμβρίου 2013 και συνεχίστηκαν κατά το 2014, έχουν αποδείξει ότι οι βασικοί παράμετροι του Συστήματος που αφορούν στη συχνότητα και στην τάση, έχουν λειτουργήσει ικανοποιητικά και δεν έχουν προκαλέσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος.

Για τη συνέχιση των Λειτουργικών Ελέγχων με τη δεύτερη φάση, που αναμένεται να αρχίσει περί τα τέλη της Εαρινής Περιόδου 2015, είναι αναγκαία η ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικού λέβητα στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας, που θα καθιστά δυνατή την αυτόνομη λειτουργία των Μηχανών Εσωτερικής Καύσης.

Προγραμματισμένες Διακοπές

Για σκοπούς συντήρησης εξοπλισμού ψηλής τάσης, διεξαγωγής εργασιών αναβάθμισης εξοπλισμού και σύνδεσης νέων υποσταθμών, ο ΔΣΜΚ εξέταζε, καθημερινά, αιτήσεις των Περιφερειών και των Σταθμών Παραγωγής της ΑΗΚ για προγραμματισμένες εργασίες και χειρισμούς στο Σύστημα Μεταφοράς. Η διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων απαιτούσε, σε πολλές περιπτώσεις, μελέτες ροής φορτίου, υπαλλακτικές επιλογές τροφοδοσίας για διατήρηση της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας του Συστήματος και συντονισμό των εργασιών μεταξύ Περιφερειών και Σταθμών Παραγωγής της ΑΗΚ.

Η διαδικασία υποβολής και εξασφάλιση έγκρισης από το ΔΣΜΚ για διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς προωθείται αποκλειστικά μέσω του ειδικού φύλλου της ιστοσελίδας του ΔΣΜΚ. Υποβλήθηκαν μέσα στο 2014 συνολικά 502 αιτήσεις, σε σύγκριση με 455 αιτήσεις το 2013 από εξουσιοδοτημένους χρήστες του ειδικού ιστοχώρου του ΔΣΜΚ, τόσο από τα Περιφερειακά Γραφεία, όσο και από τους Σταθμούς Παραγωγής. Το λογισμικό λειτούργησε πολύ ικανοποιητικά προσφέροντας στους χρήστες την έγκαιρη και ομαλή διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.

Μετά από εξέταση των υποθέσεων δόθηκε έγκριση για εργασία σε 488 περιπτώσεις, σε σύγκριση με 445 εγκρίσεις κατά το 2013, και υλοποιήθηκαν 481 εργασίες, σε σύγκριση με 433 εργασίες το 2013.

Συντήρηση Μονάδων Παραγωγής

Για την όσο το δυνατό ομαλότερη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε ο προγραμματισμός και οι διαφοροποιήσεις στο πρόγραμμα συντήρησης των Μονάδων Παραγωγής να παρέχουν τη μέγιστη αξιοπιστία στη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής και Μεταφοράς. Κατά τη διάρκεια του έτους έγιναν ορισμένες αναγκαίες αναθεωρήσεις στο Εγκεκριμένο Πρόγραμμα Συντήρησης των Μονάδων Παραγωγής της ΑΗΚ του 2014, που υποβλήθηκε στο ΔΣΜΚ από την Επιχειρησιακή Μονάδα Παραγωγής για μελέτη και έγκριση. Σε κάθε περίπτωση το πρόγραμμα μελετήθηκε με γνώμονα πάντοτε τον καλύτερο λειτουργικό σχεδιασμό και εγκρίθηκε μετά από τις απαραίτητες αλλαγές.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ μελέτησε αιτήσεις για έκτακτες εργασίες συντήρησης των Μονάδων Παραγωγής. Η έγκριση των εργασιών συντήρησης των Μονάδων Παραγωγής από μέρος του ΔΣΜΚ υπόκειται πάντοτε σε κριτήρια που αφορούν στην επάρκεια και στην ασφάλεια του Συστήματος. Για την έγκριση οποιασδήποτε εργασίας συντήρησης τίθεται ως ελάχιστη προϋπόθεση η διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, ακόμα και στην περίπτωση απώλειας της εγκατεστημένης μεγαλύτερης μονάδας του Συστήματος με Ικανότητα Παραγωγής Ισχύος ανερχόμενη στα 130 MW (απώλεια ενός Ατμοστρόβιλου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού).

Ο προγραμματισμός της Συντήρησης Μονάδων Παραγωγής γίνεται με βάση τις πρόνοιες του Κεφαλαίου Τ4 των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής και πάντοτε σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα του Παραγωγού.

Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη της Διακύμανσης της Συνολικής Παραγωγής Ισχύος και της Συγχρονισμένης Ικανότητας Παραγωγής Ισχύος

Η βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής και της συγχρονισμένης ικανότητας παραγωγής ισχύος του Συστήματος, καθώς και της συνεπαγόμενης δέσμευσης των Μονάδων Παραγωγής διεξάγεται επί καθημερινής βάσης για σκοπούς βέλτιστης ικανοποίησης της απαιτούμενης ζήτησης. Στα πλαίσια της πρόβλεψης της παραγωγής ισχύος του Συστήματος, λαμβάνονται υπόψη ιστορικά στοιχεία παραγωγής ισχύος, στοιχεία πρόβλεψης της ζήτησης φορτίου της ΑΗΚ και των Ανεξάρτητων Παραγωγών, προβλέψεις καιρικών συνθηκών καθώς επίσης εμπειρίες και διαθέσιμα εργαλεία (λογισμικά ή τυπικές καμπύλες διακύ-

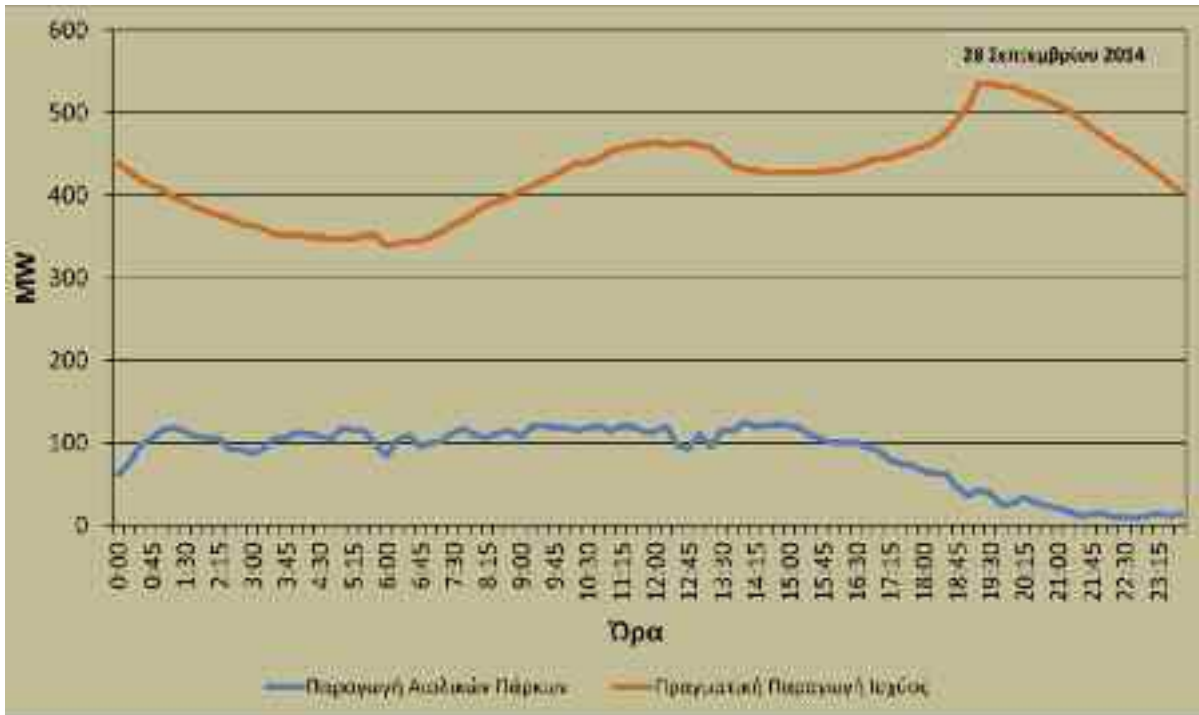
μανσης). Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος του Συστήματος, τις Δηλώσεις Τεχνικών Χαρακτηριστικών των Μονάδων Παραγωγής και τις Δηλώσεις Προγραμματισμού Παραγωγής της ΑΗΚ, τη διαθεσιμότητα των Μονάδων Παραγωγής στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς και χρησιμοποιώντας τα προσφερόμενα λογισμικά προγράμματα του ΣΤΗΔΕ, καθορίζεται το Πρόγραμμα Δέσμευσης των Μονάδων Παραγωγής για την επόμενη μέρα.

Κατά την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος, γίνεται χρήση επίσημων μετεωρολογικών δεδομένων, των προβλεπόμενων καιρικών συνθηκών από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία Κύπρου, καθώς και στοιχείων από διάφορες ιστοσελίδες του διαδικτύου, όπου δημοσιεύονται προβλέψεις του καιρού.

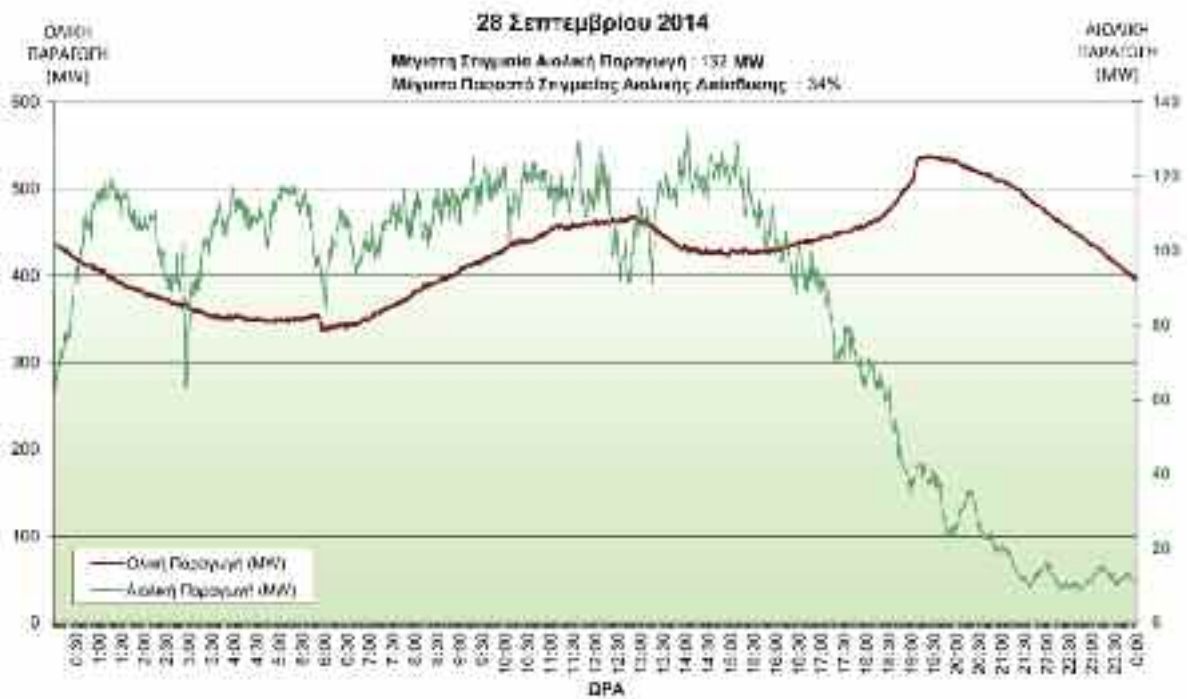
Τονίζεται ότι η ακρίβεια στην πρόγνωση είναι κεφαλαιώδους σημασίας για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας του Συστήματος. Σε συστηματική βάση πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής παραγωγής για υπολογισμό του Κανονικοποιημένου Μέσου Απόλυτου Σφάλματος μηνιαίας πρόγνωσης.

Διείσδυση Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα

Η αυξανόμενη διείσδυση αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στο Σύστημα - που μέχρι στιγμής η εγκατεστημένη αιολική ισχύς ανέρχεται στα 146,7 MW - προκαλεί προβλήματα λειτουργικής διαχείρισης που αφορούν στα τεχνικά χαρακτηριστικά της ηλεκτροπαραγωγής των Αιολικών Πάρκων στο Σημείο Σύνδεσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται με τη διακύμανση της παραγωγής, το ρυθμό μεταβολής της παραγόμενης ενεργού ισχύος και τη διαχείριση της άεργου ισχύος. Στο Σχεδιάγραμμα 4 παρουσιάζεται η διακύμανση της παραγωγής ισχύος του Συστήματος και της μέγιστης αιολικής ηλεκτροπαραγωγής που έχει καταγραφεί κατά το 2014. Στο Σχεδιάγραμμα 5 παρουσιάζεται η ημέρα με τη μέγιστη ποσοστιαία αιολική διείσδυση που έφθασε το 34% της συνολικής παραγωγής.

Σχ. 4 - Μέγιστη Διείσδυση Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα

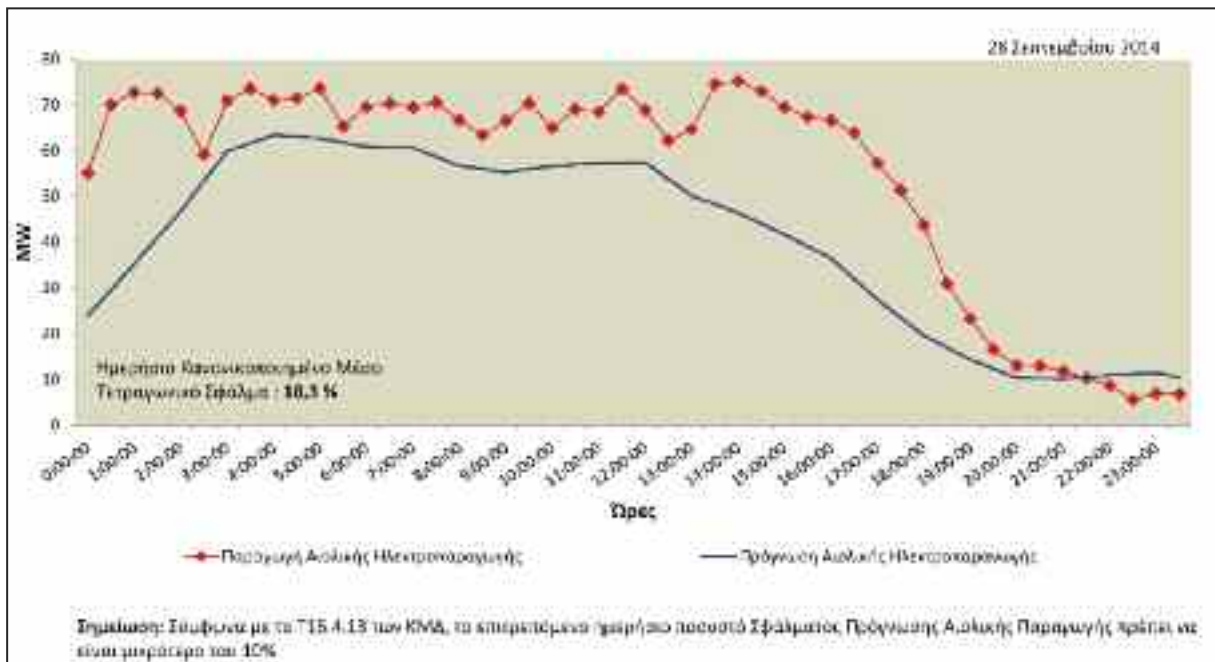

Σχ. 5 - Μέγιστη Αιολική Διείσδυση

Πρόγνωση Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής

Η πρόγνωση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής υποβάλλεται καθημερινά από τα Αιολικά Πάρκα στα πλαίσια των συμβατικών τους υποχρεώσεων και ενσωματώνεται στο γενικό πρόγραμμα πρόγνωσης του ΔΣΜΚ. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον καταρτισμό του Προγράμματος Παραγωγής για την επόμενη μέρα. Σημειώνεται ότι η προβλεπόμενη αιολική ηλεκτροπαραγωγή σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και με τους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής λαμβάνει προτεραιότητα στην κατανομή, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Παραγωγής για την επόμενη ημέρα.

Ως εκ τούτου, η ακρίβεια στην πρόγνωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και παρακολουθείται στενά από το ΔΣΜΚ. Σε τακτικά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής διακύμανσης της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων που έχουν αναπτυχθεί για το σκοπό αυτό και ενσωματωθεί στους ΚΜΔ. Για το 2014 το Κανονικοποιημένο Μέσο Απόλυτο Σφάλμα μηνιαίας πρόγνωσης της αιολικής παραγωγής ανήλθε κατά μέσο όρο στο 9%. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με τους ΚΜΔ, το επιτρεπόμενο όριο σφάλματος για την αιολική πρόγνωση, ανέρχεται στο 10%.

Σχ.6 - Ημερήσια Σύγκριση Προβλεπόμενης και Πραγματικής Διακύμανσης της Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής

Μελέτες Λειτουργίας Συστήματος

Κατά το 2014 εκπονήθηκαν διάφορες μελέτες ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση του λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος. Μεταξύ άλλων, οι μελέτες αφορούσαν τη βέλτιστη λειτουργία του συστήματος ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαχείριση της άεργου ισχύος, τον προγραμματισμό εργασιών συντήρησης στο δίκτυο μεταφοράς και την επέκταση και αναβάθμιση του συστήματος Παραγωγής/Μεταφοράς.

Στα πλαίσια της ανάλυσης για αποτελεσματική διαχείριση της πλεονάζουσας άεργου ισχύος, διενεργήθηκε, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, εκτενής μελέτη που εξέτασε την προοπτική εγκατάστασης επιπρόσθετων επαγωγικών υψηλής ή μέσης τάσης, λαμβάνοντας υπόψη την εισαγωγή μελλοντικών υπόγειων καλωδίων υψηλής τάσης στο σύστημα μεταφοράς. Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, η ΑΗΚ θα ετοιμάσει προδιαγραφές για την προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά και εγκατάσταση δύο (2) επιπρόσθετων επαγωγικών υψηλής τάσης, δυναμικότητας 50 MVAr έκαστος.

Μελέτες Ανάλυσης Συστήματος

Με βάση τα δεδομένα τα οποία συλλέγει, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου εκπονεί μελέτες Λει-

τουργίας και Ανάλυσης του Συστήματος αναλύοντας τις δυνατότητες του Συστήματος Μεταφοράς σε σχέση με εξωγενείς παράγοντες, ή παράγοντες οι οποίοι έχουν σχέση με την εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος.

Κατά το έτος 2014, εκπονήθηκε αριθμός μελετών σχετικά με την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων. Οι μελέτες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του έτους 2014 και την ελαχιστοποίηση του κόστους Παραγωγής. Η λειτουργία του συστήματος με μειωμένη παραγωγή στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας καθώς και με τον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού, ως σχεδόν αποκλειστικό τροφοδότη, μελετήθηκε σε βάθος.

Με τη χρήση του δυναμικού μοντέλου του συστήματος, διενεργήθηκε λεπτομερής ανάλυση των συμβάντων απώλειας παραγωγής που σημειώθηκαν εντός του έτους 2014 και εξετάστηκε ο βαθμός στον οποίο επηρεάζει η παρουσία φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής στο δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης, την ασφάλεια του συστήματος μεταφοράς. Επιπρόσθετα, μελετήθηκε η λειτουργία του σχεδίου απόρριψης φορτίου λόγω υποσυχνότητας και λόγω ρυθμού πτώσης της συχνότητας, και τα αποτελέσματα/ συμπεράσματα των αναλύσεων υλοποιήθηκαν άμεσα ώστε το σχέδιο απόρριψης φορτίου να καταστεί πιο αποτελεσματικό και να αποφευχθεί αχρεία στην απόρριψη φορτίου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Άλλες μελέτες που εκπονήθηκαν από το ΔΣΜΚ ήταν σχετικές με την ανάλυση της δυναμικής ευστάθειας του συστήματος για αριθμό πιθανών συμβάντων σε συνθήκες οικονομικής λειτουργίας των Μονάδων Παραγωγής κατά τις περιόδους υψηλής και χαμηλής ζήτησης φορτίου και την εκτίμηση των επιπέδων λειτουργικής εφεδρείας που απαιτείται.

Αυτόματη Περικοπή Αιολικής Παραγωγής

Κατά το 2014, σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε από προσωπικό του ΔΣΜΚ λογισμικό για τον αυτόματο περιορισμό της Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής. Ο αλγόριθμος σχεδιάστηκε με γνώμονα τη δίκαιη περικοπή της Αιολικής Ηλεκτροπαραγωγής με τρόπο που να διασφαλίζεται η ασφαλής λειτουργία του συστήματος. Το λογισμικό ενσωματώθηκε στο Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας και εφαρμόστηκε με επιτυχία αποτελώντας ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας. Μετά την ολοκλήρωση των ενδεδειγμένων ελέγχων τέθηκε σε λειτουργία σε καθημερινή βάση.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

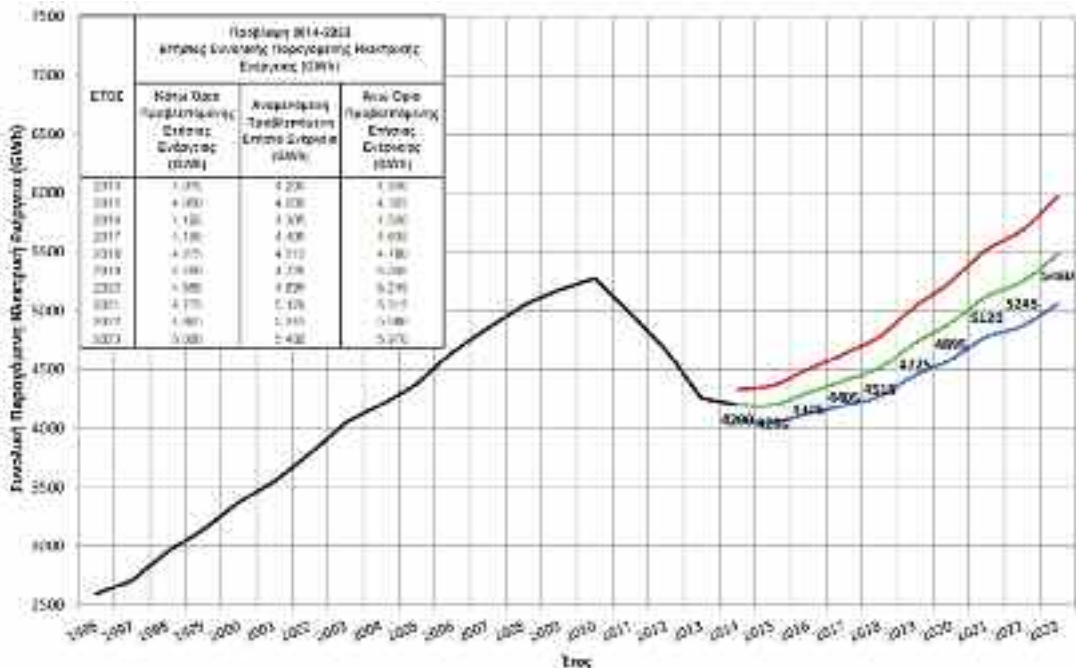
Πρόβλεψη Μέγιστης Ετήσιας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ισχύος

Στις 22 Απριλίου 2014 υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ πρόβλεψη για την περίοδο 2014-2023 η οποία και έτυχε έγκρισης στις 24 Ιουνίου 2014. Η πρόβλεψη φαίνεται στα Σχεδιαγράμματα 7 και 8. Το άνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα και το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση για συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Όσο αφορά την ενέργεια διαφάνηκε ότι η πρόβλεψη για το 2014 ήταν αρκετά ακριβής αφού η τιμή που είχε προ-

βλεφθεί για την Ετήσια Συνολική Παραγόμενη Ηλεκτρική Ενέργεια για το 2014, ήταν 4.200 GWh και η καταγραμμένη ανήλθε σε 4.313 GWh.

Όσο αφορά τη Μέγιστη Ετήσια Συνολική Ηλεκτρική Ισχύ (MW) διαφάνηκε ότι η πρόβλεψη για το 2014 ήταν επίσης αρκετά ακριβής αφού η τιμή που είχε προβλεφθεί για την Μέγιστη Ετήσια Συνολική Ηλεκτρική Ισχύ για το 2014, ήταν 910 MW και η καταγραμμένη, η οποία περιλαμβάνει και εκτίμηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο Σύστημα Διανομής, ανήλθε σε 910 MW και παρατηρήθηκε στις 25 Αυγούστου 2014 και ώρα 14:30.

Σχ. 7- Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Συνολικής Παραγόμενης Ηλεκτρικής Ενέργειας (GWh) για την περίοδο 2014 - 2023.

Σχ. 8- Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Μέγιστης Ετήσιας Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος (MW) για την περίοδο 2014 - 2023.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Νέοι Υποσταθμοί Μεταφοράς

Κατά το 2014, συνδέθηκε στο Σύστημα ο πιο κάτω νέος Υποσταθμός Μεταφοράς:

- **Υποσταθμός Μεταφοράς «Νέα Τριμίκλινη»** (ανοικτού τύπου, 2x10/16 MVA) 66/11 kV, πρώτη φάση, στις 14 Οκτωβρίου 2014.

Αναβαθμίσεις Υποσταθμών

• Υποσταθμός «Πύλα» GIS

Στις 7 Φεβρουαρίου 2014 ενεργοποιήθηκε ο Μετασχηματιστής Ισχύος αρ.1 132/11 kV (31,5/40 MVA), στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Πύλα» GIS (δεύτερη φάση ενεργοποίησης) και η ικανότητα του Υποσταθμού αυξήθηκε από 1x40 MVA σε 2x40 MVA, δηλαδή από 40 MVA σε 80 MVA.

• Υποσταθμός «Λατσία»

Στις 30 Ιουνίου 2014 ενεργοποιήθηκε ο Μετασχηματιστής Ισχύος αρ.1 132/11 kV (31,5/40 MVA), στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Λατσία» και η ικανότητα του Υποσταθμού αυξήθηκε από 1x31,5 MVA συν 1x40 MVA σε 2x40 MVA, δηλαδή από 71,5 MVA σε 80 MVA.

Ενεργοποίηση Κυκλωμάτων-Εναέριες Γραμμές/Υπόγεια Καλώδια

Στα πλαίσια υλοποίησης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και ενεργοποιήθηκε ο πιο κάτω εξοπλισμός στο σύστημα:

• Εναέριο κύκλωμα «Δεκέλεια GIS-Πύλα GIS» Αρ.1 132 kV

Κατά το 2014, διεκπεραιώθηκε η δεύτερη-τελική φάση της διασύνδεσης του νέου Υποσταθμού 132 kV «Πύλα» GIS με την ενεργοποίηση του κυκλώματος «Δεκέλεια GIS-Πύλα GIS» Αρ.1» 132 kV μήκους 8,24 km, στις 14 Μαρτίου 2014.

• Επαγωγέας για αντιστάθμιση της άεργου ισχύος στον Υποσταθμό «Αθαλάσσα 132 kV»

Στις 7 Απριλίου 2014 ενεργοποιήθηκε ο επαγωγέας για αντιστάθμιση της άεργου ισχύος (75 MVA_r) στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Αθαλάσσα 132 kV».

• Επαγωγέας για αντιστάθμιση της άεργου ισχύος στον Υποσταθμό «Γερμασόγεια»

Στις 16 Απριλίου 2014 ενεργοποιήθηκε ο επαγωγέας για αντιστάθμιση της άεργου ισχύος (75 MVA_r) στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Γερμασόγεια».

Αποξήλωση/Αποσύνδεση Εξοπλισμού

Μετά την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τη ΡΑΕΚ, όπως προνοεί η νομοθεσία, έγινε κατά το 2014 η αποξήλωση και αφαίρεση από το Σύστημα Μεταφοράς των Υποσταθμών Μεταφοράς 66 kV «Τρούλλοι» και «Αθαλάσσα 66 kV» και όλου του σχετικού τους εξοπλισμού, στις 7 Φεβρουαρίου και 14 Οκτωβρίου 2014, αντίστοιχα. Επίσης, κατά το 2014 αποξηλώθηκαν και αφαιρέθηκαν από το Σύστημα όλες οι ατμογεννήτριες και όλου του σχετικού εξοπλισμού τους όπως επίσης και του εξοπλισμού που αφορούσε τη Μονάδα Αφαλάτωσης, στον Η/Σ Μονής.

Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς

Μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, ο ΔΣΜΚ ετοιμάζει, σε συνεργασία με την ΑΗΚ και υποβάλλει στη ΡΑΕΚ προς έγκριση, Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς το οποίο και αναθεωρείται κάθε χρόνο. Η ανάλυση ροής φορτίων βασίζεται στην Πρόβλεψη Φορτίου και Ενέργειας που ετοιμάστηκε από το ΔΣΜΚ και αναθεωρείται ετησίως καθώς και στη Μελέτη Ανάπτυξης του Συστήματος Παραγωγής που ετοιμάστηκε από την ΑΗΚ.

Συγκεκριμένα, το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για τη Δεκαετία 2014-2023, υποβλήθηκε πλήρως τεκμηριωμένο στη ΡΑΕΚ στις 27 Ιανουαρίου 2014.

Στις 14 Απριλίου η ΡΑΕΚ ενέκρινε το υποβληθέν πρόγραμμα με όρους όσο αφορά στο έργο διασύνδεσης 'Τσέρι' – 'Στρόβολος'.

Η ΑΗΚ ως ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς πληροφορήθηκε στις 15 Απριλίου από το ΔΣΜΚ ανάλογα.

Εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης Άεργου Ισχύος

Με την πρόσφατη εγκατάσταση μεγάλου μήκους υπογείων καλωδίων ψηλής τάσης (132 kV) στο Σύστημα Μεταφοράς και ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή της πόλης της Λεμεσού, έχει αυξηθεί σημαντικά η χωρητική άεργος ισχύς του Συστήματος, που κατά τις περιόδους χαμηλής φόρτισης ανέρχεται γύρω στα 300 MVA_r, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος.

Η πλεονάζουσα άεργος ισχύς που δεν απαιτείται για κάλυψη των αναγκών του Συστήματος πρέπει να απορροφάται από τις συμβατικές μονάδες παραγωγής, κάτω από συνθήκες ασφάλειας και αξιοπιστίας. Η ανεξέλεγκτη

κυκλοφορία της άεργου ισχύος προκαλεί απώλειες καθώς και ανύψωση της τάσης που σε ορισμένες περιπτώσεις είχε ξεπεράσει τα 140 kV και έχει προσεγγίσει τα επιτρεπτά όρια των 145 kV, με αποτέλεσμα την καταπόνηση του εξοπλισμού.

Το πρόβλημα της άεργου ισχύος εμφανίζεται ιδιαίτερα κατά τις περιόδους χαμηλής ζήτησης κατά τις οποίες ο αριθμός των μονάδων σε λειτουργία είναι περιορισμένος και η ζήτηση άεργου ισχύος από το σύστημα βρίσκεται στο ελάχιστο, γεγονός που υποχρεώνει το ΔΣΜΚ να αποσυνδέει καλώδια κατά τις περιόδους χαμηλής ζήτησης σε καθημερινή βάση, για σκοπούς ασφαλούς λειτουργίας του Συστήματος.

Το πρόβλημα της διαχείρισης της άεργου ισχύος επιδεινώνεται ακόμα περισσότερο και ως αποτέλεσμα της σημαντικής μείωσης της ζήτησης, λόγω της οικονομικής κρίσης, κατά τις περιόδους χαμηλής φόρτισης του Συστήματος.

Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, επισημαίνεται ότι το πρόβλημα της διαχείρισης της πλεονάζουσας άεργου ισχύος του Συστήματος έχει απαβλυνθεί, σε μεγάλο βαθμό, με την εγκατάσταση και λειτουργία Επαγωγών δυναμικότητας 64 MVAr που είχαν συνδεθεί στο Σύστημα Διανομής καθώς επίσης και την εγκατάσταση και λειτουργία δύο μονάδων Επαγωγών συνολικής δυναμικότητας 150 MVAr στο Σύστημα Μεταφοράς τον Απρίλιο του 2014. Επιπρόσθετα, μέσα στα επόμενα δύο χρόνια, προγραμματίζεται η εγκατάσταση και λειτουργία και άλλων Επαγωγών συνολικής δυναμικότητας 100 MVAr, για οριστική επίλυση του προβλήματος της άεργου ισχύος.

Προστασία Ζωτικών Υποδομών

Μέσα στα πλαίσια της Προστασίας Ζωτικών Υποδομών, γίνεται τακτική επιθεώρηση του ΕΚΕΕ καθώς και του ΕφΚΕΕ, με σκοπό τον έλεγχο και διατήρηση όλων των εγκατεστημένων συστημάτων, του εξοπλισμού καθώς και των κτηριακών εγκαταστάσεων, σε άριστη λειτουργική κατάσταση. Οποιοδήποτε πρόβλημα παρουσιάστηκε ή γνωστοποιήθηκε από τους λειτουργούς του ΕΚΕΕ, προωθήθηκε προς άμεση επίλυση.

Μέσα στα πλαίσια επίσης της Προστασίας Ζωτικών Υποδομών, στις 17 Ιουνίου 2014, διενεργήθηκε άσκηση ελέγχου της εφεδρικής γεννήτριας του ΕΚΕΕ, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα τόσο της γεννήτριας, όσο και του συναφούς εξοπλισμού, υπό συνθήκες φορτίου, καθώς επίσης και η εμπλοκή των Λειτουργών στο ΕΚΕΕ.

Ο βασικός στόχος της άσκησης ήταν η εξομίωση συνθηκών απώλειας των κύριων παροχών ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΚΕΕ, ώστε:

- Να τεθεί σε λειτουργία η εφεδρική γεννήτρια και να φορτιστεί με όλο το φορτίο των υφιστάμενων συστημάτων του ΕΚΕΕ, ώστε να διαπιστωθεί η λειτουργική της κατάσταση υπό συνθήκες φορτίου.
- Να ελεγχθεί το σύστημα Αδιάλειπτης Παροχής (UPS) του ΕΚΕΕ (Μπαταρίες, ηλεκτρονόμοι και ηλεκτρονικές κάρτες).
- Να ελεγχθεί το σύστημα ενεργοποίησης της διαδικασίας

επιλογής εναλλακτικής παροχής.

- Να ελεγχθεί ο φωτισμός έκτακτης ανάγκης να διαπιστωθεί η σχετική διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται από τους λειτουργούς.

Η άσκηση διεξήχθη με πλήρη επιτυχία.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΣΜΚ

Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ)

Το εποπτικό Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) αποτελεί το κύριο εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου του Δικτύου Μεταφοράς και του Συστήματος Παραγωγής σε καθημερινή βάση.

Κατά το 2014, σε αριθμό περιπτώσεων βλαβών που είχαν ως αποτέλεσμα τη διακοπή της παροχής σε καταναλωτές, η παροχή αποκαταστάθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα με τους τηλεχειρισμούς και τις άλλες λειτουργίες που προσφέρει το σύστημα ΣΤΗΔΕ.

Κατά το 2014 προχώρησε ομαλά και σε μεγάλο βαθμό, εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, η υλοποίηση του Έργου Αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ – SCADA/EMS), το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε με ποσοστό 85% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΤΠΑ) κάτω από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Το εν λόγω έργο υπάγεται στον άξονα προτεραιότητας «Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία» με Ειδικό Στόχο τη «Διάχυση της Χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών» και στην Κατηγορία Έργων «Ανάπτυξη και Εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής για την παροχή Υπηρεσιών Κοινής Ωφελείας προς τους πολίτες σε σχέση με τη διασφάλιση της Αξιοπιστίας του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας».

Κατά το 2014 ολοκληρώθηκε η αγορά του αναγκαίου ηλεκτρονικού εξοπλισμού και ακολούθησε η εγκατάσταση και παραμετροποίηση των αναβαθμισμένων λογισμικών και η μεταφορά της βάσης δεδομένων του προηγούμενου συστήματος στο νέο. Αφού ολοκληρώθηκαν με επιτυχία όλοι οι έλεγχοι αποδοχής, στις 4 Νοεμβρίου 2014 επιτεύχθηκε μια ομαλή μετάβαση από το παλαιό στο νέο σύστημα, με ολιγόλεπτη διακοπή της παρακολούθησης του ηλεκτρικού συστήματος. Μετά που τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία το νέο σύστημα, άρχισε και η εξαήμερη περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας.

Κατά το 2014 κατακυρώθηκε και ο διαγωνισμός και άρχισε η υλοποίηση για την αντικατάσταση της ψηφιακής γιγαντοθόνης του Εθνικού Κέντρου Έλεγχου Ενέργειας που αποτελεί μέρος του όλου συγχρηματοδοτούμενου έργου.

Επεκτάσεις ΣΤΗΔΕ

Κατά το 2014 το σύστημα ΣΤΗΔΕ επεκτάθηκε με τη σύνδεση ενός (1) νέου Υποσταθμού Μεταφοράς («Νέα Τριμίκλινη»), ο οποίος διαθέτει εξοπλισμό «νέας γενεάς».

Ανάπτυξη Δυναμικού Μοντέλου του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου

Κατά το 2014, στα πλαίσια της Τεχνικής Βοήθειας που παρασχέθηκε από την Ομάδα Υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ζητήθηκε από το ΔΣΜΚ η εκπόνηση μελέτης για τη βελτιστοποίηση και επιβεβαίωση του δυναμικού μοντέλου του συστήματος της Κύπρου και ιδιαίτερα των μοντέλων των μονάδων παραγωγής που αναπτύχθηκαν από το ΔΣΜΚ. Την εκπόνηση της μελέτης την ανέλαβε το ινστιτούτο JRC (Joint Research Centre) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αυτόματη Τηλεκαταγραφή Μετρήσεων Ενέργειας στα Συστήματα Παραγωγής / Μεταφοράς

Το Σύστημα Τηλεκαταγραφής και Διαχείρισης Μετρητικών διατάξεων του ΔΣΜΚ, λειτούργησε χωρίς προβλήματα, καταγράφοντας με ακρίβεια, ανά ημίωρο, στοιχεία παραγωγής και διακίνησης ηλεκτρικής ενέργειας, στα Συστήματα Παραγωγής και Μεταφοράς. Κατά το 2014 το σύστημα αναβαθμίστηκε σε νεότερη έκδοση και εγκαταστάθηκε και παράλληλο σύστημα δοκιμών.

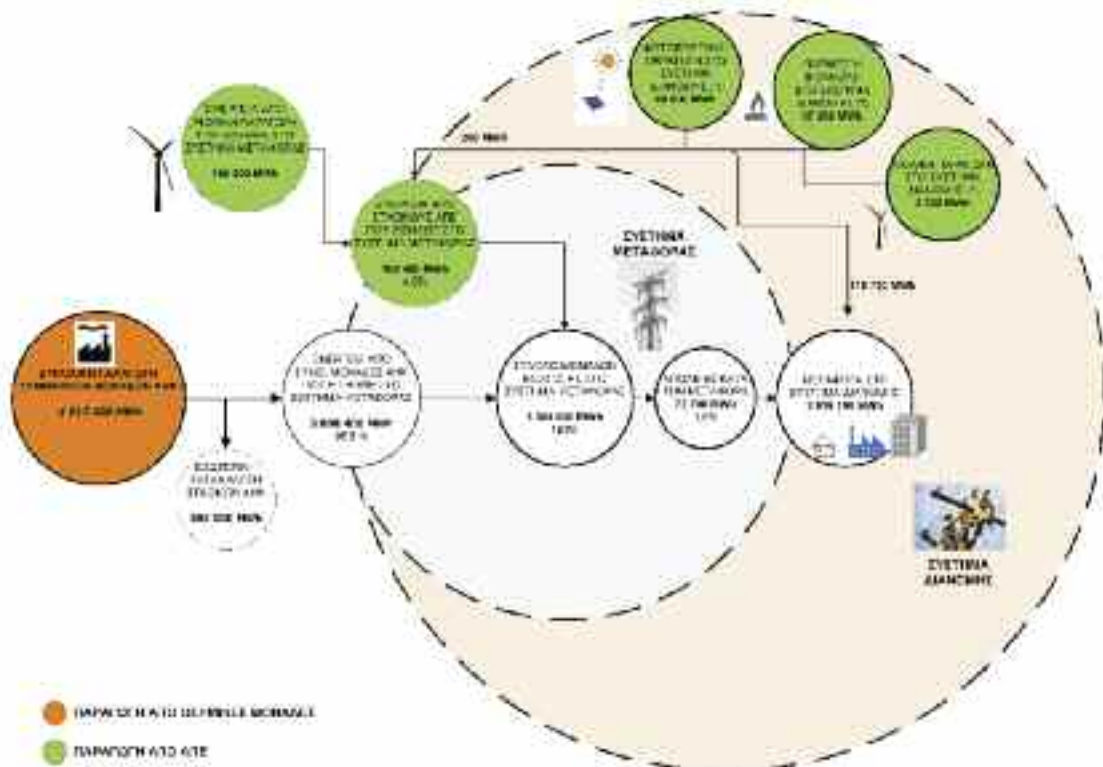
Κατά το 2014 εντάχθηκαν στο σύστημα αυτό οι μετρητικές διατάξεις ενός Υποσταθμού που συνδέθηκε στο Δίκτυο Μεταφοράς.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ/ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Συνολική Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο

Η ηλεκτρική ενέργεια για ικανοποίηση της ζήτησης των περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκτός αυτών που βρίσκονται βόρεια της γραμμής κατάπαυσης του πυρός όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, προέρχεται από:

1. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους τρεις Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς της ΑΗΚ.
2. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από Ανεξάρτητους Παραγωγούς με τη χρήση:
  - (α) Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
  - (β) Συμβατικών Μονάδων.
3. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από Αυτοπαραγωγούς.
4. Τη συνολική ηλεκτρική ενέργεια που διοχετεύεται στο Σύστημα Μεταφοράς από Τρίτους.

* Οι πληροφορίες αυτές λαμβάνονται από το ΔΣΔ σε μηνιαία βάση

Σχ. 10 - Παραγωγή και Διακίνηση Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά το 2014

Κατά το έτος 2014, η συνολική ηλεκτρική ενέργεια προήλθε από τις πηγές 1 και 2(α).

Το σύνολο της παραχθείσας ενέργειας από Συμβατικές Μονάδες για το 2014 ήταν 4.013.400 MWh έναντι 3.944.600 MWh για το 2013. Ήταν δηλαδή κατά περίπου 1,7% ψηλότερη σε σύγκριση με το 2013.

Το σύνολο της καθαρής ενέργειας που εισήλθε στο Σύστημα Μεταφοράς ήταν 3.988.900 MWh κατά το 2014, έναντι 3.399.900 MWh κατά το 2013. Αυτή περιλαμβάνει την ενέργεια από τους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς Παραγωγής της ΑΗΚ μετά την αφαίρεση των απωλειών κατανάλωσης σε βοηθητικά μηχανήματα (95,5%), την ενέργεια που διοχετεύτηκε στο Σύστημα Μεταφοράς από Αιολικά Πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο Σύστημα Μεταφοράς καθώς επίσης και την ενέργεια που διοχετεύτηκε στο Σύστημα Μεταφοράς από το Σύστημα Διανομής.

Το Σχεδιάγραμμα 10, δείχνει παραστατικά την παραγωγή και διακίνηση ενέργειας καθώς και τις απώλειες στο Σύστημα Μεταφοράς κατά το 2014.

Ηλεκτρική Ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Κατά το 2014 η ηλεκτρική ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που διοχετεύθηκε στο Σύστημα Μεταφοράς, ήταν μόνο από αυτή των Αιολικών Πάρκων. Το σύνολο της Παραγωγής από τα Αιολικά Πάρκα συνδεδεμένα στο δίκτυο Μεταφοράς, ήταν 180.000 MWh έναντι 228.000 MWh, κατά το 2013. Παρουσίασε δηλαδή, μείωση της τάξης του 21%. Ο μέσος Συντελεστής Εγκατεστημένης Ισχύος (ή δείκτης ενεργειακής Αποδοτικότητας - Capacity Factor) των Αιολικών Πάρκων που είναι συνδεδεμένα στο Σύστημα Μεταφοράς για το 2014, περιορίστηκε στο 14% έναντι 18%, κατά το 2013.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕ (MWh)	ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (MWh)	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ * (MWh)	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΑΖΑΣ (MWh)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕ (MWh)
ΕΤΟΣ 2013				
4.256.367	230.610	44.991	35.831	311.432
	5,6%	1,1%	0,8%	7,5%
ΕΤΟΣ 2014				
4.313.226	182.418	79.942	37.461	299.821
	4,2%	1,9%	0,9%	7,0%

*Η παραγωγή από Φωτοβολταϊκά Συστήματα εμπεριέχει εκτιμήσεις

Σχ. 11 - Διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου για τα Έτη 2013 – 2014

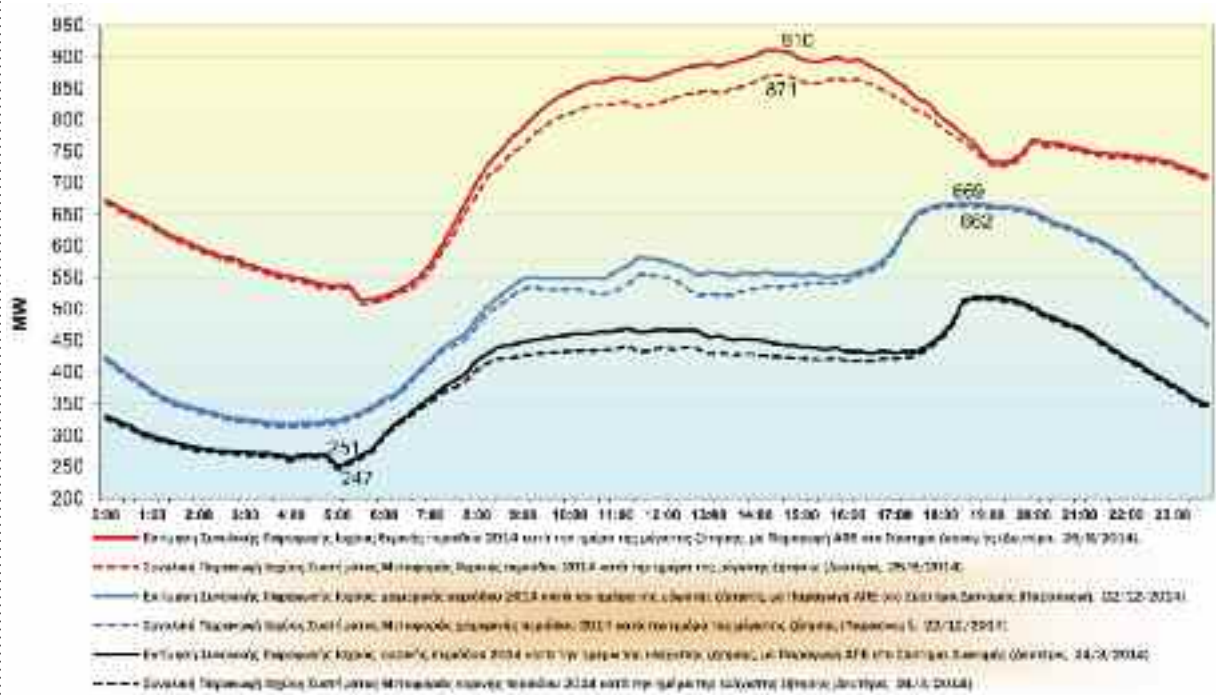
Συνολική Διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου

Με βάση τα στοιχεία που συλλέγει ο ΔΣΜΚ και τα στοιχεία που συλλέγει ο ΔΣΔ για τη διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο Σύστημα Διανομής, η συνολική διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου για το 2014 περιορίστηκε στο 7% της συνολικής παραγόμενης ενέργειας σε σύγκριση με 7,5%, για το έτος 2013. Η μείωση στη διείσδυση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο Σύστημα για το έτος 2014 οφείλεται στη μειωμένη Αιολική παραγωγή κατά τη διάρκεια του έτους 2014.

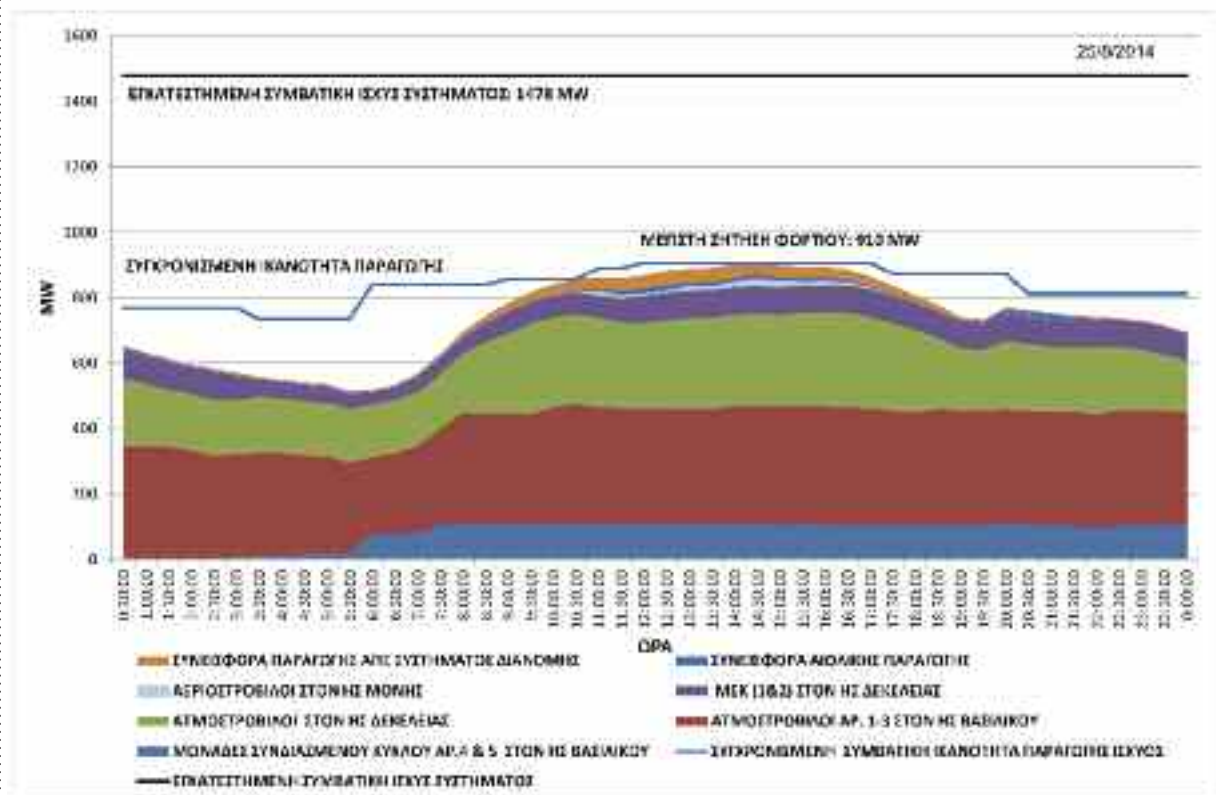
Απώλειες στα Συστήματα Παραγωγής και Μεταφοράς

Οι ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια μέσα στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού (κατανάλωση σε βοηθητικά μηχανήματα) ανήλθαν κατά το 2014 σε 204.968 MWh έναντι 170.659 MWh κατά το 2013, αντιπροσωπεύοντας το 5,1% της συνολικής παραγωγής.

Οι θερμικές απώλειες κατά τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας στο Δίκτυο Μεταφοράς για το 2014 ήταν κατά μέσο όρο 1,8% των μονάδων που εισήχθησαν στο Σύστημα Μεταφοράς.

Σχ. 12 - Διακύμανση Παραγωγής Ισχύος Θερινής και Χειμερινής περιόδου κατά την ημέρα της μέγιστης ζήτησης και Διακύμανση Παραγωγής Ισχύος κατά την ημέρα της ετήσιας ελάχιστης ζήτησης

Σχ. 13 - Ημερήσια Διακύμανση και Κατανομή Παραγωγής Ισχύος κατά την Ημέρα της Μέγιστης Ζήτησης για το Έτος 2014

Εκτιμώμενη Συνολική Μέγιστη Ισχύς Συστήματος

Ο ΔΣΜΚ διαθέτει συστήματα τα οποία καταγράφουν ανά ημίωρο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Συμβατικές Μονάδες της ΑΗΚ και Αιολικά Πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο Δίκτυο Μεταφοράς. Η καταγραφή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Διανομής είναι ευθύνη του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.

Η Μέγιστη Ηλεκτρική Ισχύς από Συμβατικές Μονάδες της ΑΗΚ και Αιολικά Πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο Δίκτυο Μεταφοράς, κατά τη θερινή περίοδο του 2014, ανήλθε στα 871 MW. Με βάση την εκτιμώμενη συνεισφορά των ΑΠΕ που είναι συνδεδεμένα στο Σύστημα Διανομής, τα οποία την ώρα της μέγιστης ζήτησης ήταν 39 MW περίπου, εκτιμάται ότι Μέγιστη Ηλεκτρική Ισχύς του Συστήματος ανήλθε στα 910 MW. Η συνολική διαθεσιμότητα των θερμικών μονάδων παραγωγής ήταν 1.107 MW.

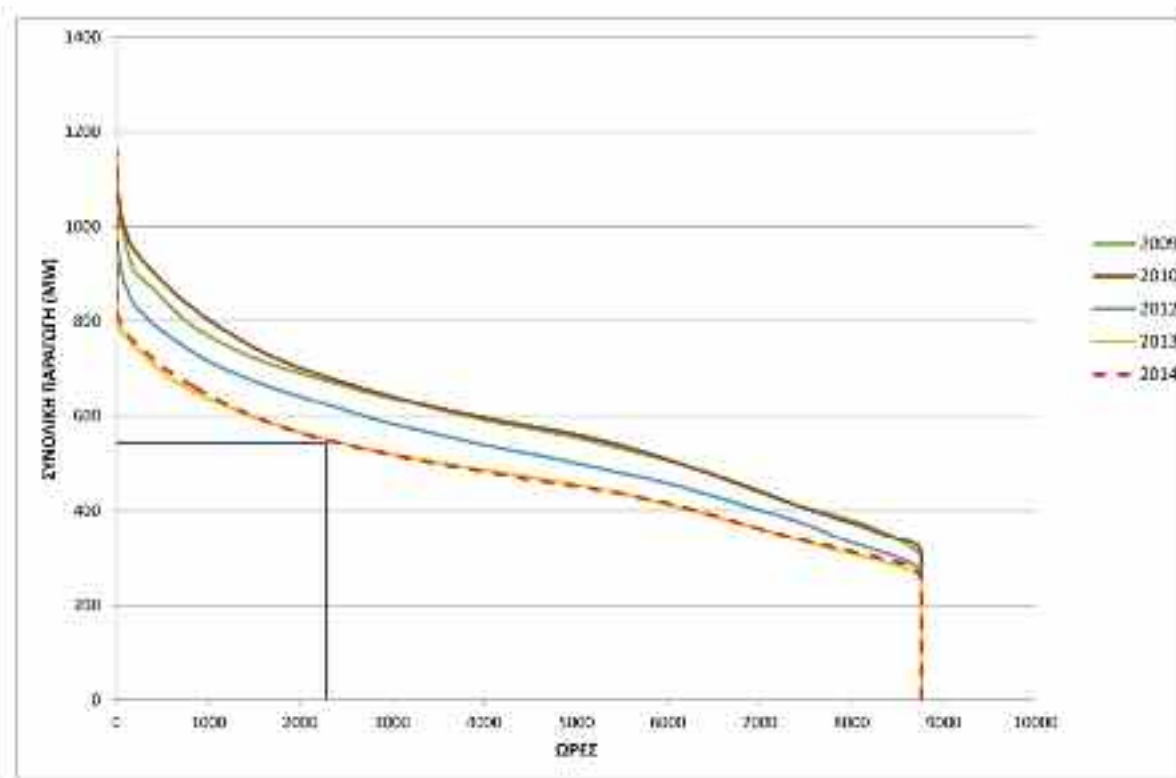
Η μέγιστη ζήτηση του συστήματος σημειώθηκε τη Δευτέρα 25η Αυγούστου 2014 και ώρα 14:30, με τη θερμοκρασία στο εσωτερικό να βρίσκεται στους 39°C. Στο Σχεδιάγραμμα 12 φαίνεται η εκτίμηση της Συνολικής Παραγωγής Ισχύος της θερινής και χειμερινής περιόδου 2014 κατά την ημέρα της μέγιστης ζήτησης και την ημέρα της ελάχιστης ζήτησης, με Παραγωγή ΑΠΕ στο Σύστημα Διανομής, καθώς επίσης και η αντίστοιχη Συνολική Παραγωγή Ισχύος Συστήματος Μεταφοράς.

Συντελεστής Φορτίου

Ο Συντελεστής Φορτίου, που είναι ο λόγος του μέσου φορτίου προς το φορτίο αιχμής, ήταν 54,2% κατά το 2014, σε σύγκριση με τον Συντελεστή Φορτίου για το έτος 2013 που ήταν της τάξης του 55,2%. Κατά τη στιγμή της μέγιστης ζήτησης δεν υπήρξε συνεισφορά παραγωγής από Αυτοπαραγωγούς.

Καμπύλες Διάρκειας Φορτίου Συνολικής Παραγωγής Ισχύος

Στο Σχεδιάγραμμα 14 παρουσιάζονται οι Καμπύλες Διάρκειας Φορτίου σε σχέση με τη Συνολική Παραγωγή Ισχύος του Συστήματος για τα έτη 2009, 2010, 2012, 2013 και 2014. Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, η συνολική παραγωγή ισχύος για το 75% του χρόνου ήταν μικρότερη των 550 MW.

Σχ. 14 - Καμπύλες Διάρκειας Συνολικής Παραγωγής για Έτη της Περιόδου 2009-2014

ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Βλάβες Παραγωγής

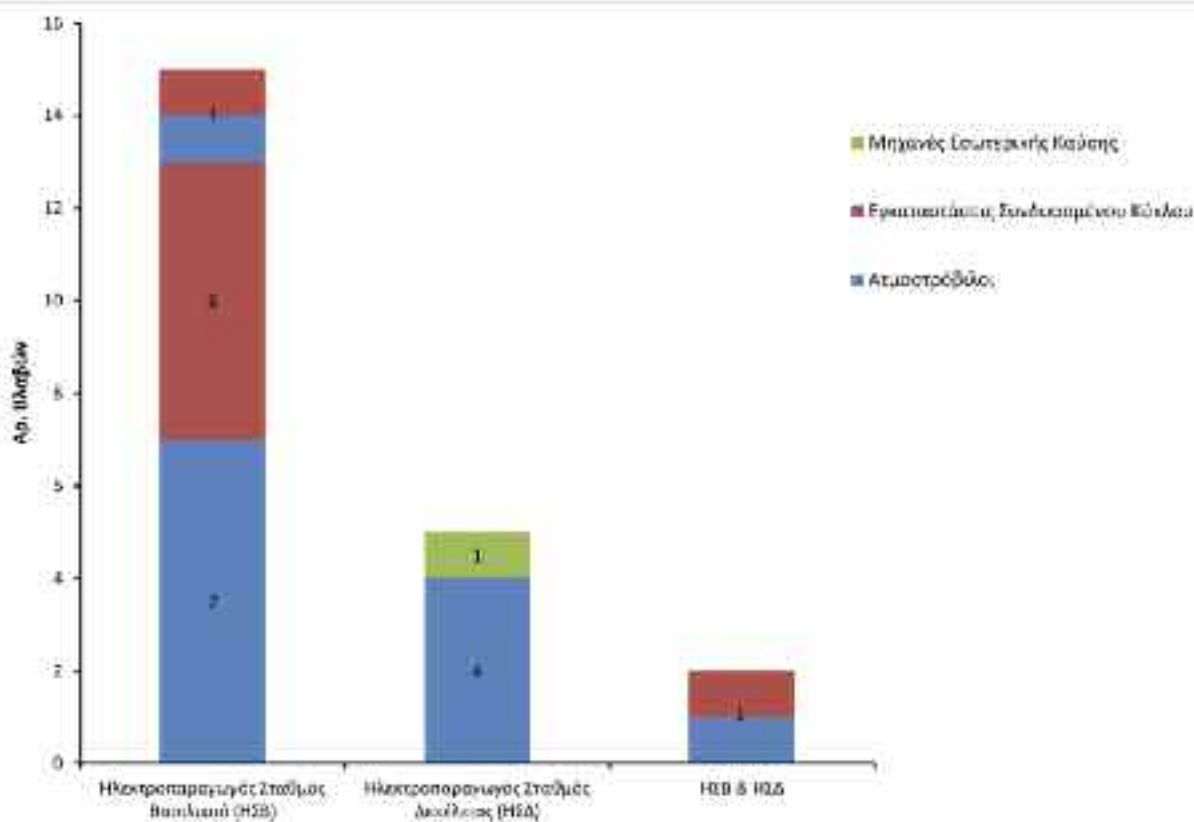
Οι βλάβες σε Μονάδες Παραγωγής επηρεάζουν άμεσα το Σύστημα Μεταφοράς και ανάλογα με τη σοβαρότητα τους τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η αξιοπιστία του Ηλεκτρικού Συστήματος. Για αυτό το λόγο είναι σημαντική η καταγραφή και η αξιολόγησή τους.

Κατά το 2014 σημειώθηκαν συνολικά είκοσι (20) βλάβες στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς του Συστήματος, εκ των οποίων δέκα τέσσερις (14) στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού, πέντε (5) στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας και μια (1) από κοινού στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού και Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας.

Σε δέκα τέσσερις (14) περιπτώσεις η απώλεια Μονάδων Παραγωγής συνοδεύτηκε με αποσύνδεση φορτίου, είτε χειροκίνητα από το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας, είτε ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των ηλεκτρονόμων υποσυχνότητας.

Τονίζεται ότι για τη διερεύνηση σοβαρών βλαβών, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, σε συνεργασία με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, ετοιμάζει εκθέσεις για τα συμβάντα, όπου παρατίθενται εισηγήσεις και προτάσεις για διορθωτικά μέτρα, ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα επανάληψης παρόμοιων περιστατικών.

Στο Σχεδιάγραμμα 15 φαίνεται η παρουσίαση των βλαβών που αφορά το είδος των μονάδων παραγωγής και τους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς όπου σημειώθηκε η βλάβη.

Σχ. 15 - Σύνολο Βλαβών Παραγωγής 2014

Βλάβες Μεταφοράς

Κατά το 2014, σημειώθηκαν συνολικά δώδεκα (12) βλάβες στο Σύστημα Μεταφοράς που είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια αναχωρήσεων στο δίκτυο υψηλής τάσης. Οι βλάβες κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες ανάλογα με την αιτία πρόκλησής τους:

- Δύο (2) βλάβες λόγω κακοκαιρίας (17%).
- Δύο (2) βλάβες λόγω ψηλής υγρασίας (17%).
- Οκτώ (8) βλάβες λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού (66%).

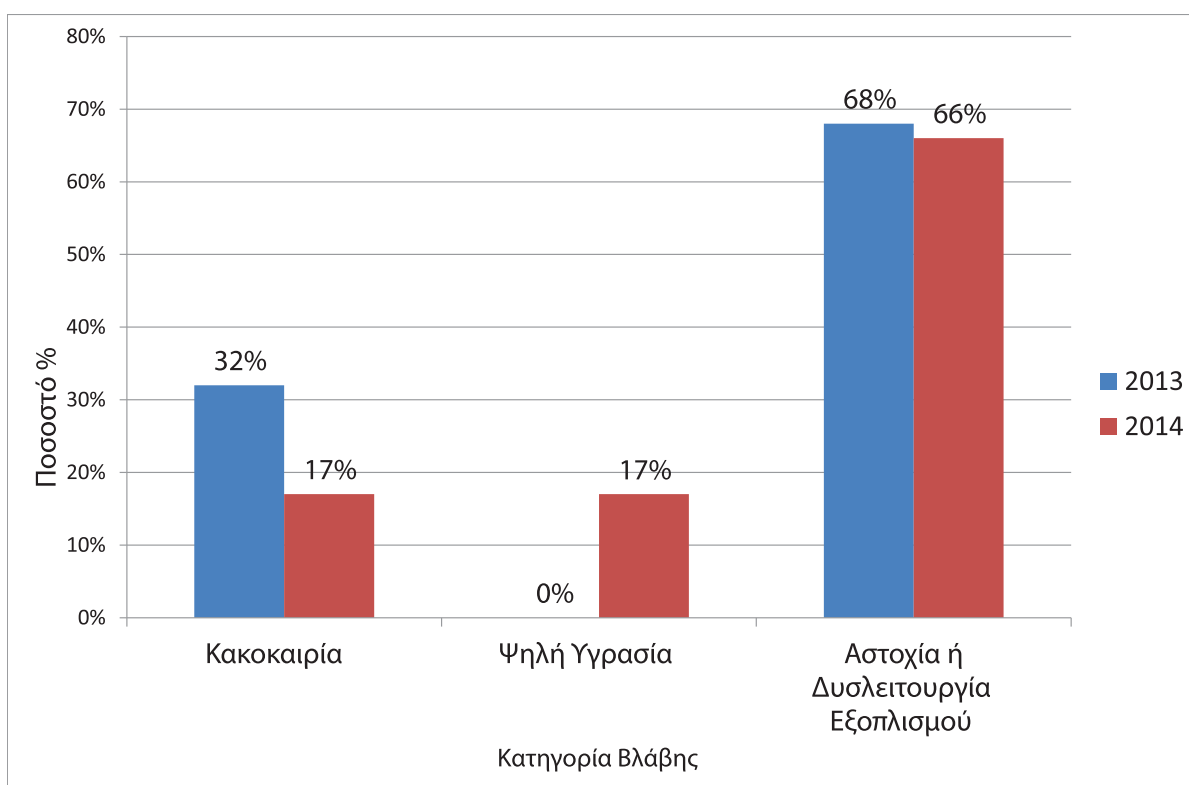
Στις δέκα (10) από τις δώδεκα (12) περιπτώσεις, η βλάβη συνοδεύτηκε με αποσύνδεση καταναλωτών (απώλεια φορτίων) και αυτό αφορούσε είτε σε βλάβες σε ακτινωτή αναχώρηση, είτε στη διαταραχή που προκλήθηκε στο σύστημα.

Η πιο σοβαρή βλάβη σημειώθηκε στις 28 Ιουλίου 2014, όταν λόγω πολύ υψηλών επιπέδων υγρασίας λειτούργησε η προστασία ζυγών (Bus-Zone) στον Η/Σ Μονής με αποτέλεσμα να ανοίξουν όλοι οι Διακόπτες Ισχύος στους Εφεδρικούς Ζυγούς.

Λόγω της διαταραχής αυτής, απωλέσθηκε φορτίο από το Σύστημα της τάξης των 65 MW. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου τέσσερεις (4) ώρες.

Επίσης, στις 13 Δεκεμβρίου 2014, λόγω σφοδρής κακοκαιρίας με έντονη κεραυνική δραστηριότητα, προκλήθηκε ολική σβέση στους Υ/Σ 132kV, «ΛΑΡΝΑΚΑ» και «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ». Λόγω της διαταραχής σημειώθηκε απώλεια φορτίου της τάξης των 45 MW. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου 1 ώρα.

Συμπερασματικά, ο ολικός αριθμός των βλαβών Μεταφοράς κατά το 2014 (12) είναι αρκετά μικρότερος από αυτόν του 2013 (19). Ο αριθμός των βλαβών λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού παρουσίασε μείωση της τάξης του 2%, ενώ ο αριθμός των βλαβών λόγω κακοκαιρίας παρουσίασε μείωση της τάξης του 15%. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί η αύξηση της τάξης των βλαβών λόγω ψηλής υγρασίας από 0% σε 17%, ένεκα της ιδιόρρυθμης καιρικής κατάστασης των θερινών μηνών κατά το 2014.

Σχ. 16 - Σύγκριση Βλαβών Μεταφοράς 2013 και 2014

Έκθεση και Οικονομικές Καταστάσεις 31 Δεκεμβρίου 2014

Περιεχόμενα

Διευθυντής και επαγγελματικοί σύμβουλοι	118
Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ	119
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	121
Κατάσταση αποτελεσμάτων	123
Κατάσταση συνολικών εσόδων	123
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	124
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	125
Κατάσταση των ταμειακών ροών	126
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	127

Διευθυντής και επαγγελματικοί σύμβουλοι

Διευθυντής	Δρ. Χρίστος Χριστοδουλίδης
Διεύθυνση Εργασίας	Ευαγγελιστρίας 68 2057 Στρόβολος Κύπρος
Λογιστές	Kyprianides, Nicolaou & Associates Chartered Accountants
Ελεγκτές	Nexia Poyiadjis Chartered Accountants
Νομικοί Σύμβουλοι	Κούσιος Κορφιώτης Παπαχαραλάμπους ΔΕΠΕ Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι
Τράπεζες	Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ Σ.Π.Ε. Στροβόλου Λτδ Eurobank Cyprus

Έκθεση Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) παρουσιάζει την έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Κύρια δραστηριότητα

Βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των παραγωγών και προμηθευτών ηλεκτρισμού στο Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής / Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του ΔΣΜΚ για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 147. Το πλεόνασμα του έτους που ανήλθε σε €926.079 (2013: €μηδέν) μεταφέρεται στα αποθεματικά.

Λειτουργικό περιβάλλον του ΔΣΜΚ

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα που έχουν σχέση με το λειτουργικό περιβάλλον του ΔΣΜΚ, περιγράφονται στη σημείωση 1 των οικονομικών καταστάσεων.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο ΔΣΜΚ, περιγράφονται στις Σημειώσεις 2, 3 και 4 των οικονομικών καταστάσεων.

Διευθυντής

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται στη σελίδα 142. Ο Διευθυντής διορίστηκε στη θέση αυτή από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6 Ιουλίου 2010 και η θητεία του λήγει στις 5 Ιουλίου 2016.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Τα σημαντικότερα γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται στη Σημείωση 22 των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (συνέχεια)

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές του ΔΣΜΚ κατόπιν ανάθεσης διαγωνισμού από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2014, είναι οι Nexia Roziadjis, Chartered Accountants. Η αμοιβή τους καθορίστηκε βάση της σύμβασης με την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Με εντολή του Διευθυντή,

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης
Διευθυντής
Λευκωσία, 15 Μαΐου 2015

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή

Προς το Διευθυντή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και των ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διευθυντή για τις οικονομικές καταστάσεις:

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 της Κύπρου (Ν.122 (I)/2003) και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που ο Διευθυντής καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διευθυντή, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή (συνέχεια)**Προς το Διευθυντή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου***Γνώμη*

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου στις 31 Δεκεμβρίου 2014, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 της Κύπρου (Ν.122 (I)/2003).

Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση του Διευθυντή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για το Διευθυντή ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σουζάνα Ρουιατζής
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
 εκ μέρους και για λογαριασμό του
Nexia Poyiadjis
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία, 15 Μαΐου 2015

Κατάσταση αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
Κύκλος εργασιών	5	4.325.026	3.147.775
Άλλα έσοδα	6	26.797	32.566
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		(3.285.050)	(3.188.083)
(Έλλειμμα) / Πλεόνασμα εργασιών		1.066.773	(7.742)
Έσοδα χρηματοδότησης		10.444	12.491
Έξοδα χρηματοδότησης		(2.460)	(1.002)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	9	7.984	11.489
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία		1.074.757	3.747
Φορολογία	10	(148.678)	(3.747)
Πλεόνασμα για το έτος		926.079	-

Κατάσταση συνολικών εσόδων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

		2014 €	2013 €
Πλεόνασμα για το έτος		926.079	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση-Ζημιές εύλογης αξίας	14	3.265	(15.615)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		3.265	(15.615)
Συνολικά έσοδα για το έτος μετά τη φορολογία		929.344	(15.615)

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
Στοιχεία ενεργητικού			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Άλλα στοιχεία ενεργητικού	13	362.229	210.074
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	14	3.423	158
		<u>365.652</u>	<u>210.232</u>
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	15	1.015.878	432.499
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16	806.581	374.351
		<u>1.822.459</u>	<u>806.850</u>
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		<u>2.188.111</u>	<u>1.017.082</u>
Αποθεματικά και υποχρεώσεις			
Αποθεματικά			
Συσσωρευμένο πλεόνασμα		1.116.762	214.674
Αποθεματικό εύλογης αξίας - χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση		(12.350)	(15.615)
		<u>1.104.412</u>	<u>199.059</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	17	914.163	801.863
Οφειλόμενη φορολογία	18	169.536	16.160
		<u>1.083.699</u>	<u>818.023</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>1.083.699</u>	<u>818.023</u>
Σύνολο αποθεματικών και υποχρεώσεων		<u>2.188.111</u>	<u>1.017.082</u>

Στις 15 Μαΐου 2015 ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ενέκρινε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 151 μέχρι 174 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

Σημ.	Συσσωρευμένο πλεόνασμα	Αποθεματικό εύλογης αξίας – χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	Σύνολο
	€	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	218.052	-	218.052
Συνολικά έσοδα για το έτος μετά τη φορολογία	-	-	-
Άμυνα λογιζόμενης διανομής μερίσματος για τα κέρδη του 2011	(3.378)	-	(3.378)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος	-	(15.615)	(15.615)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013 / 1 Ιανουαρίου 2014	<u>214.674</u>	<u>(15.615)</u>	<u>199.059</u>
Συνολικά έσοδα για το έτος μετά τη φορολογία	926.079	-	926.079
Άμυνα λογιζόμενης διανομής μερίσματος για τα κέρδη του 2011	(6.095)	-	(6.095)
Άμυνα λογιζόμενης διανομής μερίσματος για τα κέρδη του 2012	(17.896)	-	(17.896)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος	-	3.265	3.265
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	<u>1.116.762</u> =====	<u>(12.350)</u> =====	<u>1.104.412</u> =====

Από το 2009 και μετά, οι οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον Περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μερίσμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά 20% για τα έτη 2012 και 2013 (μέχρι τις 31 Αυγούστου 2011, το ποσοστό ήταν 15% και αυξήθηκε σε 17% για το μετέπειτα διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011), θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι (άτομα και εταιρείες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών, από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Το ποσό αυτό, της λογιζόμενης διανομής μερίσματος, μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μερίσμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από τον οργανισμό για λογαριασμό των μετόχων.

Κατάσταση των ταμειακών ροών για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σημ.	2014 €	2013 €
Ροή μετρητών από εργασίες			
Πλεόνασμα για το έτος		926.079	-
Έσοδα από τόκους	9	(10.444)	(12.491)
Έξοδα χρηματοδότησης	9	2.460	1.002
Φορολογία	10	148.678	3.747
		<hr/>	<hr/>
Πλεόνασμα από/(για) εργασίες πριν τις αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης		1.066.773	(7.742)
Αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης:			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα		(583.379)	(199.502)
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές		135.292	37.485
		<hr/>	<hr/>
Μετρητά που προήλθαν από/(για) εργασίες		618.686	(169.759)
Φορολογία που πληρώθηκε		(19.293)	(3.747)
		<hr/>	<hr/>
Καθαρά μετρητά από/(για) εργασίες		599.393	(173.506)
Ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή για αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	13	(728.411)	(22.967)
Επιχορηγήσεις για αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	13	553.264	-
Τόκοι που εισπράχθηκαν	9	10.444	12.491
Μετατροπή καταθέσεων σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	14	-	(15.773)
		<hr/>	<hr/>
Καθαρά μετρητά για επενδυτικές δραστηριότητες		(164.703)	(26.249)
Ροή μετρητών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Έξοδα χρηματοδότησης που πληρώθηκαν	9	(2.460)	(1.002)
		<hr/>	<hr/>
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(2.460)	(1.002)
		<hr/>	<hr/>
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		432.230	(200.757)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους		374.351	575.108
		<hr/>	<hr/>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	16	806.581	374.351

Οι σημειώσεις στις σελίδες 151 μέχρι 174 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Χώρα συστάσεως και κύριες δραστηριότητες

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) συστάθηκε στην Κύπρο στις 17 Σεπτεμβρίου 2004 ως ξεχωριστή Νομική Οντότητα.

Η συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) προέκυψε από την απόφαση της Κυβέρνησης για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και σε επόμενο στάδιο τη συμμόρφωση με την Οδηγία 2003/54/ΕΚ.

Στις 25 Ιουλίου 2003 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (Ι)/2003, για σκοπούς εναρμόνισης με τις πιο πάνω Οδηγίες και ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο.

Οι βασικές πρόνοιες του Νόμου συμπεριλαμβάνουν:

1. τη σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)
2. τον ορισμό του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ)
3. τη συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ)
4. το διαχωρισμό των πελατών σε Επιλέγοντες Πελάτες και Μη Επιλέγοντες Πελάτες
5. τη φιλελευθεροποίηση της Παραγωγής.

Ο ΙΣΜ και ο ΙΣΔ είναι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Στις 13 Δεκεμβρίου 2012 η Βουλή ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012, Ν211(Ι)/2012 βασικές πρόνοιες του οποίου επηρεάζουν το ΔΣΜΚ ως ακολούθως:

1. Αντικατάσταση του ονόματος του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και του όρου ΔΣΜ σε ΔΣΜΚ.
2. Διευκρινίζεται ότι ο ΔΣΜΚ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.
3. Ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ θα υποβάλλεται ως ξεχωριστό νομοσχέδιο για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύμφωνα με τον περί προώθησης και ενθάρρυνσης της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Νόμο (Ν33(Ι)/2003) ο ΔΣΜΚ έχει εξουσιοδοτηθεί με απόφαση της ΡΑΕΚ, ως «Εξουσιοδοτημένος εκδότης» για σκοπούς έκδοσης εγγύησης προέλευσης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες στο Δίκτυο Μεταφοράς. Μέσα στα πλαίσια αυτά ο ΔΣΜΚ λειτουργεί ηλεκτρονικό μητρώο εγγύησης προέλευσης από το Φεβρουάριο του 2011.

Λειτουργικό περιβάλλον του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Η Κυπριακή Κυβέρνηση εισήρθε σε διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (η «Τρόικα»), για οικονομική στήριξη. Οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε επίτευξη συμφωνίας και λήψη απόφασης από το Eurogroup σχετικά με τα βασικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για ένα μελλοντικό πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής που περιλαμβάνει την παροχή οικονομικής βοήθειας προς την Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι €10 δισεκατομμύρια. Το πρόγραμμα στοχεύει να αντιμετωπίσει τις ασυνήθιστες οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος και να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα, με σκοπό την αποκατάσταση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών τα επόμενα χρόνια.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

1. Γενικές πληροφορίες (συνέχεια)

Λειτουργικό περιβάλλον του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (συνέχεια)

Η απόφαση του Eurogroup για την Κύπρο περιλαμβάνει σχέδια για την αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα και διασφαλίζει τις καταθέσεις κάτω από €100.000, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, οι Κυπριακές αρχές επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να εντείνουν τις προσπάθειές τους στους τομείς της δημοσιονομικής εξυγίανσης, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των ιδιωτικοποιήσεων. Το Eurogroup ζήτησε από τις Κυπριακές αρχές και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την οριστικοποίηση του σχετικού Μνημονίου (Memorandum of Understanding) τον Απρίλιο του 2013, για να ακολουθήσει η επίσημη έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας καθώς και η επικύρωση από κράτη μέλη της ευρωζώνης μέσω έγκρισης από τα εθνικά κοινοβούλια (ή άλλης ισοδύναμης έγκρισης).

Στις 12 Απριλίου 2013 το Eurogroup χαιρέτισε τη συμφωνία που έχει επιτευχθεί μεταξύ της Κύπρου και των θεσμικών οργάνων της Τρόικας σχετικά με το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής για την Κύπρο, και δήλωσε ότι τα απαραίτητα στοιχεία τέθηκαν σε εφαρμογή για να ξεκινήσουν οι σχετικές εθνικές διαδικασίες που απαιτούνται για την επίσημη έγκριση της συμφωνίας οικονομικής στήριξης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

Στις 22 Μαρτίου 2013, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοθεσία που αφορά την επιβολή περιοριστικών μέτρων αναφορικά με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Κύπρο. Η έκταση και η διάρκεια των περιορισμών αποφασίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αυτά έχουν τεθεί σε ισχύ στις 28 Μαρτίου 2013. Η διεύθυνση του ΔΣΜΚ παρακολουθεί τις εξελίξεις σε σχέση με τα εν λόγω περιοριστικά μέτρα και αξιολογεί τις επιπτώσεις στις δραστηριότητες του οργανισμού.

Τα περιοριστικά μέτρα αναφορικά με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Κύπρο έχουν αρθεί πλήρως στις 6 Απριλίου 2015.

Η επιδείνωση των λειτουργικών συνθηκών θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στις προβλέψεις ταμειακών ροών του ΔΣΜΚ και την εκτίμησή τους για την απομείωση των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ δεν είναι σε θέση να προβλέψει όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του ΔΣΜΚ.

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του ΔΣΜΚ στο παρών επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις εκτός από όπου δηλώνεται διαφορετικά.

Βάση ετοιμασίας

Δήλωση συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Επιπρόσθετα, οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των περί ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

Βάση επιμέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε δίκαιη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση.

Χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσεων

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του ΔΣΜΚ. Οι τομείς που απαιτούν μεγαλύτερου βαθμού κρίση ή είναι πιο πολύπλοκοι ή είναι τομείς όπου οι παραδοχές και οι υπολογισμοί έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.

Υιοθέτηση καινούργιων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ

Κατά το τρέχον έτος ο ΔΣΜΚ υιοθέτησε όλα τα καινούργια και αναθεωρημένα ΔΠΧΑ τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες του και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2014.

Η υιοθέτηση αυτή δεν έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Νέα Πρότυπα και Διερμηνείες που δεν τέθηκαν σε ισχύ

Τα ακόλουθα Πρότυπα, Αναθεωρήσεις σε Πρότυπα και Διερμηνείες έχουν εκδοθεί αλλά δεν τέθηκαν σε ισχύ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014:

Πρότυπο / Διερμηνεία

Εφαρμόζεται για ετήσιες χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την

(i) Υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) 'Σχέδια καθορισμένων ωφελημάτων Συνεισφορές εργαζομένων:	• 1 Ιουλίου 2014
• Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2010 – 2012	• 1 Ιουλίου 2014
• Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2011 – 2013	• 1 Ιουλίου 2014

(ii) Δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα'	• 1 Ιανουαρίου 2018
• ΔΠΧΑ 14 'Κανονιστικοί αναβαλλόμενοι λογαριασμοί'	• 1 Ιανουαρίου 2016
• ΔΠΧΑ 15 'Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες'	• 1 Ιανουαρίου 2017
• Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ10 και ΔΛΠ28 Πώληση ή συνεισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και την συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία του	• 1 Ιανουαρίου 2016
• ΔΠΧΑ 11 (Τροποποιήσεις) 'Λογιστικοποίηση αποκτήσεων συμμετοχών σε κοινές επιχειρήσεις'	• 1 Ιανουαρίου 2016
• Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 και ΔΛΠ38 'Διευκρινίσεις αποδεκτών μεθόδων αποσβέσεων'	• 1 Ιανουαρίου 2016
• Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ10, ΔΠΧΑ11 και ΔΛΠ28 – Επενδυτικές οντότητες: εφαρμογή της εξαίρεσης για ενοποίηση	• 1 Ιανουαρίου 2016
• ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) 'Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων'	• 1 Ιανουαρίου 2016
• Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2012 – 2014	• 1 Ιανουαρίου 2016

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

Αναγνώριση εισοδημάτων

Τα επιτρεπόμενα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ σύμφωνα με την παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 32 και του άρθρου 86 και παραχωρούνται στον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς για κάλυψη οποιουδήποτε μέρους ή και του συνόλου, εάν υπάρχει επάρκεια, των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 65 του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού νόμου του 2003, Ν122(Ι)/2003.

Η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει τις Ρυθμιστικές Αποφάσεις, Αρ. 03/2010 ημερομηνίας 12/11/2010, Αρ. 04/2010 ημερομηνίας 31/12/2010 και Αρ. 02/2013 ημερομηνίας 20/09/2013, με βάση τις οποίες καθορίζεται το Τέλος ΔΣΜΚ, το οποίο αποτελεί το κυριότερο έσοδο του ΔΣΜΚ. Με βάση τις πιο πάνω Ρυθμιστικές Αποφάσεις το Τέλος ΔΣΜΚ επιβάλλεται επί της Τιμολογούμενης Ενέργειας.

Για τα έτη 2014 και 2013 ο μόνος Προμηθευτής Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο, ο οποίος τιμολόγησε ενέργεια ήταν η ΑΗΚ.

Άλλα έσοδα του ΔΣΜΚ αναγνωρίζονται ως εξής:

Έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης – Τα έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης αναγνωρίζονται όταν ένας αιτητής για εγγραφή στο μητρώο εγκριθεί από τον ΔΣΜΚ.

Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης – Τα έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης αναγνωρίζονται όταν οι συμμετέχοντες στο μητρώο υποβάλουν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού εγγύησης προέλευσης.

Έσοδα από τόκους – Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται κατά αναλογία χρόνου χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Έσοδα από τα Ερευνητικά Προγράμματα – Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από τα Ερευνητικά Προγράμματα προκύπτουν από τους όρους του κάθε προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο του κάθε Προγράμματος.

Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από Συνδέσεις στο Σύστημα Μεταφοράς – Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από συμβόλαια για Σύνδεση στο Δίκτυο Μεταφοράς αντιπροσωπεύουν ανάκτηση Διοικητικών Εξόδων του ΔΣΜΚ στα πλαίσια ετοιμασίας μελετών σε αιτητές για συνδέσεις στο Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρισμού.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Ο Διευθυντής ΔΣΜΚ και οι υπάλληλοι που υπάγονται σε αυτόν καθ' όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, συνεισφέρουν στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση τους μισθούς τους.

Φορολογία

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία για την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές πολιτικές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

Κρατικές χορηγίες

Οι κρατικές χορηγίες οι οποίες λαμβάνονται για την απόκτηση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται με συστηματική και ορθολογική βάση στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Αυτό επιτυγχάνεται με την αφαίρεση των χορηγήσεων από τη λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων και την αναγνώριση των εσόδων μέσω της μειωμένης επιβάρυνσης των αποσβέσεων. Οι χορηγίες αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο ΔΣΜΚ θα συμμορφωθεί με τους όρους που συνδέονται με αυτές και ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν. Κρατικές χορηγίες αναφορικά με έξοδα αναγνωρίζονται ως εισόδημα.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων ανάλογα με τα ποσά που καθίστανται εισπρακτέα.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο ΔΣΜΚ («το νόμισμα λειτουργίας»).

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ(€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης του ΔΣΜΚ.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται στο νόμισμα λειτουργίας με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημερομηνία της συναλλαγής. Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους χρηματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του στις κατηγορίες «δάνεια και εισπρακτέα» και «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση». Ο Διευθυντής αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση και επαναξιολογεί την ταξινόμηση αυτή σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Δάνεια και εισπρακτέα:

Τα δάνεια και εισπρακτέα είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σταθερές ή προσδιορισίμες πληρωμές που δεν εμπορεύονται σε ενεργή αγορά και για τα οποία δεν υπάρχει πρόθεση για εμπορία του εισπρακτέου. Τα δάνεια και εισπρακτέα περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αν έχουν

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

λήξη που υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης. Αυτά ταξινομούνται ως μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα δάνεια και εισπρακτέα του ΔΣΜΚ αποτελούνται από «εισπρακτέα» και «ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής.

Ο ΔΣΜΚ αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης κατά πόσον υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, έχει υποστεί απομείωση στην αξία.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση:

Ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, κατά την αρχική αναγνώριση.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα, τα οποία είτε ορίζονται στην κατηγορία αυτή ή δεν έχουν ταξινομηθεί σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, εκτός εάν ο ΔΣΜΚ προτίθεται να πωλήσει τις επενδύσεις μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αναφοράς.

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, παρουσιάζονται μετέπειτα σε εύλογη αξία.

Η εύλογη αξία των επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά βασίζεται στη χρηματιστηριακή τιμή προσφοράς. Εάν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν είναι ενεργή όπως επίσης και για μη εισηγμένες μετοχές, ο ΔΣΜΚ προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν τη χρήση πρόσφατων συναλλαγών που έγιναν σε καθαρά εμπορική βάση, αναφορά σε παρόμοιους τίτλους και μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών κάνοντας μέγιστη χρήση δεδομένων της αγοράς και ελάχιστη χρήση εσωτερικών δεδομένων του ΔΣΜΚ. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών τίτλων που παρουσιάζονται σε ένα ξένο νόμισμα και ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση αναλύονται ανάμεσα σε συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μεταβολές στο αποσβεσμένο κόστος του τίτλου και άλλες μεταβολές στη λογιστική αξία του τίτλου. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά εισοδήματα.

Ο τόκος στους τίτλους που είναι διαθέσιμοι προς πώληση ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα από μετοχικούς τίτλους διαθέσιμους προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα του ΔΣΜΚ να εισπράξει.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

Ο ΔΣΜΚ αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς κατά πόσον υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Στην περίπτωση μετοχικών τίτλων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμοι προς πώληση, μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της μετοχής κάτω από το κόστος της λαμβάνεται υπόψη ως ένδειξη πιθανής απομείωσης στην αξία. Αν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση η συσσωρευμένη ζημιά η οποία προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον ζημιές απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα, μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται, και η μείωση μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η απομείωση που αναγνωρίστηκε προηγουμένως αναστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων. Η αναστροφή γίνεται στο βαθμό που η λογιστική αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία της αναστροφής, δεν υπερβαίνει το αποσβεσμένο κόστος αν η απομείωση δεν είχε αναγνωριστεί.

Όσον αφορά τις μετοχές διαθέσιμες προς πώληση, οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα προηγουμένως δεν αντιστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οποιαδήποτε αύξηση στην εύλογη αξία τους μετά την μία ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα και θα συσσωρεύεται κάτω από τον τίτλο του αποθεματικού επανεκτίμησης επενδύσεων. Όσον αφορά τις διαθέσιμες προς πώληση χρεογράφων, η ζημιά απομείωσης της ανατρέπεται στη συνέχεια μέσω των αποτελεσμάτων εάν η αύξηση στην εύλογη αξία της επένδυσης μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονός που επήλθε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαρτή υποχρέωση που προκύπτει από γεγονότα που έχουν προηγηθεί, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης και το ποσό της υποχρέωσης έχει υπολογιστεί αξιόπιστα. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται ως η τρέχουσα αξία των εξόδων που αναμένεται να απαιτηθούν για την εξόφληση της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ένα ποσοστό πριν τη φορολογία, το οποίο αποδίδει τρέχουσες αξιολογήσεις αγοράς της αξίας του χρήματος διαχρονικά και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση. Η αύξηση στην πρόβλεψη λόγω της παρέλευσης χρόνου αναγνωρίζεται ως χρεωστικός τόκος.

Χρεώστες και προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλες προβλέψεις για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτους όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το περιουσιακό στοιχείο έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη πρόβλεψη επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση.

Χρεώστες ανεπίδεκτοι εισπράξεων διαγράφονται και επιπλέον γίνεται πρόβλεψη για συγκεκριμένους επισφαλείς χρεώστες, όπου θεωρείται αναγκαίο. Δε γίνεται οποιαδήποτε γενική πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες. Οι εμπορικοί χρεώστες αναφέρονται μετά από το συμψηφισμό της ειδικής πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, όταν υπάρχει.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

Εμπορικοί πιστωτές

Οι εμπορικοί πιστωτές αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο και καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση οικονομικής θέσης τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στο δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Συγκριτικές πληροφορίες

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά έχουν αναπροσαρμοστεί για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση στο τρέχον έτος. Για το 2013 ποσό ύψους €210.074 ταξινομήθηκε από τα εμπορικά και άλλα εισπρακτέα (Σημ.15) στα άλλα στοιχεία ενεργητικού (Σημ.13).

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

(α) Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι εργασίες του ΔΣΜΚ τον εκθέτουν σε ποικίλους χρηματοοικονομικούς κινδύνους: κίνδυνο αγοράς (κινδύνου επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία, κινδύνου επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές και κινδύνου τιμής αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας.

Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνου του ΔΣΜΚ επικεντρώνεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματαγορών και αποσκοπεί στη μείωση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική επίδοση του ΔΣΜΚ. Η διαχείριση κινδύνου διενεργείται από ένα κεντρικό γενικό λογιστήριο σύμφωνα με πολιτικές που εγκρίνονται από το Διευθυντή. Το λογιστήριο αναγνωρίζει, αξιολογεί και αντισταθμίζει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του ΔΣΜΚ.

• Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται και ταξινομούνται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ως διαθέσιμα προς πώληση.

Οι επενδύσεις του ΔΣΜΚ σε μετοχικούς τίτλους εταιρειών οι οποίες εμπορεύονται δημόσια περιλαμβάνονται στο Γενικό Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Κίνδυνος επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές και την εύλογη αξία

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς.

Καθώς ο ΔΣΜΚ έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που φέρουν τόκο, τα έσοδα και η ροή μετρητών από εργασίες του ΔΣΜΚ ουσιαστικά εξαρτώνται από αλλαγές στα επιτόκια της αγοράς.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Ο Διευθυντής παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

	2014 €	2013 €
Κυμαινόμενου επιτοκίου	466.587	34.415
Σταθερού επιτοκίου	339.494	339.883

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, εάν τα επιτόκια ήταν κατά 100 ποσοστιαίες μονάδες ψηλότερα/χαμηλότερα, με όλες τις άλλες παραμέτρους να παραμένουν σταθερές, το πλεόνασμα για το έτος μετά τη φορολογία θα ήταν €4.666 (2013: €344) ψηλότερο/χαμηλότερο. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι όλοι οι άλλοι παράγοντες παραμένουν σταθεροί.

• Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλομένων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Ο πιστωτικός κίνδυνος του ΔΣΜΚ προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθώς και από έκθεση σε πιστώσεις περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών συναλλαγών.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στο πιστωτικό κίνδυνο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οποιοσδήποτε εγγυήσεις που έχουν ληφθεί είναι:

	2014 €	2013 €
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ.11)	3.423	158
Άλλοι χρεώστες (Σημ.11)	13.179	977
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ.11)	806.581	374.351
	<u>823.183</u>	<u>375.486</u>

• Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και ο Διευθυντής διατηρεί ευελιξία στη χρηματοδότηση διατηρώντας διαθεσιμότητα εντός των εξασφαλισμένων πιστωτικών ορίων και διατηρώντας δυνατότητα κάλυψης των αναγκών ρευστότητας από τον ΙΣΜ.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του ΔΣΜΚ σε σχετικές κατηγορίες λήξεων, με βάση την εναπομένουσα περίοδο κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης μέχρι την ημερομηνία λήξης του συμβολαίου. Πιο κάτω παρουσιάζονται οι συμβατικές λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιλαμβανομένων των εκτιμημένων πληρωμών τόκου. Υπόλοιπα με λήξη εντός 12 μηνών ισούνται με τις λογιστικές τους αξίες.

	Μέχρι 6 μήνες €	6 μήνες μέχρι 1 χρόνο €	Σύνολο €
Στις 31 Δεκεμβρίου 2013			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (Σημ.11)	327.103	465.084	792.187
	<u>327.103</u>	<u>465.084</u>	<u>792.187</u>
	=====	=====	=====
Στις 31 Δεκεμβρίου 2014			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (Σημ.11)	331.932	572.881	904.813
	<u>331.932</u>	<u>572.881</u>	<u>904.813</u>
	=====	=====	=====

(β) Εκτίμηση δίκαιων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργείς αγορές (όπως οι τίτλοι προς εμπορία και οι διαθέσιμοι προς πώληση) βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο ΔΣΜΚ είναι η τρέχουσα τιμή προσφοράς.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι υπό εμπορία σε ενεργείς αγορές καθορίζεται χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών. Ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και κάνει υποθέσεις με βάση τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Η λογιστική αξία μείον πρόβλεψη για εμπορικά εισπρακτέα και πληρωτέα θεωρείται ότι προσεγγίζει τις δίκαιες αξίες τους. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς γνωστοποίησης υπολογίζεται με την προεξόφληση των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο της αγοράς που είναι διαθέσιμο στο ΔΣΜΚ για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα.

Μετρήσεις δίκαιης αξίας που αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Ο πίνακας που ακολουθεί αναλύει τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στη δίκαιη αξία, με τη μέθοδο αποτίμησης. Τα διαφορετικά επίπεδα ορίζονται ως εξής:

- Επίπεδο 1 - τιμές χρηματιστηρίου (χωρίς διόρθωση) σε ενεργές αγορές για όμοια στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2 - πληροφορίες πέραν των τιμών χρηματιστηρίου που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1 και που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις, είτε άμεσα (δηλαδή τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή που πηγάζουν από τις τιμές).
- Επίπεδο 3 - πληροφορίες για το στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση που δεν βασίζονται σε δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€	€	€	€
31 Δεκεμβρίου 2014	3.423	-	-	3.423
31 Δεκεμβρίου 2013	-	-	158	158

Σημαντικές υποθέσεις που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της δίκαιης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Οι δίκαιες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού προσδιορίζονται ως εξής:

Οι δίκαιες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού με τους συνήθεις όρους και προϋποθέσεις που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά υψηλής ρευστότητας καθορίζονται με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, (περιλαμβάνει εξαγοράσιμα γραμμάτια, συναλλαγματικές, ομολογίες και γραμμάτια διαρκείας).

Η δίκαιη αξία των παράγωγων μέσων που υπολογίζονται με βάση χρηματιστηριακές τιμές.

Συμφιλίωση μετρήσεων δίκαιης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επίπεδου 3

	Σε δίκαιη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Διαθέσιμων προς πώληση	Σύνολο	
	Αξίες που υποστηρίζονται από στοιχεία ενεργητικού και κρατούνται προς εμπορία	Αξίες μη εισηγμένες	Αξίες που υποστηρίζονται από στοιχεία ενεργητικού	2014
	€	€	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	-	158	-	158
Μεταφορές εκτός του επιπέδου 3	-	(158)	-	(158)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	-	-	-	-

Ο πιο πάνω πίνακας περιλαμβάνει μόνο χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

4. Σημαντικοί λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

4. Σημαντικοί λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις (συνέχεια)

Ο ΔΣΜΚ κάνει υπολογισμούς και παραδοχές σε σχέση με το μέλλον. Ως αποτέλεσμα, οι λογιστικοί υπολογισμοί σπανίως ισούνται με τα πραγματικά αποτελέσματα. Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές δεν αναμένεται να προκαλέσουν ουσιώδεις αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος.

• Φορολογία

Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωρισθεί, οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για εταιρικό φόρο και αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας.

• Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν είναι υπό διαπραγμάτευση σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Ο ΔΣΜΚ ασκεί κρίση για την επιλογή διαφόρων μεθόδων αποτίμησης.

• Απομείωση αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Ο ΔΣΜΚ ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για να αποφασίσει πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης. Στην άσκηση της κρίσης αυτής, ο ΔΣΜΚ εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια και την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, και την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της επένδυσης συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, οι αλλαγές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

5. Κύκλος εργασιών

	2014 €	2013 €
Τέλος ΔΣΜΚ (1)	4.307.026	3.111.830
Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από Συνδέσεις Δικτύου	-	8.600
Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης	18.000	18.000
Παραχώρηση πόρων από ΑΗΚ	-	9.345
	<u>4.325.026</u>	<u>3.147.775</u>
	-----	-----

(1) Με βάση τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ, Αρ. 02/2013 ημερομηνίας 20/09/2013, ο ΔΣΜΚ συμπεριέλαβε στις Οικονομικές Καταστάσεις το τέλος ΔΣΜΚ €σεντ0,11/kWh (2013: €σεντ0,08/ kWh) επί της τιμολογούμενης ενέργειας για ολόκληρο το έτος.

Η τιμολογούμενη ενέργεια για το 2014 ήταν 3.915.478.526 kWh (2013: 3.889.787.533kWh).

6. Άλλα έσοδα

	2014 €	2013 €
Έσοδα από χορηγίες για εκπαίδευση προσωπικού	398	-
Έσοδα από χορηγίες για συμμετοχή σε Ερευνητικά Προγράμματα ΕΕ (1)	11.073	-
Άλλα έσοδα (2)	15.326	32.566
	<u>26.797</u>	<u>32.566</u>

(1) Ο ΔΣΜΚ από το 2013 συμμετέχει σε ένα Ερευνητικό Πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, το “Concerted Action, supporting the transposition and implementation of Directive 2009/28EC on the promotion of the use of energy from renewable energy sources (RES Directive)”. Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα – Πλαίσιο του Προγράμματος και έχουν ενσωματωθεί σε σύμβαση μεταξύ ΔΣΜΚ και Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Κατά το 2013 δεν υπήρξαν έσοδα.

(2) Στα άλλα έσοδα κατά κύριο λόγο περιλαμβάνονται τα έσοδα από διάθεση εξουσιοδοτημένου προσωπικού για εκτέλεση καθηκόντων λειτουργού ελέγχου και συντονιστή ασφάλειας για εξοπλισμό μέσης και χαμηλής τάσης εντός των ανεμογεννητριών σε αιολικά πάρκα.

7. Πλεόνασμα από εργασίες

Το πλεόνασμα από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:

	2014 €	2013 €
Κόστος Προσωπικού	89.854	89.854
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στον ΔΣΜΚ	2.370.430	2.356.067
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	45.000	57.631
Αμοιβή ελεγκτών	4.500	4.500
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	400	-
Λογιστικά δικαιώματα	12.470	10.580
Δικηγορικά έξοδα	7.157	6.383

8. Κόστος προσωπικού

	2014 €	2013 €
Μισθός Διευθυντή	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
	<u>89.854</u>	<u>89.854</u>
	-----	-----

Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων που εργοδοτήθηκαν από το ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν 1 (2013:1).

Το μόνο άτομο που εργοδοτείται από το ΔΣΜΚ είναι ο Διευθυντής. Η στελέχωση του ΔΣΜΚ αποτελείται από 34 άτομα (2013:32) τα οποία προέρχονται από το υφιστάμενο προσωπικό του ΙΣΜ.

9. Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης

	2014 €	2013 €
<u>Έσοδα χρηματοδότησης:</u>		
Έσοδα από τόκους:		
Τραπεζικά υπόλοιπα	10.444	12.491
<u>Έξοδα χρηματοδότησης:</u>		
Τραπεζικά δικαιώματα	(2.460)	(1.002)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	<u>7.984</u>	<u>11.489</u>
	-----	-----

Οι πιστωτικοί τόκοι αναλύονται ως ακολούθως:

	2014 €	2013 €
Τραπεζικές καταθέσεις	10.018	12.340
Λογαριασμοί όψεως	426	151
	<u>10.444</u>	<u>12.491</u>
	-----	-----

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

10. Φορολογία

	2014 €	2013 €
Τρέχουσα φορολογία:		
Φόρος εισοδήματος	145.545	-
Αμυντική εισφορά	3.133	3.747
	<u>148.678</u>	<u>3.747</u>

Ο φόρος επί των κερδών του ΔΣΜΚ πριν τη φορολογία διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τα εφαρμόσιμα ποσοστά φορολογίας ως εξής:

	2014 €	2013 €
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία	1.074.757	3.747
Φόρος υπολογιζόμενος με το εφαρμόσιμο ποσοστό φορολογίας ύψους 12,5%	134.345	468
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	271	96
Φορολογική επίδραση εκπτώσεων και εισοδήματος που δεν υπόκεινται σε φορολογία	(1.306)	(1.561)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	3.133	3.747
10% επιπρόσθετη φορολογία	13.232	-
Φορολογική επίδραση χρησιμοποίησης φορολογικών ζημιών (από)/σε μεταφορά	(997)	997
Χρέωση φορολογίας	<u>148.678</u>	<u>3.747</u>

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου υπόκειται σε εταιρικό φόρο με συντελεστή 12,5% για φορολογητέα κέρδη.

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο.

11. Χρηματοοικονομικά μέσα ανά κατηγορία

	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση			Σύνολο 2014	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		
	€	Δάνεια και εισπρακτέα €	€		€	Δάνεια και εισπρακτέα €	Σύνολο 2013 €
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην κατάσταση οικονομικής θέσης							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ.14)	3.423	-	3.423		158	-	158
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα (Σημ.15) (1)	-	13.179	13.179		-	977	977
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ.16)	-	806.581	806.581		-	374.351	374.351
	<u>3.423</u>	<u>819.760</u>	<u>823.183</u>		<u>158</u>	<u>375.328</u>	<u>375.486</u>
	-----	-----	-----		-----	-----	-----
		Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο 2014		Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο 2013	
		€	€		€	€	
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όπως παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης							
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (2)		904.813	904.813		792.187	792.187	
		<u>904.813</u>	<u>904.813</u>		<u>792.187</u>	<u>792.187</u>	
		-----	-----		-----	-----	

Σημειώσεις:

(1) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης οικονομικής θέσης «εμπορικά και άλλα εισπρακτέα» είναι προπληρωμές, αναβαλλόμενα έξοδα και φορολογίες επιστρεπτές.

(2) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης οικονομικής θέσης «εμπορικοί και άλλοι πιστωτές» είναι προβλέψεις, έσοδα προπληρωμένα και οφειλόμενες φορολογίες.

12. Πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Μετρητά στην τράπεζα και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις (1)

Κατηγορία βάσει αξιολογήσεων του οίκου Moody's	Αρ. Τραπεζών	2014 €	2013 €
Ca	1	-	48.604
Caa3	1	473.547	-
Χωρίς αξιολόγηση	1	<u>332.534</u>	<u>325.694</u>
		<u>806.081</u>	<u>374.298</u>

(1) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης «Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών» είναι μετρητά στο ταμείο €500 (2013: €53).

Κανένα από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα δεν έχει τύχει επαναδιαπραγμάτευσης.

13. Άλλα στοιχεία ενεργητικού

	Αναβαθμίσεις συστημάτων υπό εκτέλεση €	Βελτιώσεις κτιρίων €	Αναβαθμίσεις συστημάτων €	Έπιπλα και εξοπλισμός €	Σύνολο €
Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013: Κόστος					
Προσθήκες	210.074	-	19.520	3.447	233.041
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (1)	-	-	(19.520)	(3.447)	(22.967)
Στις 31 Δεκεμβρίου	<u>210.074</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>210.074</u>
Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014: Κόστος					
Την 1 Ιανουαρίου	210.074	-	-	-	210.074
Προσθήκες	705.419	240	13.353	9.399	728.411
Επιχορηγήσεις (2)	(553.264)	-	-	-	(553.264)
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (1)	-	(240)	(13.353)	(9.399)	(22.992)
Στις 31 Δεκεμβρίου	<u>362.229</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>362.229</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

13. Άλλα στοιχεία ενεργητικού (συνέχεια)

(1) Στον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (Ι)/2003, αναφέρεται ότι «ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), θέτει στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, του προσωπικού και των υποστατικών του». Το Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς που έχει υπογραφεί μεταξύ του ΔΣΜΚ και του ΙΣΜ τον Ιούλιο του 2006, προβλέπει ότι «Ο ΔΣΜΚ δικαιούται να προμηθεύεται μόνος του εξοπλισμό ο οποίος καλύπτεται από τον Προϋπολογισμό του αλλά θα δίνει τις αναγκαίες σχετικές πληροφορίες για να καταχωρείται στα περιουσιακά στοιχεία της ΑΗΚ».

Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες πραγματοποιούνται από το ΔΣΜΚ και μεταφέρονται στα στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού της ΑΗΚ που είναι ο Ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς, κατόπιν έκδοσης σχετικού τιμολογίου από τον ΔΣΜΚ.

(2) Έχει εξασφαλιστεί συγχρηματοδότηση του έργου αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεχειρισμού και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) από το Διαρθρωτικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έργο αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί κατά 85% περίπου από το Διαρθρωτικό Ταμείο και θα ολοκληρωθεί εντός του 2015.

14. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	2014 €	2013 €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	158	-
Προσθήκες (1)	-	15.773
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα αποθεματικά (2)	3.265	(15.615)
	<hr/>	<hr/>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	3.423	158
	=====	=====
	Εύλογη αξία	Εύλογη αξία
	2014	2013
	€	€
Αξίες που προέκυψαν από την μετατροπή καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	3.423	158
	=====	=====

(1) Στις 26 Μαρτίου 2013 ο ΔΣΜΚ διατηρούσε καταθέσεις πέραν του 'υπερβάλλοντος ποσού' των €100.000. Συγκεκριμένα, διατηρούσε το ποσό των €133.206 (ανασφάλιστες καταθέσεις €33.206). Κατά συνέπεια, και με βάση τις πρόνοιες του περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρείας Λτδ Διατάγματος του 2013 που εκδόθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης στις 29 Μαρτίου 2013 (το 'Διάταγμα') έχουν εκδοθεί συνολικά στο ΔΣΜΚ με ισχύ την 29η Μαρτίου 2013, 12.452 Μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €1 η καθεμία, κατόπιν μετατροπής του 37,5% του 'υπερβάλλοντος ποσού' σε Μετοχές Τάξης Α, με τιμή μετατροπής το €1.

Με βάση τη γραπτή ειδοποίηση ημερομηνίας 30 Ιουλίου 2013 του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, αναφορικά με τη μετατροπή ορισμένων από τους τίτλους που διέπονται από το Παράρτημα Α του Διατάγματος σε Μετοχές Τάξης Α, έχουν εκδοθεί συνολικά στο ΔΣΜΚ, με ισχύ την 30η Ιουλίου 2013, 3.321 επιπρόσθετες Μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €1 η καθεμία.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, που αποτελούνται κυρίως από εμπορεύσιμες μετοχές, επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου. Για επενδύσεις που

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

14. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

εμπορεύονται σε αγορές με έντονη κίνηση, η εύλογη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τις επίσημες τιμές προσφοράς του Χρηματιστηρίου. Για άλλες επενδύσεις, η εύλογη αξία υπολογίζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες τιμές αγοράς παρόμοιων τίτλων ή σύμφωνα με την προεξόφληση των ταμειακών ροών των πραγματικών περιουσιακών στοιχείων. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Ο ΔΣΜΚ ακολουθεί και εφαρμόζει προδιαγραμμένη πολιτική μακροπρόθεσμης τοποθέτησης σε επιλεγμένες αξίες, με πολύ επιλεκτικές και σπάνιες ρευστοποιήσεις των επιλεγμένων τίτλων.

Οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου που κατείχε ο ΔΣΜΚ, εντός του 2013, δεν διαπραγματεύτηκαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ως εκ τούτου η αρχική αναγνώριση των μετοχών έγινε στην ονομαστική τους αξία (€1 έκαστη).

(2) Η εύλογη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2013 δεν μπορούσε να καθοριστεί με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς. Παρόλο που υπήρχαν συναλλαγές εκτός χρηματιστηρίου, η τιμή της διαπραγμάτευσης δεν ήταν διαθέσιμη στο ευρύ κοινό. Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ εφαρμόζοντας την αρχή της σύνεσης (Prudence concept) απομείωσε την αξία των μετοχών σε €0,01 έκαστη.

Η εύλογη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2014 καθορίστηκε με βάση τρέχουσες τιμές αγοράς στο ΧΑΚ.

Ως αποτέλεσμα, πλεόνασμα ύψους €3.265 (2013: έλλειμμα €15.615) μεταφέρθηκε στο αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αν αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς ή εκτός αν θα χρειαστεί να πωληθούν για άντληση λειτουργικού κεφαλαίου.

15. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2014 €	2013 €
Προπληρωμές	31.589	27.779
Άλλοι χρεώστες	13.179	977
ΦΠΑ επιστρεπτέος	971.110	403.743
	<u>1.015.878</u>	<u>432.499</u>
	=====	=====

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Οι λογιστικές αξίες των εισπρακτέων του ΔΣΜΚ αναλύονται ανά νόμισμα ως εξής:

	2014 €	2013 €
Ευρώ – νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης	<u>1.015.878</u>	<u>432.499</u>
	=====	=====

16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	2014 €	2013 €
Μετρητά στο ταμείο	500	53
Μετρητά στις τράπεζες	466.587	34.415
Εμπρόθεσμες καταθέσεις	339.494	339.883
	<u>806.581</u>	<u>374.351</u>
	-----	-----

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν:

	2014 €	2013 €
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	<u>806.581</u>	<u>374.351</u>
	-----	-----

Οι κύριες μη ταμειακές συναλλαγές κατά τη διάρκεια του τρέχοντος και του προηγούμενου έτους ήταν η πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού στον ΙΣΜ (Σημ.13).

17. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2014 €	2013 €
Εμπορικοί πιστωτές	581.393	503.338
Άλλοι πιστωτές (1)	300.682	268.446
Έσοδα προπληρωμένα	9.350	9.676
Οφειλόμενα έξοδα	22.738	20.403
	<u>914.163</u>	<u>801.863</u>
	-----	-----

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

(1) Σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (Ι)/2003, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις από οποιοδήποτε χρήστη του Συστήματος Μεταφοράς για σύνδεση ή χρήση του Συστήματος. Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική μελέτη τιμολογεί τον αιτητή με ποσό που αντιπροσωπεύει το κόστος της ΑΗΚ για σύνδεση αιτητών (παραγωγών και μεγάλων καταναλωτών) στο Δίκτυο Μεταφοράς. Η ΑΗΚ ακολούθως χρεώνει το ΔΣΜΚ το αντίστοιχο ποσό ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Το ποσό αυτό

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

17. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

που αντιπροσωπεύει την Κεφαλαιουχική Συνεισφορά του τρίτου προς την ΑΗΚ δεν παρουσιάζεται ως έσοδο στις Οικονομικές Καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Ο ΔΣΜΚ τιμολογεί ταυτόχρονα τον αιτητή ποσό που αντιπροσωπεύει ανάκτηση Διοικητικών Εξόδων του ΔΣΜΚ σε συμβόλαιο για σύνδεση στο Δίκτυο Μεταφοράς. Το ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται στον Κύκλο Εργασιών του ΔΣΜΚ και είναι καθορισμένο ως % επί της Κεφαλαιουχικής Συνεισφοράς που αναφέρεται πιο πάνω.

Ποσό ύψους €268.466 (2013: €268.466) αφορά προκαταβολή κεφαλαιουχικής συνεισφοράς για έργα σύνδεσης στο δίκτυο μεταφοράς τα οποία δεν έχουν προχωρήσει στο στάδιο της υλοποίησης.

Οι λογιστικές αξίες των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων του ΔΣΜΚ αναλύονται ανά νόμισμα ως εξής:

	2014 €	2013 €
Ευρώ – νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης	914.163	801.863

18. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2014 €	2013 €
Φόρος εισοδήματος	145.545	12.782
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	23.991	3.378
	169.536	16.160

19. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο ΔΣΜΚ δεν είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι πιο κάτω συναλλαγές έγιναν με συνδεδεμένα μέρη:

20.1 Αμοιβή και επιδόματα Διευθυντή

	2014 €	2013 €
Αμοιβή Διευθυντή υπό εκτελεστική ιδιότητα	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
	<u>89.854</u>	<u>89.854</u>
	-----	-----
Επίδομα ταξιδιών και παραστάσεων	6.970	6.970
	<u>6.970</u>	<u>6.970</u>
	-----	-----

20.2 Συναλλαγές με ΙΣΜ

	2014 €	2013 €
Έσοδα ΔΣΜΚ:		
Τέλος ΔΣΜΚ	4.307.026	3.111.830
Παραχώρηση πόρων από ΑΗΚ	-	9.345
	<u>4.307.026</u>	<u>3.121.175</u>
	-----	-----
Λειτουργικές δαπάνες ΔΣΜΚ:		
Χρέωση για δαπάνες προσωπικού και Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας (ΕΚΕΕ)	2.586.506	2.590.050
Πάγια χρέωση για παροχή τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης	3.568	3.540
Κατανάλωση ηλεκτρισμού	74.872	59.864
	<u>2.664.946</u>	<u>2.653.454</u>
	-----	-----
Πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού	22.992	22.967
	<u>22.992</u>	<u>22.967</u>
	-----	-----

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

20.3 Συναλλαγές με ΠΑΕΚ

	2014 €	2013 €
Τέλη άδειας προς ΠΑΕΚ	8.543	8.543

21. Δεσμεύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ο ΔΣΜΚ είχε δεσμεύσεις για λειτουργικές δαπάνες για τις οποίες υπογράφηκαν συμβόλαια ύψους €749.583 (2013: €602.852).

	2014 €	2013 €
Εντός ενός έτους		
Ενοίκια	105.600	35.200
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	107.494	79.093
Αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	484.606	402.020
Μεταξύ δύο και πέντε ετών		
Ενοίκια	35.200	-
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	16.683	19.536
Αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	-	67.003
	<u>749.583</u>	<u>602.852</u>

22. Γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης οικονομικής θέσης

Ο ΔΣΜΚ έλαβε στις 15 Απριλίου 2015 επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ στην οποία διευκρινίζεται η φορολογική μεταχείριση των συναλλαγών του ΔΣΜΚ. Με την επιστολή της, η Υπηρεσία ΦΠΑ υιοθέτησε στο σύνολο της γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας ημερομηνίας 14 Απριλίου 2015 σχετικά με τη Φορολογική μεταχείριση για σκοπούς ΦΠΑ εσόδων του ΔΣΜΚ.

Στην γνωμάτευση της η Νομική Υπηρεσία αναφέρει ότι κατόπιν καθοδηγητικής σχετικής επιστολής της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κατόπιν εξέτασης των συναλλαγών του ΔΣΜΚ στην

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις (συνέχεια)

22. Γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης οικονομικής θέσης

πλειοψηφία τους τα έσοδα του ΔΣΜΚ αφορούν υπηρεσίες μεταφοράς ηλεκτρισμού (υπηρεσίες μεταφοράς αγαθών) προς τις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρισμού και οι εν λόγω υπηρεσίες αναφέρονται στο ένατο παράρτημα του Ν. 95(Ι)/2000.

Πιο συγκεκριμένα για τα έσοδα του ΔΣΜΚ η γνωμάτευση αναφέρει:

Έσοδο	Γνωμάτευση Νομικής Υπηρεσίας
Τέλος ΔΣΜΚ	Φορολογητέα Υπηρεσία στη βάση του Ενάτου Παραρτήματος του Ν95(Ι)/2000
Ανάκτηση Δαπανών από Συνδέσεις Δικτύου	Φορολογητέα Υπηρεσία στη βάση του Ενάτου Παραρτήματος του Ν95(Ι)/2000
Έσοδα από ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης	Εκτός αντικειμένου ΦΠΑ
Παραχώρηση πόρων από ΑΗΚ	Φορολογητέα Υπηρεσία στη βάση του Ενάτου Παραρτήματος του Ν95(Ι)/2000.
Συναλλαγές Αγοράς Ηλεκτρισμού (που θα προκύψουν μετά τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού)	Φορολογητέα Υπηρεσία στη βάση του Ενάτου Παραρτήματος του Ν95(Ι)/2000.

Με την παραλαβή της πιο πάνω γνωμάτευσης ο ΔΣΜΚ κρίνει ότι η θέση του έχει υιοθετηθεί πλήρως και οι Οικονομικές Καταστάσεις του 2014 και του 2013 παρουσιάζουν ορθά τα υπόλοιπα των συναλλαγών σχετικά με το ΦΠΑ.

Δεν υπήρχαν οποιαδήποτε άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης οικονομικής θέσης που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανάλυση εξόδων

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	2014	2013
	€	€
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		
Μισθός Διευθυντή	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στο ΔΣΜΚ	2.370.430	2.356.067
Αμοιβή ελεγκτών	4.500	4.500
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	400	-
Λογιστικά δικαιώματα	12.470	10.580
Δικηγορικά έξοδα	7.157	6.383
Αμοιβές τρίτων	93.599	78.060
Τέλη άδειας προς ΠΑΕΚ	8.543	8.543
Έξοδα ταξιδιών	10.916	13.633
Έξοδα παραστάσεων	19.694	20.657
Οδοιπορικά και μεταφορικά	74	1.059
Επιμόρφωση προσωπικού	615	7.918
Έξοδα ευημερίας υπαλλήλων αποσπασμένων στο ΔΣΜΚ	70.133	67.422
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ	65.000	59.862
Δημοσιεύσεις και Διαφημίσεις	420	368
Διάφορα έξοδα	16.648	14.643
Ενοίκια	105.600	103.707
Κοινόχρηστα	5.697	5.574
Τηλέφωνα και ταχυδρομικά	23.617	21.936
Εκτυπωτικά και γραφική ύλη	4.772	2.962
Συνδρομές	177.415	134.364
Φωτισμός και θέρμανση	74.872	59.864
Προμήθειες και συντήρηση εξοπλισμού μεταφοράς και διανομής	34.354	31.080
Ασφάλειες	17.389	17.187
Έξοδα οχημάτων	1.145	767
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	45.000	57.631
Συντήρηση κτηριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	19.670	13.462
Άμεσα έξοδα για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ΕΕ	5.066	-
	<u>3.285.050</u>	<u>3.188.083</u>
	-----	-----

2014

PAEK

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

